KEMPELE

Kempeleen kunta

Talousarvio 2017

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2018 - 2019

KEMPELE

Khall 30.11.2016
Kvalt 12.12.2016

Sisältö

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTEET ... 3
1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2017 ... 3
1.2 KEMPELEEN KUNNAN YLEINEN TALOUDELLINEN KATSAUS ... 5
1.3 HENKILÖSTÖ ... 14
1.4 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN ... 18
2. STRATEGIA ... 21
2.1 KEMPELESOPIMUS ... 21
3. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE TYTÄRYHTEISÖISSÄ ... 22
4. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA ... 24
4.1 TAVOITTEIDEN SITOVUUS ... 24
4.2 RAHAMÄÄRÄISTEN ERIEN SITOVUUS ... 24
4.3. MÄÄRÄRAHAT SITOVUUSTASOITTAIN ... 28
5. TULOSLASKELMAOSA TALOUSARVIOSSA ... 30
5.1 TULOSLASKELMAN ANALYSOINTI ... 31
6. RAHOITUSLASKELMA ... 38
7 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN PROSESSEITTAIN ... 41
7.1 KUNNANJOHTO ... 44
7.2 PERUSPALVELUT ... 53
7.3 YMPÄRISTÖPALVELUT ... 69
8 INVESTOINTIOSA ... 76
8.1. MAA- JA VESIALUEET ... 79
8.2 RAKENNUKSET ... 79
8.3 MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT ... 82
8.4 KUNNALLISTEKNIIKKA ... 83
8.5 TIETOKONEOHJELMISTOT ... 84
8.6 KONEET JA KALUSTO ... 85
8.7 OSAKKEET JA OSUUDET ... 87
9. KEMPELEEN KONSERNIN TYTÄRYHTIÖT ... 88
9.1 KEMPELEEN VESIHUOLTO OY ... 88
9.2 KIINTEISTÖ OY KEMPELEENKARTANO ... 90

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTEET

1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2017

Suomen talouden tilanne on tukala, vaikka orastavaa kasvua on monilla aloilla nähtävissä. Maan hallitus yrittää lääkitä tilannetta kilpailukykysopimuksella, joka saatiin puristettua kasaan yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa pitkällisten neuvottelujen tuloksena kesällä 2016. Julkisen talouden kustannustaakkaa helpotetaan lähivuosien aikana muun muassa palkkojen jäädyttämisellä, työnantajamaksujen alentamisella, lomarahojen leikkaamisella ja työajan pidentämisellä. Vastineeksi hallitus jättää tekemättä reilun miljardin euron lisäleikkaukset ja veronkorotukset. Valtionvarainministeriön arvion mukaan kilpailukykysopimuksella on työllisyyttä ja kasvua edistävä vaikutus. Se vahvistaa sekä julkista taloutta että kuntataloutta, vaikka sopimus toisaalta pienentää kuntatalouden verotuloja ja valtionosuuksia.

Siinä, missä Suomen taloudelle haetaan vakautta, vuonna 2017 eletään myös julkisen hallinnon rakenteiden tulevaisuuden kannalta ratkaisujen aikaa. Tuleva vuosi näyttää, eteneekö pitkään valmisteltu maakunta- ja sote -uudistus syksyllä 2016 lausuntokierroksilla olevien lakiluonnosten mukaisesti. Jos etenee, kyse on historiallisesta muutoksesta. Kaksiportainen hallintojärjestelmä vaihtuu kolmiportaiseksi, kun kuntien ja valtion väliin syntyy maakuntaitsehallinto. Uudistuksen myötä kuntien järjestämisvastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista siirtyy maakunnille tammikuussa 2019. Muutokseen on alettu valmistautua Pohjois-Pohjanmaalla oma-aloitteisesti jo keväällä 2016 PoPSTer -hankkeen myötä. Maakuntaliitto asettaa valmistelua varten varsinainen virkamiehistä koostuvan väliaikaishallinnon heinäkuussa 2017. Samaan aikaan peruskunnissa alkaa tulevaisuuden kunnan rakentaminen. Sen keskiössä ovat elinvoima, sivistys, hyvinvointi ja yhteisöllisyys.

Talouden orastava elpyminen heijastuu Kempeleeseen. Kuntavaalivuoteen 2017 lähdetään varovaisen optimistisissa tunnelmissa. Rakentamisen ennakoidaan jatkuvan vilkkaana, väestönkasvun odotetaan saavuttavan tavoitetason ja positiivisen työllisyyskehityksen arvioidaan vahvistuvan. Talousarvion menokasvu on asetettu perustoimintojen osalta tiukkaan yhden prosentin raamiin. Kulukurin on pidettävä, sillä tulovirrat ehtyvät merkittävästi sekä lakimuutoksista että kilpailukykysopimuksesta johtuen. Vuosikatteen haastavat uusina suurina yksittäisinä käyttötalouserinä mukaan tulevat vuokramenot terveyskeskuksen uudisosasta ja Zemppi Areenan palloiluhallista. Myös investointiohjelma on poikkeuksellisen raskas seuraavina kahtena vuotena. Suurimmat yksittäiset investointikohteet ovat Linnakankaan koulun laajennus yhtenäiskouluksi ja Zatelliitin eritasoliittymän sekä uusien yritys- ja asumisalueiden kunnallistekniikan rakentaminen.

Lähivuodet ovat toiminnallisesti ja taloudellisesti haastavia. Historialliset muutokset suomalaisessa hallintojärjestelmässä ja totutun kuntaidean uudistaminen yhdistettynä kasvavan Kempeleen käyttötalous- ja investointipaineisiin kysyvät viisautta niin virkamiehiltä kuin päättäjiltäkin. Päätöksenteolta vaaditaan samaan aikaan malttia ja rohkeutta. On tehtävä oikeita valintoja ja uskottava tulevaisuuteen. Paikalleen ei saa jähmettyä. On pysyttävä liikkeessä ja säilytettävä elinvoimaisuus.

Kempeleen kunnalla ei ole taloudessa juuri liikkumavaraa tulevina vuosina. Menokasvu on saatu kuriin, mutta tilanteen vakauttaminen edellyttää jatkuvaa työtä. Menojen kasvu on jatkuvasti sopeutettava tuloihin. Kempeleen kunnan investointiohjelma on raskas ja johtaa siihen, että kunnan velkamäärä kasvaa. Vuosikatetta on kyettävä vahvistamaan investointien kattamiseksi. Toisaalta kunnan strategian mukaisesti elinvoimaa vahvistavia ja uusia tulovirtoja sekä työpaikkoja mahdollistavia investointeja on uskallettava tehdä.

Talousarvio 2017 vahvistaa kunnan peruspalveluja, mutta varautuu samalla tulevaan. Eri prosessien menokasvut ovat maltillisia. Uusia virkoja perustetaan vain vahvaan harkintaan perustuen. Prosessien toiminnalliset painopisteet on sidottu tiukasti Kempele -sopimuksen päämääriin. Tavoitteena on tukea henkilöstöä moninaisten muutosten ristipaineessa, säilyttää talouden tasapaino ja vahvistaa laadulla tuotettujen palvelujen avulla kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta sekä tukea yhteisöllisyyden kehittymistä, aktiivista kuntalaisuutta ja yritysten toimintaedellytyksiä.

Kunnan talouden vakavaraisuus ja kasvu edellyttävät riittävää väestönkasvua, monipuolista rakentamista, uutta yrityskantaa ja uusia työpaikkoja sekä vahvaa yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Nämä kaikki ovat vahvasti läsnä läpi talousarvion 2017. Maa- ja tontinluovutuspolitiikkaa monipuolistetaan. Kaavoitusta suunnataan entistä selkeämmin vastaamaan kysyntään.

Kempele on reilun 17 000 asukkaan dynaaminen ja kehittyvä yhteisö. Kuntaorganisaation tehtävä on palvella tätä yhteisöä, sen jokaista osallista. Kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä alueellaan. Kunta on vahvimmillaan silloin, kun sillä on aitoa kehittämistahtoa ja se kykenee aktiiviseen vuoropuheluun jäsentensä, yhteisöjensä sekä yritystensä kanssa. Tätä kaikkea tavoitellaan yhteisesti hyväksytyssä Kempele -sopimuksessa. Tämä kaikki on ollut johtotähtenä myös talousarvion 2017 valmistelussa. Se onkin edennyt erinomaisessa yhteistyön ilmapiirissä. Kiitän valtuutettuja, konsernijohtoa ja koko henkilöstöä vahvasta sitoutumisesta itsenäisen kunnan asioiden hoitoon. Kempeleessä tahdotaan onnistua.

Tuomas Lohi
Kunnanjohtaja

1.2 KEMPELEEN KUNNAN YLEINEN TALOUDELLINEN KATSAUS

Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen kansantalous kasvoi vuonna 2015 kolmen taantumavuoden jälkeen 0,2 %. Valtionvarainministeriön ennusteen mukaan Suomen talouskasvu vuonna 2016 on 1,1 prosenttia. Vuoden 2017 kasvuksi ennustetaan 0,9 % ja myös seuraavina vuosina talous kasvaa noin yhden prosentin vuosivauhtia. Huolimatta hienoisesta talouden piristymisestä Suomen taloustilanne pysyy lähivuosien ajan heikkona. Ennusteen mukaan BKT tulee olemaan vuonna 2018 lähes 3 prosenttia ja teollisuustuotanto runsaan viidenneksen alemmalle tasolla kuin kymmenen vuotta sitten ennen finanssikriisiä.

Lähivuosien ajan Suomen kansantalouden kasvua kannattelevat erityisesti yksityisen kulutus ja investoinnit. Hiljalleen koheneva työllisyys, tulevaisuudenuskon vahvistuminen, alhainen inflaatio ja vuonna 2016 tehtyyn kilpailukykysopimukseen liittyvät veronalennukset tukevat kulutusta. Investointien kasvu on laajapohjaista. Erityisesti rakentaminen on hyvässä vauhdissa.

Ansioiden ja palkkasumman kehitys on pysynyt viime vuosina vaimeana. Tänä vuonna kansantalouden palkkasumman ennakoidaan VM:n ennusteessa kuitenkin kasvavan 1,7 prosenttia. Vuonna 2017 palkkasumman kasvu hidastuu 0,8 prosenttiin kilpailukykysopimuksen nollalinjan myötä. Paraneva työllisyys, liukumat ja henkilöstön rakenteelliset muutokset pitävät palkkasumman kuitenkin pienessä kasvussa.

Keskuspankkien harjoittama rahapolitiikka on kasvua tukevaa. Euroopan Keskuspankki tulee pitämään ohjauskorot historiallisen alhaisina koko ennustejakson 2016 – 2018 ajan. Lyhyet korot pysyvät negatiivisina ja kymmenen vuoden keskimääräinen korko vuonna 2018 jää yhteen prosenttiin.

Maailmantalouden kasvuvauhti on ollut vuonna 2016 hidasta. Kehittyneiden maiden, esimerkiksi USA:n, kasvu on heikentynyt ja myös kehittyvissä maissa kasvu on hidastunut. Esimerkiksi Venäjän taloustilanteessa ei ole nähtävissä nopeaa toipumista. Iso-Britannian talouskasvu tulee erityisesti maan EU:sta eroamisen vuoksi hidastumaan lähitulevaisuudessa. Koko maailmantalous kasvaa vuonna 2016 reilut 3 %.

Useissa Suomen viennille tärkeissä maissa talousnäkymät ovat kuitenkin varsin suotuisat. Esimerkiksi Ruotsin ja Irlannin osalta on nähtävillä vahvaa talouskehitystä ja euroalueen maltillinen talouskasvu on käynnistynyt. Euroalueella kasvu kuitenkin jakautuu maiden välillä hyvin epätasaisesti.

Ennusteen mukaan vuonna 2016 tehty kilpailukykysopimus parantaa suomalaisten yritysten kustannuskilpailukykyä selvästi esimerkiksi Ruotsiin ja Saksaan verrattuna. Vaikka sopimuksen suotuisat vaikutukset näkyvät taloudessa täydessä mitassaan vasta pidemmällä aikavälillä, alkaa se lisätä työllisyyttä hiljalleen jo tämän suunnitelmakauden aikana.

Julkinen talous pysyy alijäämäisenä

Suomen julkisen talouden (valtio, paikallishallinto, sosiaaliturvarahastot) menot pysyvät lähivuosina kokonaistuloja suurempina. Sen vuoksi valtio ja kunnat velkaantuvat yhä lisää. Talouden vaisu kasvu ei tuota tarpeeksi tuloja rahoittamaan julkisia menoja. Menoja kasvattaa erityisesti väestön ikääntyminen. Hallitusten sopeutustoimet pienentävät alijäämää ennustejaksolla 2016 - 2018.

Julkinen velka suhteessa BKT:hen on kasvanut jo pitkään. Julkisyhteisöjen velka ylitti EU:n perussopimuksen mukaisen 60 prosentin rajan viime vuonna. Ennusteen mukaan velkasuhteen kasvu pysähtyy vuosikymmenen lopulla. Velkasuhde uhkaa kuitenkin kääntyä uudelleen kasvuun seuraavalla vuosikymmenellä, koska julkisen talouden rahoitus ei ole kestävällä pohjalla pitkällä aikavälillä.

Suomen talous on herkkä häiriöille

Koska Suomen talous kasvaa hitaasti, se on herkkä häiriöille. Julkiseen talouteen ei myöskään synny puskuria ottamaan vastaan mahdollisista häiriöistä aiheutuvia iskuja. Kasvu ei myöskään riitä parantamaan työmarkkinoiden tilannetta riittävästi. Vuonna 2018 työttömyysasteen ennustetaan olevan 8,5 prosenttia. Vaikka työttömyysasteen trendi on kääntynyt hienoiseen laskuun, uhkaa pitkäaikaistyöttömyyden nousu jättää pitkäkestoisen ongelman Suomen talouteen.

Kilpailukykysopimuksen vaikutukset kuntatalouteen

Kilpailukykysopimukseen liittyvät muutokset vuosina 2017 - 2020 vaikuttavat sekä kuntien tuloihin että niiden menoihin. Kilpailukykysopimukseen liittyen hallitus on linjannut keventävänsä ansiotuloverotusta 515 miljoonalla eurolla.

Sopimuskaudella 1.2.2017 – 31.1.2018 palkkoihin ei tehdä sopimuskorotuksia ja vuosittainen työaika pitenee keskimäärin 24 tunnilla ansiotasoa muuttamatta. Lisäksi lomarahoihin tehdään 30 %:n leikkaus ja työnantajien sosiaaliturvamaksut alenevat noin 7 %. Näiden toimenpiteiden on arvioitu vähentävän kunnallisveron tuottoa vuonna 2017 vajaalla 130 miljoonalla eurolla.

Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksujen ja työeläkemaksun korotuksien arvioidaan vuonna 2017 vähentävän kunnallisveron tuottoa yhteensä 120 milj. eurolla. Päivärahamaksun korotuksen arvioidaan vähentävän kunnallisveron tuottoa lähes 160 milj. eurolla. Sairaanhoitomaksun alentaminen siirtää verosta tehtäviä vähennyksiä nykyistä enemmän tehtäväksi kunnallisverosta vähentäen kunnallisveron tuottoa lähes 50 miljoonalla eurolla vuonna 2017. Maksujen muutoksista johtuen kunnallisverojen arvioidaan siten jäävän vuonna 2017 noin 330 miljoonaa euroa pienemmiksi.

Kilpailukykysopimuksen myötä työnantajien sosiaaliturvamaksut laskevat vuonna 2017 ja 2018 selvästi. Tämän oletetaan lisäävän vastaavasti yritysten verotettavaa tuloa ja siten myös kuntien saamaa yhteisöveron tuottoa. Yhteisöverotuloja lisäävä vaikutus on huomioitu verotuloennusteissa.

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi hallitus on linjannut tekevänsä Kilpailukykysopimuksen syntymisen seurauksena veronkevennyksiä kompensoidakseen veronmaksajille maksujen korotuksista aiheutuvia menetyksiä. Palkansaajien osalta suurin osa kevennyksestä toteutetaan korottamalla työtulo- ja tulonhankkimisvähennystä. Eläkeläisten osalta veronkevennys toteutetaan eläketulovähennysten kautta. Näiden veronkevennysten on ennusteessa arvioitu vähentävän kunnallisveron tuottoa noin 270 milj. eurolla vuonna 2017. Tältä osin veromenetykset on esitetty kompensoitavaksi valtionosuusjärjestelmässä. Tämän lisäksi ennusteessa sekä tulevassa valtionosuuksien kompensaatiolaskelmassa huomioidaan ns. ATI-tarkistuksen vaikutus kunnallisveroon, yrittäjävähennyksen voimaantulo, asuntolainan korkovähennyksen leikkaaminen sekä kotitalousvähennyksen korotus. Uuden kompensaation yhteismäärä on tämän hetken tietojen valossa vuonna 2017 vajaa 390 miljoonaa euroa.

Kuntien kiinteistöveroennustetta on korotettu 50 miljoonalla eurolla hallituksen budjettiriihen linjausten johdosta. Hallitus päätti korottaa rakentamattoman rakennusmaan veroa noin 9 miljoonalla eurolla sekä korottaa yleisen, että vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttien alarajoja yhteensä noin 41 miljoonan edestä. Kyseisten korotusten tarkemmasta jakautumisesta ja rakenteesta ei ole vielä tarkempia tietoja, joten korotusta ei ole voitu huomioida kuntakohtaisissa ennusteissa. (Lähteet: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2016 ja Suomen Kuntaliitto)

Yleinen taloudellinen tilanne

Muuttuja	2014	2015*	2016**	2017**	2018**
(%-muutos)					
Tuotanto (määrä)	-0,7	0,2	1,1	0,9	1,1
Palkkasumma	0,3	1,0	1,7	0,8	1,7
Ansiotaso	1,4	1,3	1,2	0,8	1,2
Työlliset (määrä)	-0,4	-0,4	0,4	0,3	0,5
Inflaatio	1,0	-0,2	0,4	1,1	1,3
(%-yksikköä)					
Työttömyysaste	8,7	9,4	9,0	8,8	8,5
Verot/BKT	43,9	44,1	44,3	43,3	42,9
Julkiset menot/BKT	58,1	57,7	57,4	56,6	55,9
Rahoitusjäämä/BKT	-3,2	-2,8	-2,4	-2,6	-2,0
Julkinen velka/BKT	59,3	62,6	64,3	65,8	66,4
Vaihtotase/BKT	-0,9	0,1	0,3	0,3	0,3
Euribor 3 kk, %	0,2	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
10 vuoden korko, %	1,4	0,7	0,3	0,4	1,0

Kuntaliitto Kommunförbundet 16.9.2016/MP Lähde: Tilastokeskus, VM Taloudellinen katsaus, syksy 2016

Kempeleen kunnan talousnäkymät

Kempeleen kunnan talousnäkymät tuleville vuosille ovat haastavat. Erittäin suuret investointitarpeet seuraavalle kahdelle vuodelle lisäävät väistämättä kunnan velkaantumista ja siten talouden epävarmuutta.. Lisäksi suunnitteilla oleva sote- ja maakuntauudistus tuo suuria muutoksia kuntien toimintaan ja talouteen. Varmoja tietoja muutoksen vaikutuksista kuntatalouteen ei vuoden 2017 talousarviota laadittaessa vielä ole.

Toimintakulujen kasvu on ollut Kempeleessä viime vuosina kohtuullista. Kulujen suhteuttaminen käytettävissä oleviin tuloihin on jatkuva haaste ja edellyttää organisaatiolta valppautta reagoida havaittuihin kehityskohteisiin aktiivisesti. Toimintaympäristön jatkuva muutos on pysyvää ja nopea reagointi muutostarpeisiin on yksi keino pärjätä tulevien haastavien vuosien aikana.

Lainsäädäntömuutoksia talousarviovuonna

Kuntalaki (410/2015) on astunut voimaan 1.5.2015 siten, että merkittävää osaa laista sovelletaan uuden valtuustokauden alusta 1.6.2017 alkaen. Kuntalaki on edelleen kunnan hallintoa ja toimintaa sekä päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Kuntalain uudistamisen tavoitteena on ollut kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvien muutostarpeiden huomioiminen. Kempeleen kunnassa valmistaudutaan uuden kuntalain mukaiseen toimintaan mm. päivittämällä toimintasääntö ja konserniohje loppuvuoden 2016 / alkuvuoden 2017 aikana.

Parhaillaan valmistellaan sote- ja maakuntauudistusta ja sen tavoitteena on, että sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen ja muita alueellisia tehtäviä siirtyy maakunnille 1.1.2019 alkaen. Uudistuksessa on kysymys suuresta kuntia koskevasta muutoksesta ja se koskettaa kaikkien kansalaisten palveluita.

Uudistukseen liittyen hallitus on antanut laajan esitysluonnoksen sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännöksi, ja sen lausuntokierros on käynnissä 9.11.2016 asti. Esitysluonnoksessa ehdotetaan maakuntalain, lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä niiden yhteisen voimaanpanolain säätämistä. Esitykseen sisältyy tavoite perustaa maakunnat 1.7.2017 alkaen ja säätää niiden hallinnosta ja taloudesta. Lisäksi tavoitteena on siirtää sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu kunnilta maakunnille 1.1.2019 sekä säätää maakuntien rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudesta kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmästä, uudistuksen voimaanpanosta, henkilöstön asemasta ja omaisuusjärjestelyistä.

Laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa (548/2016) on voimassa 1.7.2016 - 31.12.2019. Lain tarkoituksena on turvata sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen eteneminen ja tulevien maakuntien yhdenvertaisten palvelujen järjestäminen. Lailla rajoitetaan sosiaali- ja terveyspalvelujen laajoja ja pitkäaikaisia sopimuksia sekä suuria rakennusinvestointeja.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen hankintalain kokonaisuudistuksesta (HE108/206) ja lain odotetaan tulevan voimaan 2017. EU:n hankintadirektiiviä on joiltakin osin sovellettava 18.4.2016 alkaen. Muutosten myötä Kempeleen kunnan sisäiset hankinta- ja sopimusohjeet on tarpeen päivittää.

Perustoimeentulotuki siirtyy kunnilta Kelan hoidettavaksi 1.1.2017 alkaen. Täydentävän toimeentulotuen käsittely ja maksatus säilyy edelleen kuntien tehtävänä.

Varhaiskasvatuslakiin on tehty uudistuksia 1.8.2016 alkaen. Lainsäädäntöä tullaan uudistamaan asteittain ja kokonaisuuteen liittyy myös useiden sosiaalihuoltolakien uudistukset tulevina vuosina.

Eläkeuudistus tulee voimaan 1.1.2017. Muutoksen myötä mm. eläkkeen alaikäraja nousee vuodesta 2018 alkaen 63 ikävuodesta asteittain 65 ikävuoteen. Nykyinen varhennettu vanhuuseläke poistuu. Myös nykyinen osa-aikaeläke poistuu ja sen tilalle tulee osittainen varhennettu vanhuuseläke.

Verotusmenettelyihin on tulossa merkittäviä muutoksia 1.1.2017 alkaen. Kuntien kannalta keskeisiä muutoksia ovat oma-aloitteisten verojen ja vuosi-ilmoitustietojen muuttuvat ilmoitus- ja korjausmenettelyt sekä verotuksen muutoksenhaku ja oikaisumenettelyt ja ajat.

EU:n tietosuoja-asetus on hyväksytty 14.4.2016 ja sitä ryhdytään soveltamaan kahden vuoden siirtymäajan jälkeen, eli vuonna 2018. Kysymyksessä on mittava muutos ja siihen liittyviä muutoksia on tarpeen ryhtyä valmistelemaan vuoden 2017 aikana.

Kansallinen palveluarkkitehtuuri (KaPA) - ohjelman tavoitteena on luoda Suomeen hyvin toimiva digitaalisten palvelujen infrastruktuuri. Tähän liittyen on säädetty laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (571/2016) ja se astui voimaan 15.7.2016. Lain tarkoituksena on parantaa julkisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, yhteistoimivuutta ja ohjausta sekä edistää julkisen hallinnon tehokkuutta ja tuottavuutta.

Muutokset kunnan hallinnossa

Uuden kuntalain myötä kuntavaalien ajankohta on muuttunut lokakuusta huhtikuuhun. Seuraavat kuntavallit toimitetaan huhtikuussa 2017 ja siinä valitaan luottamushenkilöt toimikaudelle 1.6.2017 – 31.5.2020. Uuden kuntalain siirtymäsäännöksen mukaan toimikaudelle 2013 – 2016 valitut luottamushenkilöt ja toimielimet voivat jatkaa 31.5.2017 asti.

Valtuuston 5.9.2016 / § 56 päätöksen mukaan valtuutettujen lukumäärä uuden valtuustokauden alussa 1.6.2017 pienenee 43 jäsenestä 39 jäseneen.

Janne Heikkinen toimii valtuuston puheenjohtajana vuoden 2016 loppuun. Hallituksen puheenjohtajana toimii Antti Ollikainen. Valiokuntien, lautakuntien ja kunnanhallituksen jaostojen puheenjohtajat on esitetty oheisessa taulukossa.

Toimielin	Puheenjohtaja
Elinvoimavaliokunta	Jaakko Okkonen
Palveluvaliokunta	Ilpo Hettula
Resurssivaliokunta	Ahti Tahkola
Yhteisöllisyysvaliokunta	Pertti Sankilampi
Tarkastuslautakunta	Eva Maijala
Keskusvaalilautakunta	Ari Korpela
Viranomaislautakunta	Taavi Jarva
Kunnanhallituksen jaosto	Kaisu Juvani

Kunnan johtoryhmään kuuluvat kunnanjohtaja Tuomas Lohi, hallintojohtaja Virva Maskonen, talousjohtaja vs. Tarja Lempeä, peruspalvelujohtaja Marja-Leena Meriläinen, tekninen johtaja Risto Sarkkinen, kehitysjohtaja vs. Miia Marjanen, henkilöstön edustaja työsuojeluvaltuutettu Kristina Ahl sekä hallinnon sihteeri Marja Harjunen.

Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistoiminnassa

Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ovat perustaneet 1.7.2016 työterveyshuolto- ja työhyvinvointipalveluja tuottavan osakeyhtiön, Oulun Työterveys Oy:n. Yhtiö aloittaa varsinaisen toimintansa 1.1.2017. Yhtiö toimii in-house -periaatteella, jolloin yhtiön asiakkaat ovat samalla sen osakkaita. Kunnanhallituksen päätöksen 6.6.2016 / § 175 mukaisesti Kempeleen kunta on valmistellut yhteistyössä Lakeuden muiden kuntien kanssa työterveyshuollon järjestämistä 1.1.2017 alkaen Oulun Työterveyshuolto Oy:n kanssa.

Pohjois-Pohjanmaalla on käynnissä sote- ja maakuntauudistukseen liittyvä PoPSTer –hanke 12.2.2016-30.6.2017. Hankkeen tavoitteena on luoda mallit ja toimenpideohjelma siitä, millä tavalla sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään ja tuotetaan Pohjois-Pohjanmaalla 1.1.2019 alkaen huomioiden valmisteilla oleva lainsäädäntö. Tavoitteena on turvata palvelujen taso sekä puolittaa asukaskohtaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten nettokasvu pysyvästi. Hankkeen päätoteuttaja on Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin johtaja Hannu Leskinen toimii hankkeen selvityshenkilönä. Kempeleen kunta osallistuu hankkeeseen.

Mikäli eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen maakunta- ja sote -uudistuksesta, käynnistyy kunnissa vuosia kestävä massiivinen valmistelutyö maakuntahallinnon rakentamiseksi ja tulevaisuuden kunnan muodostamiseksi. Tämä prosessi vaatii paitsi merkittävää valmistelutyöpanostusta maakunnan suuntaan myös laajaa kuntalaisten, luottamushenkilöiden, henkilöstön, kolmannen sektorin ja yritysten osallistamista tulevaisuuden kunnan rakennustyöhön. Käynnistyvän valmistelutyön osana on tarkennettava maakunnan palvelukseen siirtyvä sote- ja tukipalveluhenkilöstö ja sen määrä. Samalla joudutaan ravistelemaan, tiivistämään ja suoraviivaistamaan jäljellejäävää kuntaorganisaatiota sekä miettimään peruskunnan tukipalveluiden mielekäs järjestämisen tapa. Osana valmistelukokonaisuutta selvitetään ja tarkennetaan henkilöstövaikutusten lisäksi myös mm. kiinteistöjä, omaisuutta ja taloutta koskevia vaikutuksia.

Väestö

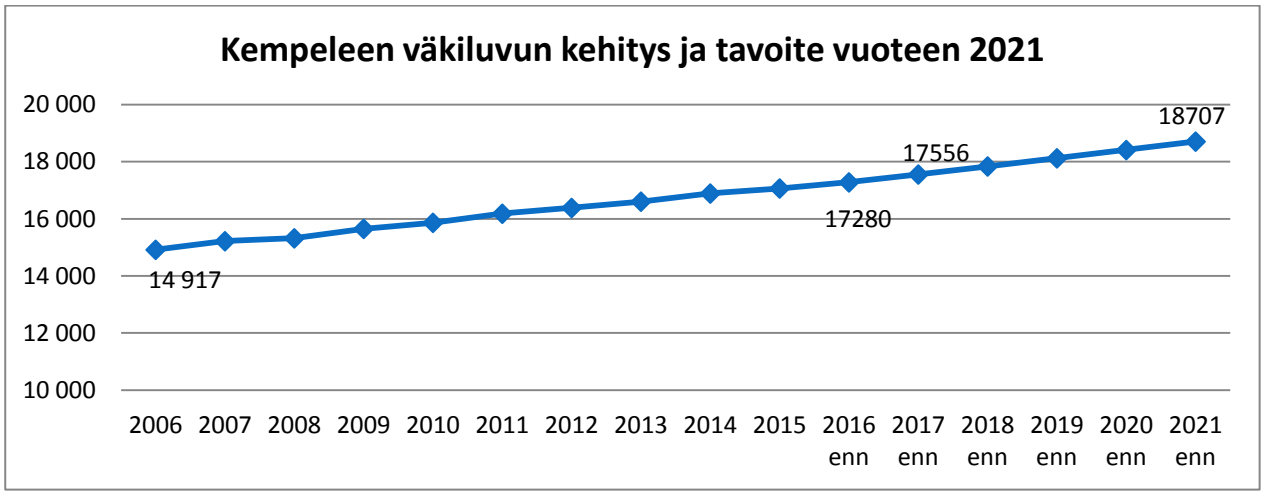

Kempeleessä asui vuoden 2015 lopussa 17 066 asukasta. Vuonna 2016 kasvuksi ennakoidaan 214 asukasta. Vuoden 2016 väkiluvun ennustetaan siis olevan 17.280. Kempele -sopimuksen linjauksen mukaan väestönkasvu on hallittua ja riittävää, ja suunnitelmakaudelle tavoitellaan 1,6 prosentin väestönkasvua. Tavoite vuodelle 2021 on 18.707. Väestötavoitteen toteutumiseksi kunta luo edellytykset tavoitteen mukaiselle asuntotuotannolle.

Asunto-ohjelmassa arvioidaan valmistuvan keskimäärin 150 asuntoa vuodessa vuoteen 2020 mennessä.

Ikärakennetavoite

Väestötavoite	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos 2015-2021
0-6 vuotiaat	2012	1981	1942	1949	1936	1953	1970	-42
7-15 vuotiaat	2490	2564	2642	2680	2726	2730	2743	253
16-18 vuotiaat	726	717	727	740	768	797	819	93
19-24 vuotiaat	990	997	1004	991	983	987	992	2
25-64 vuotiaat	8468	8521	8589	8690	8798	8892	8972	503
65-74 vuotiaat	1509	1522	1605	1664	1736	1775	1804	295
75-84 vuotiaat	707	789	834	898	917	982	1076	369
85- vuotiaat	163	189	213	225	259	297	332	169
Yhteensä	**17066**	**17280**	**17556**	**17837**	**18123**	**18413**	**18707**	
Muutos, hlö		214	276	281	286	290	294	
Muutos, %		1,3	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	

Ikärakennetavoite pohjautuu tilastokeskuksen väestöennusteeseen, jossa lasketaan mikä olisi alueen tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena. Tilastokeskuksen ennustetta on korjattu valtuuston määrittelemällä kasvutavoitteella vuosittain. Ennusteen mukaan alle kouluikäisten lasten määrä vähenee vuoteen 2021 mennessä 42 lapsella. Sen sijaan peruskouluikäisten määrä kasvaa 253 lapsella. Suurin kasvu on kuitenkin yli 74-vuotiaiden ryhmässä, joka kasvaa yli 60 %.

Työpaikat ja työllisyys

Oulun seutu

Oulun seudun suhdannekehitys oli kaksijakoista vuoden 2015 loppupuolella. Kasvu oli edelliseen vuoteen verrattuna vahvaa rakentamisessa sekä seudun talouden kannalta keskeisellä informaatio- ja viestintäalalla. Oulun seudun kaupan liikevaihdon trendin lasku taittui vuoden loppupuolella. Kehitys jatkui kuitenkin heikkona erityisesti teollisuudessa, jossa liikevaihtoa alensi elektroniikkateollisuuden viennin jyrkkä lasku.

Oulun seudun yritysten ja muiden yhteisöjen henkilöstömäärän viime vuosien kehitys on ollut koko maan työllisyyden kehitystä vaihtelevampaa. Seudun henkilöstömäärän trendin vahva kasvu tasaantui viime vuoden toisella neljänneksellä ja on sen jälkeen pysynyt lähes ennallaan. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä kasvoi vuoden loppupuolella 0,4 %. Vuodesta 2011 seudun henkilöstömäärä on kasvanut 2 %. Koko maan työllisyyden trendi pysyi viime vuoden ajan samalla tasolla. Työllisyys oli viimeksi kuluneen vuoden aikana valtakunnallisesti prosentin alle vertailuvuoden tason.

Oulun seudun yritysten liikevaihdon trendi laski loivasti viime vuoden alkupuolella, mutta trendin lasku tasaantui vuoden jälkipuoliskolla. Vuoden loppupuolen aikana liikevaihto oli keskimäärin 2 % alemmalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Valtakunnallisesti liikevaihdon trendi pysyi vuoden jälkipuoliskolla ennallaan. Oulun seudun viennin trendi kääntyi jyrkkään laskuun viime vuoden alussa ja viennin heikko kehitys jatkui vuoden loppupuolella. Vuoden takaiseen verrattuna seudun vienti oli kahdella viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 12 % alemmalla tasolla. (Oulun seudun elinkeinokatsaus 1/2016)

Kempele

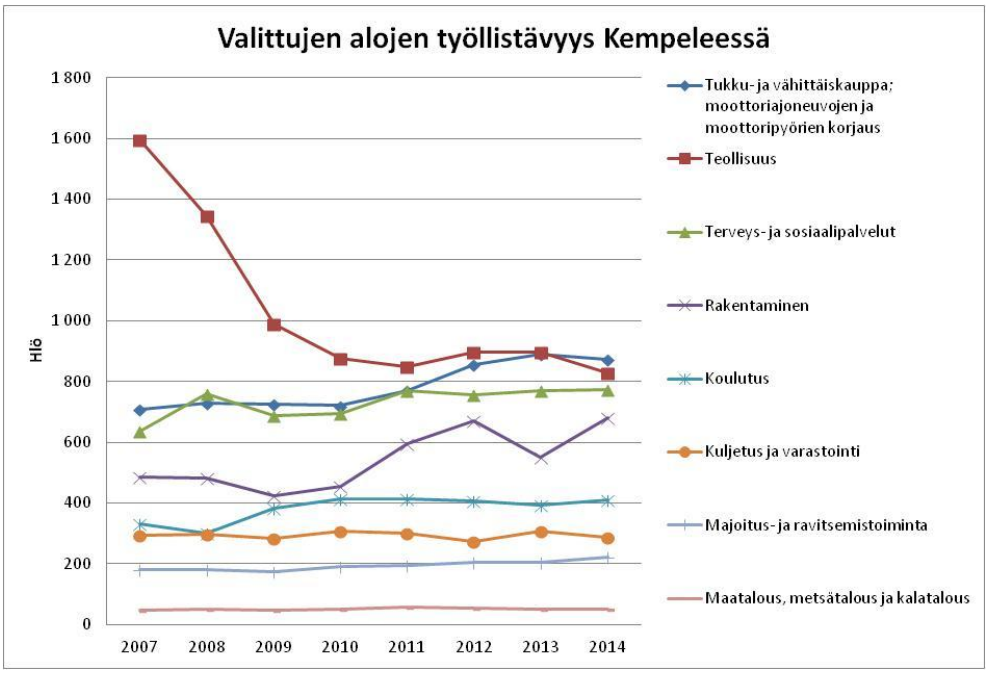

Kempeleen ja naapurikuntien työpaikkaomavaraisuuden kehitys on ollut pitkällä aikavälillä laskeva, mutta 2010-luvun alkuvuosina etenkin Kempeleessä ja Limingassa nouseva.

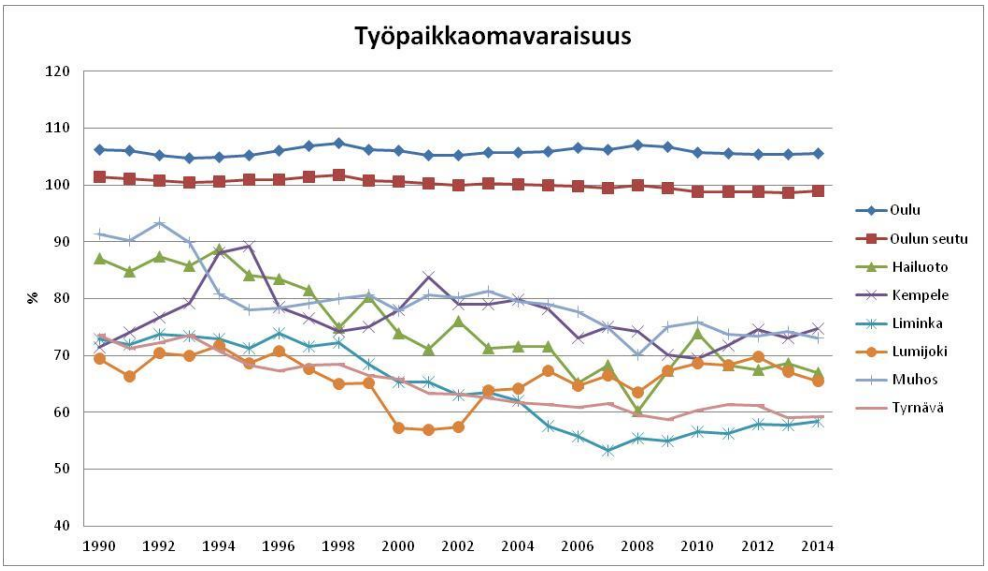

Kempeleen työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2014 yhteensä 74,7 prosenttia eli 1,6 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2014 työpaikkojen määrä kasvoi erityisesti rakentamisen alalla (+131 työpaikkaa) sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa (+ 51 työpaikkaa). Yksityisen sektorin työpaikat lisääntyivät 129, kuntasektorin 10 työpaikkaa. Yrittäjien määrä väheni 15 hengellä.

Vuosien 2010 - 2014 välillä työpaikat ovat lisääntyneet 10 %. Teollisuuden työpaikat ovat vähentyneet tuona aikana 5 %. Menetystä ovat kompensoineet rakentamisen (+49 %) ja tukku- ja vähittäiskaupan (+21 %) kasvu. Koko Suomeen verrattuna Kempeleen erikoistumisala on elektroniikan valmistus, jossa Kempeleen osuus työpaikoista on edelleen kymmenen kertaa muuta maata suurempi.

Työttömyys

Työttömiä 956 hlö, 11,8%, joista		Muutos edelliseen vuoteen 8 / 2015
- miehiä	475 hlö	- 10 (-2%)
- naisia	481 hlö	- 40 (-8 %)
- alle 20 vuotiaita	48 hlö	- 14 (-23 %)
- alle 25 vuotiaita	169 hlö	- 12 (-7 %)
- yli 50 vuotiaita	273 hlö	- 34 (-11 %)
- yli vuoden työttömänä	319 hlö	+ 19 (6 %)
- vammaisia tai pitkäaikaissairaita	103 hlö	- 14 (-12 %)

Työllisyystilanne on lähtenyt vuonna 2016 nousuun ollen syksyllä noin 1-prosenttiyksikön vuoden takaista parempi. Elokuun lopussa työttömänä oli Kempeleessä 956 henkeä eli 11,8 % työvoimasta. Työttömyys on laskenut lähes kaikissa ikä- ja koulutusryhmissä. Miesten työttömyys on laskenut selvästi enemmän kuin naisten; eniten on työllistynyt rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöitä. Pitkäaikaistyöttömien määrä jatkaa kuitenkin kasvuaan.

1.3 HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä ja rakenne

Kempeleen kunnan henkilöstömäärä 31.8.2016 oli 1041 henkilöä. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna vähennystä on 6 henkilöä.

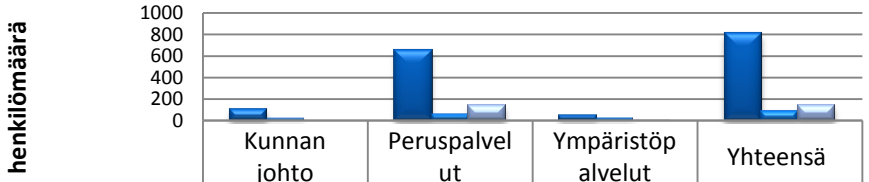

	Kunnan johto	Peruspalvelut	Ympäristöpalvelut	Yhteensä
Vakinaiset	108	653	47	808
Määräaikaiset	15	53	21	89
Sijaiset	0	143	1	144

Henkilöstön määrällä tarkoitetaan palvelusuhteiden lukumäärää. Lukuun sisältyvät myös lomilla tai muilla vapailla oleva henkilöstö.

Vakituisissa palvelussuhteissa työskenteli 77,6 prosenttia ja määräaikaisissa palvelussuhteissa 22,4 prosenttia (30.8.2016) henkilöstöstä. Vakinaisen henkilöstön määrä on kasvanut ja määräaikaisten vähentynyt.

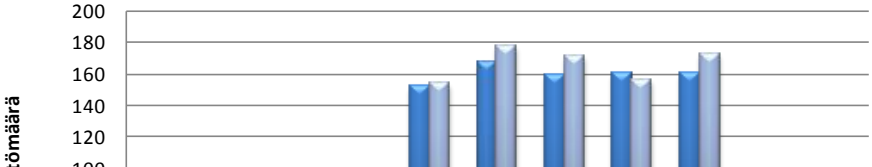

	19 v. tai alle	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 >
30.8.2015	5	11	71	82	152	167	159	160	160	72	4
30.8.2016	3	22	70	96	154	177	171	156	172	70	4

Kempeleen kunnassa koko henkilöstön keski-ikä 31.8.2016 oli 44,9 vuotta. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 46,9 vuotta.

Eläköitymisennusteet prosesseittain vuosina 2016 - 2017 (vanhuuseläke)

Ammattiala	2016	2017	yht.
Kunnanjohto	4	3	7
Peruspalvelut	17	33	50
Ympäristöpalvelut	1	4	5
Yhteensä	22	40	62

*kunnanjohto sisältää yleispalvelut mm. ateria- ja puhtauspalvelut

Eläköitymisennusteeseen on otettu mukaan vuodelle 2017 kaikki, jotka täyttävät 63- vuotta viimeistään vuoden 2017 aikana. Osalla henkilöstöstä alin kunnallinen eläkeikä on vielä 63- vuotta. Suurin osa henkilöstöstä jää vanhuuseläkkeelle saavutettuaan henkilökohtaisen eläkeiän, joka on korkeampi kuin 63-vuotta. Osalla VaEL-vakuutetuista (opettajat ja rehtorit) on vielä alhainen eläkeikä, 60- vuotta.

Suurimmat ryhmät eläköitymisennusteissa ovat hoitohenkilökunta ja opetuksen henkilöstö.

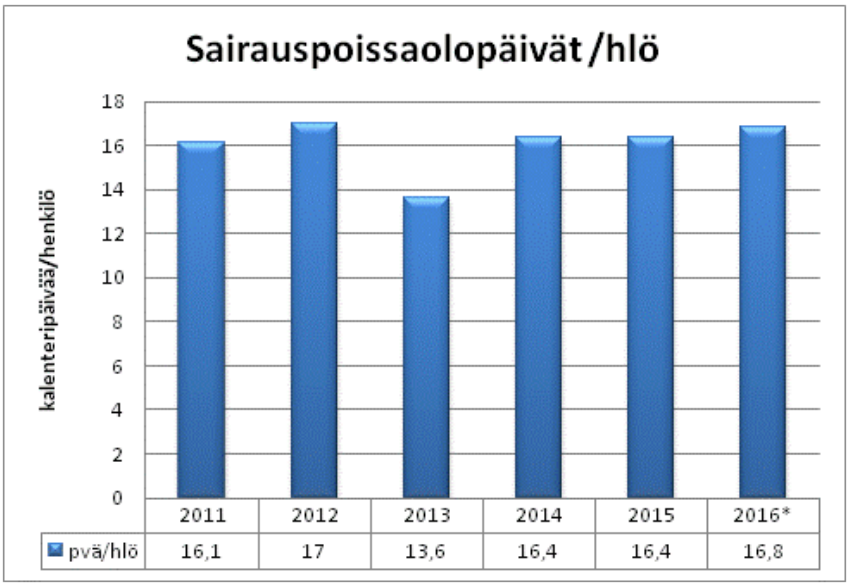

Ennuste vuoden 2016 sairauspoissaoloille (31.8.2016) on 16,8 kalenteripäivää/hlö.
Vuonna 2015 toteutuma oli 16,4 kalenteripäivää/hlö.

Sopimuskorotukset

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 31.1.2017 saakka. Vuoden 2017 aikana palkkoihin ei tule sopimuskorotuksia. Lisäksi työnantajan henkilöstösivukulut pienenevät ja henkilöstön lomarahoja leikataan -30 %.

Henkilöstömuutokset 2017

Uudet virat ja työsuhteet

Toimialue	Nimike	Ajankohta	Palkkakustannukset € / v.	Määräraha 2017 €
Ympäristöpalvelut	Kaavasuunnittelija	1.1.2017	49 100 €	49 100 €
	Tarkastusinsinööri	1.1.2017	44 400 €	44 400 €
Peruspalvelut	Erityisopettaja (Linnakangas)	1.8.2017	53 150 €	22 150 €
	Lehtori RU, EN (Linnakangas, Ylikylä)	1.8.2017	54 000 €	22 500 €
	Luokanopettaja (Kirkonkylä)	1.8.2017	49 600 €	20 650 €
	Opinto-ohjaaja (Lukio, Ylikylä)	1.8.2017	59 550 €	24 800 €
	Tuntiopettaja MA FY KE (Ylikylä), 70 %	1.8.2017	38 000 €	16 000 €
	Luokanopettaja (Linnakangas)	1.8.2017	49 600 €	20 650 €
	Luokanopettaja (Linnakangas)	1.8.2017	49 600 €	20 650 €
	Luokanopettaja (Linnakangas)	1.8.2017	49 600 €	20 650 €
	Luokanopettaja (Linnakangas)	1.8.2017	49 600 €	20 650 €
	Lukion tuntikehyslisäys		55 400 €	55 400 €
	Lehtori, äidinkieli ja kirjallisuus (Ylikylä)	1.1.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Erityisluokanopettaja (Ylikylä)	1.1.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Erityisluokanopettaja (Ylikylä)	1.1.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Lehtori, EN RU (Ylikylä)	1.1.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Tuntiopettaja EN RU (Ylikylä)	1.8.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Luokanopettaja (Ylikylä)	1.8.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Lastentarhanopettaja	1.1.2017	Lastenhoitajan palvelussuhteen lakkauttaminen > lastentarhanopettajan palvelussuhteen perustaminen, 4 700 €	4 700 €
	2 sairaanhoitajaa (tk)	1.3.2017	kahden lähihoitajan palvelussuhteen lakkauttaminen > kahden sairaanhoitajan palvelussuhteen perustaminen, 13 800 €	11 000 €
	Ohjaaja, nuorisotyö	1.1.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Ohjaaja, virkistysuimala	1.1.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Akatemian johtaja	1.1.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Etsivänuorisotyö, 2 palvelussuhdetta	1.1.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta
	Ohjaaja, työpaja	1.1.2017	ei ta vaikutusta	ei ta vaikutusta

Uusien virkojen ja työsuhteiden kustannusvaikutus vuodelle 2017 on sivukuluineen 333 050 €. Seuraaville vuosille tulee varata jokaiseen tehtävään 12 kuukauden määräraha, joten kustannus 2018 vuodesta eteenpäin on noin 620 000 €.

Nimikemuutokset

Toimialue	Muutos	Kustannusvaikutus / vuosi
Kempele Akatemia	Tehtävänimikemuutokset tulevat toimintamallin kehittämisen myötä.	ei ta vaikutusta
Opetus	Tuntiopettaja toistaiseksi > perusopetuksen luokanopettajan virka (Santamäkitalon koulu)	ei ta vaikutusta
	Toistaiseksi tuntiopettaja (BG, GE, TE) > lukion lehtorin virka (lukio)	ei ta vaikutusta
	Kalustonkorjaaja/vahtimestari > vahtimestari (Linnakangastalon koulu)	ei ta vaikutusta

Henkilöstöstrategian painopisteet 2017

Henkilöstöhallinnon painopisteitä on muodostettu vuodelle 2017 ottaen huomioon kuntakentässä suunnitteilla olevat muutokset.

1. **Henkilöstön osallistuminen oman toiminnan kehittämiseen**
   - henkilöstö on vahvasti mukana oman toiminnan kehittämisessä
2. **Kempeleen tapa johtaa**
   - yhteisen johtamismallin luominen yhdessä johdon ja esimiesten kanssa, johtamis- ja esimieskoulutukset
3. **Työhyvinvointisuunnitelma**
   - Kempeleen kunnan työhyvinvointisuunnitelman laatiminen
4. **Henkilöstöedut**
   - henkilöstöedut: kuntosalikompensaatio, Tyky- setelit ja virkistysuimalan vuosikortti

1.4 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Viisi painopistettä vuodelle 2017

1. Työttömyyden vähentäminen ja työttömien hyvinvointi	Pajatoiminta	Rekrytointilisä työnantajille	Ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen	Yhteistyö Kempele Akatemian kanssa	Hankkeet
2. Ikäihmisten hyvinvointi	Kotihoito ja kotona asumisen tukeminen	Omaishoitajien palveluiden kehittäminen	Päivätoiminnan kehittäminen	Teknologian hyödyntäminen	
3. Ravinto ja liikunta	Terveellisen ravinnon tuotteet	Yhteistyön vahvistaminen	Olosuhteiden mahdollistaminen	Sähköiseen tila-järjestelmään siirtyminen	
4. Turvallisuus	Liikenne- ja turvallisuus-työryhmä	Pilottiprojekti Kempele 2016			
5. Kempele Akatemia osana kunnan hyvinvointi-palveluja	Yhteistyön ja verkostojen vahvistaminen	Hyvinvointi-neuvontamallin rakentaminen			

1. Työttömyyden vähentäminen ja työttömien hyvinvointi

Työttömyyden vähentämisen toimenpiteet. Vuoden 2016 alussa käynnistyneen auto- ja pienkonekorjauspajatoiminnan kehittäminen. Kempeleen kunnan tarjoama rekrytointilisä työnantajille ja mahdollisuus palkkatukityöntekijän siirtämiseen toisen työnantajan palvelukseen. Syksyllä 2016 käynnistyneen ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen yhdessä Kempele Akatemian kanssa. Asiakasvastaanottojen jatkuminen Pirilän Porras 2 –hankkeen kautta työllisyyspalveluiden tiloissa. Lisäksi jatketaan seudullisessa Työllisyyspalvelut -hankkeessa, (Oulun kaupunkiseutu, 2015 – 2018 (ESR)).

Yhteistyö Kempele Akatemian kanssa. Kempeleläiset työttömät saavat ensimmäisen kansalaisopiston kurssin maksutta. Kunnan tukeman, edullisen liikuntapassin avulla, kempeleläiset työttömät pääsevät liikkumaan Zimmarissa ja Kempelehallin kuntosalilla. Vuonna 2017 kartoitetaan Kempele Akatemia -passiin siirtymisen mahdollisuuksia ja kannustavia toimenpiteitä. Liikuntapalvelujen kanssa yhteistyössä järjestetään kuntosalistarttikursseja ja kehitetään vuonna 2017 ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan liikuntapolkua sekä lisätään hyvinvointia liikunnan lisäksi kulttuurin keinoin.

2. Ikäihmisten hyvinvointi

Kotihoito ja kotona asumisen tukeminen. Ennaltaehkäisevää toimintaa toteutetaan ikääntyneiden palveluissa 70- ja 75 -vuotiaille suoritettavilla terveystarkastuksilla sekä 80 -vuotiaiden hyvinvointia tukevilla kotikäynneillä. Kyseiset tarkastukset tehdään niille henkilöille, jotka eivät ole ikähoivan palvelujen piirissä. Ennaltaehkäisevien tarkastusten avulla tavoitellaan tietoja niistä tekijöistä, joilla on vaikutusta lähivuosien palveluiden suunnitteluun. Vuodelle 2017 tulee paljon tarkastettavaa (noin 700 henkilöä, mikäli kaikki ottavat tarkastuksen vastaan). Hyvinvointia tukevat kotikäynnit (80v) on tehty kokonaisuudessaan. Vuonna 2016 hehko-kotikäynti tehtiin 47 henkilölle. Vuonna 2017 tehdään hehko-kotikäyntejä tuleville 80 -vuotiaille.

Omaishoitajat. Omaishoitajille suoritetaan myös terveystarkastuksia. Kaikki eivät tarkastusta halua, mikäli ovat jollakin tavalla esim. lääkärin seurannassa. Kotihoidon asiakkaille sekä omaishoitajille on tehty vuoden 2015 lopulla asiakastyytyväisyyskyselyt. Kyselyiden tuloksia hyödynnetään palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä.

Ikääntyneiden päivätoiminta. Ikääntyneiden päivätoiminnalle on kasvava tarve, jonkin verran on kyselyä myös omaishoidettavien päivähoidolle. Tällä hetkellä päivätoiminnassa on 50 % hoitajan työpanos, enemmän kuitenkin tarvitaan.

Teknologian hyödyntäminen. Teknologisten apuvälineiden hyödyntämistä koitetaan lisätä kotihoidossa myös suoraan asiakastyöhön. Vielä siinä ei ole onnistuttu. Kotihoidossa on tietoliikennetekniikan ja hyvinvointiteknologian opiskelija työharjoittelussa. Hän tuo opiskelunsa aikana ajantasaista tietoa ja kehitystä tältä alueelta. Kotihoidon työntekijöillä on lähes vuoden ollut käytössä kotihoidon mobiili, joka lisää suoraan asiakastyöhön suunnattua aikaa vähentämällä hoitajan ajankäyttöä muun muassa asiakaskirjaamisista. Tämä on osoittautunut hyväksi ja palaute on positiivista.

3. Ravinto ja liikunta

Terveellinen ravinto. Ateria- ja puhdistuspalvelut valmistavat päivän ateriat voimassa olevien ravintosuositusten mukaisesti eri ikäryhmille. Ruokailulla pyritään edistämään ja tukemaan väestön ravitsemuksen ja terveyden myönteistä kehitystä. Kempeleen Sydänyhdistys on nostanut esiin, josko Kempeleen ateria- ja puhdistuspalveluissa siirryttäisiin sydänmerkkisten tuotteiden ensisijaiseen suosimiseen. Asiaa kartoitetaan.

Yhteistyön vahvistaminen. Yhteistyön merkitys kunnan eri toimintojen kanssa on liikunnan näkökulmasta keskeisessä roolissa. Kempeleen kunnassa yhteistyötä tehdään poikkihallinnollisesti erityisesti vapaa-ajan palvelujen kanssa Kempele Akatemian muodossa. Lisäksi yhteistyötä vahvistetaan yksityisten toimijoiden (mm. Polar, Zemppi Areena ja Kempele-halli) ja kolmannen sektorin (mm. urheiluseurat) kanssa. Lisäksi pyritään ylläpitämään alueellisia verkostoja (mm. Pohjois-Pohjanmaan

Liikunta ja OSAO) ja luomaan uusia yhteistyöverkostoja yli kuntarajojen mahdollisuuksien ja tarpeiden mukaisesti (mm. hanketoiminnan avulla).

Olosuhteet. Ulkoliikuntapaikkojen edistämisen painopisteet on määritelty liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelmassa, joka on jatkuvasti päivittyvä ympäristöpalveluiden työkalu liikunnan hyvien olosuhteiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi. Arkiliikunnan olosuhteita on vuonna 2016 parannettu mm. rakentamalla pyöräilybaana ja Kirkonkylän koulun alueelle lähiliikuntapaikka. Vuonna 2017 kootaan ja merkataan maastopyöräilyreitistö ja kiintorastit Sarkkirannan ja Köykkyrin maastoon. Sisäliikuntapaikkojen osalta pientä helpotusta paineeseen tuovat uuden terveyskeskuksen ryhmäliikunta- ja kuntosalitilat, Zemppi Areenan valmistuminen alkuvuodesta 2017 sekä Leo Leikkimaan yhteyteen rakentuvat Kempele Akatemian tilat.

Sähköinen tilajärjestelmä. Kempele Akatemian alle liitetään uusi sähköinen tilajärjestelmä Tilamisu, joka mahdollistaa aiempaa tehokkaammin sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen hallinnoimisen. Järjestelmä mahdollistaa ajantasaisen seurannan ja vuorovarauksen ulko- ja sisäliikuntapaikkojen osalta. Laskutus myös helpottuu.

4. Turvallisuus

Liikenne- ja turvallisuustyöryhmä. Kempeleeseen on perustettu syksyllä 2016 uusi poikkihallinnollinen liikenne- ja turvallisuustyöryhmä, joka koordinoi ja toteuttaa kunnan sisällä ennaltaehkäisevää työtä mm. erilaisten kampanjoiden, tapahtumien ja hankkeiden avulla. Yhteistyötä vahvistetaan myös kolmannen sektorin kanssa mm. 112-tapahtuman ja syksyisten suojatie- ja heijastin kampanjoiden osalta.

Pilottiprojekti Kempele2016. Projekti jatkuu edelleen koulutuksien muodossa. Koulutuksien tarkoituksena on saada kunnan VSS- organisaatioon uusia vapaaehtoisia toimijoita. Ja näin saadaan kunnan VSS- organisaatio toimintakykyiseksi.

5. Kempele Akatemia osana kunnan hyvinvointipalveluja

Yhteistyön vahvistaminen. Kunnan vapaa-ajan palvelut nuoriso-, liikunta-, Zimmari-, kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä kansalaisopisto yhdistyivät 1.8.2016 Kempele Akatemiaksi. Palvelut suunnittelevat, koordinoivat ja toteuttavat ennaltaehkäiseviä hyvinvointipalveluja kuntalaisille ja kuntalaisten kanssa. Palvelut muuttavat vuonna 2017 yhteisiin tiloihin Leo Leikkimaan yhteyteen. Kempele Akatemian tiloista halutaan kuntalaisten olohuone ja monipuolinen toimintatila. Kempele Akatemian yhteistä toimintasuunnitelmaa aletaan toteuttaa vuonna 2017.

Hyvinvointineuvontamallin rakentaminen. Alueellisen hankekehittämistyön aloittaminen yhteistyössä oppilaitosten, yksityisen toimijan ja kolmannen sektorin kanssa. Tavoitteena luoda Kempeleeseen hyvinvointineuvontamalli eri-ikäisille. Hankepilotointi yli 16-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille.

2. STRATEGIA

2.1 KEMPELESOPIMUS

Valtuustokausi 2013 - 2017

Visio	Yhteisöllinen Kempele - elinvoimainen kasvukunta			
Arvot	Luovuus	Turvallisuus	Kuntalaislähtöisyys	Yhteisöllisyys
Strategiset päämäärät	Hyvät yritystoiminnan edellytykset ja aktivoiva ympäristö	Vahva talous ja hyvinvoiva henkilöstö	Yhteisöllisyys ja aktiivinen osallisuus	Kuntalaisten hyvinvointi ja laadukkaat palvelut
Kriittiset menestys-tekijät	Hallittu ja riittävä väestönkasvu Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen Turvallinen ja aktivoiva ympäristö	Kunnan talous on vahva Kempeleen kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja	Joustava päätöksenteko ja yhteen hiileen puhaltaminen Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen Ikäihmisten palveluiden rakenteen ja sisällön uudistaminen Palvelut järjestetään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen Palveluiden tehostaminen tek-nologisilla ja sähköisillä mene-telmillä

3. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE TYTÄRYHTEISÖISSÄ

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista (KuntaL 13 §). Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samaan tapaan kuin se määrittelee ne kunnassa. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Valtuuston tulee lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoiteasettelussa.

Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt

Nimi	Koti-paikka	Kunnan omistusosuus
TYTÄRYHTEISÖT		
Kiinteistö Oy Kempeleenkartano	Kempele	100,00 %
Kempeleen Vesihuolto Oy	Kempele	86,42 %
KUNTAYHTYMÄT		
Pohjois - Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	Oulu	2,41 %
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	Oulu	6,69 %
Pohjois -Pohjanmaan liitto	Oulu	3,10 %
YHTEIS- JA OMISTUSYHTEISÖT		
Kiinteistö Oy Tiilitori	Kempele	44,69 %
Limingan Vesihuolto Oy	Liminka	22,50 %

Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Konsernijohdolle asetetut tavoitteet					
Konsernijohdon raportoitava valtuustolle, krt/v	2	2	2	2	2
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %	32,7	35	35	35	35
Konsernin vuosikate poistoista, %	111	80	90	90	90
Konsernin omavaraisuusaste, %	45,2	46	45	44	44,5
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	58,8	57,9	59	61	60
Konsernin korolliset lainat/asukas, euroa	3049	3282	3601	4196	4037
Kunnan edustajille asetetut tavoitteet					
Edustajien raportoitava tytäryhteisöstä kunnanhallitukselle/valiokunnalle, krt/v	2	2	2	2	2

Kempeleen Vesihuolto Oy:n tavoitteet vuodelle 2017

- investoinnit toteutetaan kunnan rakennussuunnitelmien mukaan ja verkostoa sekä laitoksia peruskorjataan/kehitetään suunnitelmallisesti
- siirtyminen uuteen asiakas- ja laskutusjärjestelmään

- taloushallinnon kehittäminen
- talous positiivinen, mahdollinen hinnankorotus vesimaksuihin vuonna 2018 kun Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy nostaa jäteveden käsittelymaksua

Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon tavoitteet vuodelle 2017

- yhtiön pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisten remonttien toteutusta jatketaan. Vuonna 2017 remontteja tehdään n. 0,5 milj. €:lla. Mm. lämmitysjärjestelmäremontteja, julkisivumaalauksia, huoneistoremontteja, kattojen puhdistuksia/pinnoituksia
- vuokratalon Hovintie 12 (vanhusten ja vammaisten palvelutalo) tulevaisuudesta tullaan neuvottelemaan kunnan kanssa
- vuokratalon Hovintie 7 käyttöastetta pyritään parantamaan huonetilaratkaisuilla ja suunnittelemalla huoneistoihin parvekkeita ja terasseja
- käyttöastetta pyritään nostamaan remontoimalla asuntoja kilpailukykyiseksi
- vuokria ei nosteta vuonna 2017.

4. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston tärkein toiminnan ja talouden ohjauksen väline. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma suunnittelukaudeksi eli kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 65 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

4.1 TAVOITTEIDEN SITOVUUS

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahojen tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Talousarvion yleiset lähtökohdat ovat informaatiota, joita eivät ole sitovia eriä. Talousarvioasiakirjaan kirjatut keskeiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

4.2 RAHAMÄÄRÄISTEN ERIEN SITOVUUS

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu varojen käyttämiseen.

Talousarviossa osoitettua sitovaa määrärahaa ei saa ylittää. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta velvollisuutta käyttää määrärahaa kokonaisuudessaan ei ole jos asetetut tavoitteet on saavutettu.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa asetetaan kunnan varsinaiselle toiminnalle tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousosan kokonaisuuksista, joille tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita asetetaan.

Kempeleen kunnan käyttötalousosan rakenne on seuraava (raportointitaso):

1. Kunnanjohto
   - Kunnanjohto
   - Yleispalvelut
2. Peruspalvelut
   - Peruspalvelujohto

- Varhaiskasvatus
- Opetus
- Kempele Akatemia
- Terveys ja toimintakyky
- Sosiaalinen turvallisuus
- Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

3. Ympäristöpalvelut
    - Ympäristöpalveluiden johto
    - Ympäristön kunnossapito
    - Tilapalvelut
    - Maankäyttö
    - Rakennusvalvonta

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat seuraavat:

1. Kunnanjohto
2. Peruspalveluiden sosiaali- ja terveyspalvelut
3. Peruspalveluiden varhaiskasvatus, opetus ja Kempele Akatemia
4. Ympäristöpalvelut.

Peruspalvelut on talousarvion sitovuusnäkökulmasta jaettu kahteen osaan, sosiaali- ja terveyspalvelut (sisältää peruspalvelujohdon, terveys ja toimintakyky, sosiaalinen turvallisuus sekä ikääntyneiden hoiva ja huolenpito alaprosessit) sekä varhaiskasvatus, opetus ja Kempele Akatemia. Prosesseja sitoo sekä ulkoiset, että sisäiset tuotot ja kulut.

Kunnanhallitusta sitoo bruttoperiaatteen mukaisesti koko kunnan käyttötalousosan toimintatuotot ja toimintakulut omina erinään. Lisäksi kunnanhallituksen tulee vastata, että valtuustoon nähden asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden tulostavoite toteutuu.

Kunnanjohtajaa sitoo kunnanjohdon toimintatuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaan. Peruspalvelujohtajaa sitoo sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintatuotot ja toimintakulut omanaan. Lisäksi peruspalvelujohtajaa sitoo varhaiskasvatus, opetus ja Kempele Akatemian toimintatuotot ja toimintakulut omanaan. Teknistä johtajaa sitoo ympäristöpalveluiden toimintatuotot ja toimintakulut ominaan.

Kunnanjohtaja päättää talousarviomuutoksista kunnanjohdon sisällä. Peruspalvelujohtaja päättää talousarviomuutoksista sosiaali- ja terveyspalveluiden sisällä sekä varhaiskasvatus, opetus ja Kempele Akatemian sisällä. Tekninen johtaja päättää talousarviomuutoksista ympäristöpalveluiden sisällä. Talousarviomuutoksia ei voida prosessien sisällä tehdä jos ei muutokselle ole esittää samassa yhteydessä täysi kate. Prosessien talousarviomuutoksilla ei saa olla minkäänlaista vaikutusta koko kunnan vuosikatteeseen.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaan projektit ja hankkeet jotka ylittävät talousarviovuoden on vietävä valtuuston päätettäväksi. Rahoittajan hyväksymän rahoituspäätöksen jälkeen hanke voidaan käynnistää ja hankkeelle voi syntyä kustannuksia. Vyörytykset eivät ole valtuustoon nähden sitovia eriä.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosaan kootaan yhteen käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sekä esitetään määrärahat ja tuloarviot koko kunnan tasolla budjetoitaville erille.

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat myös verotuotot, valtionosuudet, korkotuotot, mutta rahoitustuotot, korkokulut, muut rahoituskulut, suunnitelman mukaiset poistot sekä satunnaiset erät.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan vaikutus kunnan maksuvalmiuteen. Sitovia eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset sekä pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset.

Talousarviossa vuodelle 2016 on ensimmäistä kertaa merkitty antolainasaamisten lisäykseen 200.000 euroa. Määrärahalla tavoitteena on järjestää Leader-rahoituksen saaneille toimijoille tarpeen mukaan ns. puskurirahoitusta hankkeen toteuttamiseksi.

Lainan myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeelle on saatu myönteinen päätös Leaderiltä. Lainan myöntämisen ehtona on myös huomioitava kuntalain velvoitteet koskien lainojen vakuuksia. Lainasta tulee laatia velkakirja. Kunnanhallitus päättää lainan antamisesta ao. valiokunnan ohjauksen jälkeen.

Investointiosa

Investointiosassa varataan määrärahat ja esitetään tuloarviot investointihankkeille tai hankeryhmille, joiden kulut kirjanpidossa aktivoidaan tasetileille.

Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia maa- ja vesialueiden, rakennusten, muiden pitkävaikutteisten menojen, kunnallistekniikan, tietokoneohjelmistojen, koneiden ja kaluston sekä osakkeiden ja osuuksien osalta hankekohtaisesti. Hankekohtaisesti toteutetaan sitovuus bruttoperiaatetta noudattaen.

Investointikohteittain valtuustoon nähden sitovaa on myös hankkeen koko kustannusarvio, talousarviovuodelle varattava määräraha sekä hankkeelle asetetut tavoitteet.

Taloussuunnitelma sitovuus

Talousarvion sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelma (suunnitelmavuodet 2018 - 2019). Taloussuunnitelma on velvoittava asiakirja ja siitä saa poiketa vain perustellusta syystä.

Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta

Talousarvion toteumasta raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja vastaava tieto saatetaan valtuustolle tiedoksi kokousaikataulun mukaisesti. Osavuosikatsaus laaditaan 30.4. ja 31.8. kirjanpidon tilanteen mukaan. Konsernitaloudesta raportoidaan 31.8. osavuosikatsauksen yhteydessä.

Valtuutus tilapäislainan ottoon vuodelle 2017

Valtuusto myöntää toimintasäännön mukaan talousjohtajalle valtuuden ottaa tilapäislainaa. Vuonna 2017 valtuuston myöntämä tilapäislainanottovaltuus on 17,6 miljoonaa euroa.

4.3. MÄÄRÄRAHAT SITOVUUSTASOITTAIN

	Sitovuus *	Määrärahat	Tuloarvio
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut			
Kunnanjohto	B	11 098 247	7 133 926
Sosiaali- ja terveyspalvelut	B	44 628 820	3 624 655
Varhaiskasvatus, Opetus ja Kempele akatemia	B	38 808 883	2 930 261
Ympäristöpalvelut	B	9 413 031	8 098 351
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		64 700 000
Valtionosuudet	B		23 500 000
Korkotulot	B		
Muut rahoitustuotot	B		52 000
Korkomenot	B	800 000	
Muut rahoituskulut	B	20 050	
Satunnaiset erät	B		
INVESTOINTIOSA			
MAA- JA VESIALUEET **	B	750 000	360 000
RAKENNUKSET			
Linnakangastalon laajennus II	B	4 500 000	
Linnakankaan väistötilan perustustyöt	B	100 000	
Sarkkirannan huoltorak. peruskorj. ja laajennus	B	150 000	
Keittiö ja ruokailu	B	85 000	
Lukion ilmanvaihto	B	350 000	
Koulujen ja päiväkotien piha-alueet	B	80 000	
Sähköinen lukitus ja yleinen turvallisuus	B	50 000	
Kirkonkylän yhtenäiskoulu, katu- ja piha-alueet		300 000	
Zimmarin korjaukset	B	87 000	
Pienet hankkeet	B	112 000	
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			
Ketonlanperäntien liittymät	B	50 000	
KUNNALLISTEKNIIKKA			
Zatelliitin eritasoliittymä	B	5 000 000	
Liikenneväylien rakentaminen	B	2 416 000	100 000
Liikenneväylien päällystäminen	B	835 000	
Liikenneväylien valaistus	B	100 000	
Liikenneturvallisuus	B	50 000	
Linnakallion matkailu- ja virkistysalue	B	50 000	
Urheilualueet		215 000	
Puistot ja leikkipaikat	B	100 000	
TIETOKONEOHJELMISTOT	B	400 000	
KONEET JA KALUSTO			
Tietokoneet ja laitteet	B	550 000	
Terveyskeskuksen kalusteet	B	919 000	
Ympäristöpalvelut koneet ja kalusto	B	150 000	
Kempelehallin kuntosalilaitteet	B	20 000	
Kirjaston kirjahyllyt	B	80 000	
Päiväkotien kalusteet	B	30 000	
Koulujen kalusteet	B	60 000	
Kempele Akatemian kalusteet	B	30 000	
Kunnantalon kalusteet	B	20 000	
OSAKKEET JA OSUUDET	B		

RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	**B**	200 000	
Antolainasaamisten vähennykset	**B**		100 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	**B**		17 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	**B**	5 580 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	**N**		
Oman pääoman muutokset	**B**		
Vaikutukset maksuvalmiuteen		11 162	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		**128 199 193**	**128 199 193**

* N = sitovuus nettotuloarvio/-määräraha, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

** tuloarviossa maanmyynnistä vähennetty maanmyyntivoitot, 2 040 000 e

5. TULOSLASKELMAOSA TALOUSARVIOSSA

TULOSLASKELMA Ulkoinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	Suunnitelma-vuodet 2018	Suunnitelma-vuodet 2019
Toimintatuotot	**10 681 926**	**10 155 374**	**9 711 796**	**10 144 926**	**10 301 423**
Myyntituotot	2 165 912	1 659 610	1 636 596	1 669 328	1 702 714
Maksutuotot	4 571 422	4 112 123	4 323 687	4 410 161	4 498 364
Tuet ja avustukset	1 664 915	1 477 864	988 681	1 008 149	1 028 312
Muut toimintatuotot	2 279 677	2 905 777	2 762 832	3 057 288	3 072 033
Valmistus omaan käyttöön	**282 665**	**361 502**	**389 490**	**395 332**	**401 262**
Toimintakulut	**-89 594 633**	**-90 395 931**	**-92 263 074**	**-93 795 823**	**-95 202 752**
Henkilöstökulut	-42 494 730	-44 089 879	-43 979 680	-44 639 376	-45 308 965
Palvelujen ostot	-36 184 291	-35 145 705	-36 366 814	-37 028 130	-37 583 549
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 395 872	-4 743 807	-5 020 809	-5 108 810	-5 185 440
Avustukset	-5 752 931	-5 503 599	-4 896 542	-5 025 815	-5 101 202
Muut toimintakulut	-766 809	-912 941	-1 999 229	-1 993 692	-2 023 596
TOIMINTAKATE	**-78 630 042**	**-79 879 055**	**-82 161 788**	**-83 255 565**	**-84 500 067**
Verotulot	63 605 230	63 400 000	64 700 000	65 900 000	67 200 000
Valtionosuudet	21 421 374	22 481 170	23 500 000	23 900 000	24 500 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-684 858	-988 000	-768 050	-870 000	-970 000
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	92 387	32 000	52 000	50 000	50 000
Korkokulut	-760 649	-1 000 000	-800 000	-900 000	-1 000 000
Muut rahoituskulut	-16 596	-20 000	-20 050	-20 000	-20 000
VUOSIKATE	**5 711 704**	**5 014 115**	**5 270 162**	**5 674 435**	**6 229 933**
Poistot ja arvonalentumiset	-5 077 554	-4 758 700	-4 730 000	-5 275 000	-5 676 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 077 554	-4 758 700	-4 730 000	-5 275 000	-5 676 000
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**634 150**	**255 415**	**540 162**	**399 435**	**553 933**
Poistoeron muutos	841 894	629 100	629 100	629 100	629 100
Vapaaehtoisten varausten muutos					
Rahastojen muutos					
Tilikauden yli-/alijäämä	**1 476 044**	**884 515**	**1 169 262**	**1 028 535**	**1 183 033**
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	12,0	11,3	10,6	10,8	10,8
Vuosikate / Poistot, %	112,5	105,4	111,4	107,6	109,8
Vuosikate, euroa/asukas	335	290	300	318	344
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	359	405	466	516	573
Asukasmäärä vuoden lopussa	17 067	17 300	17 556	17 837	18 123

Vuoden 2016 asukasmäärä on alkuperäisen talousarvion mukainen.

5.1 TULOSLASKELMAN ANALYSOINTI

Tuloslaskelmassa esitetään tulorahoituksen riittävyys käyttötalouden menoihin ja poistoihin.

Kunnan omat tulot ja valtion rahoitus muodostavat kunnan rahoitusjärjestelmän. Tärkeimpiä tulolähteitä ovat verotulot ja valtionosuudet. Toimiva rahoitusjärjestelmä on keskeistä laadukkaiden peruspalvelujen järjestämiselle. Kempeleessä verotuloilla ja valtionosuuksilla katetaan 89,4 % toimintakuluista.

Toimintatuotot

Ulkoiset (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019	Ta16-Ta17 muutos-%
Toimintatuotot	10 682	10 155	9 712	10 145	10 301	4,4

Kempeleen kunnan toimintatuotot vuonna 2017 ovat 9,7 miljoonaa euroa. Toimintatuotot laskevat 9,1 % vuoden 2015 tilinpäätöksestä ja 4,4 % vuoden 2016 talousarviosta.

Laskun syynä on muun muassa toimeentulotuen perusosan siirtyminen Kelan hoidettavaksi 1.1.2017 alkaen, mikä vähentää peruspalvelujen valtionosuutta noin 290.000 euroa. Lisäksi tuottoja pienentää opetuksen ryhmäkoon pienentämiseen saaduista valtionavustuksista luopuminen ja terveyskeskuksen sairaalan potilaspaikkojen ja sitä kautta asiakasmaksujen väheneminen.

Muut toimintatuotot

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019	Ta16-Ta17 muutos-%
Asuntojen vuokrat	77	80	81	82	84	1,3
Muiden rakennusten vuokrat	206	224	202	206	210	-9,9
Maa- ja vesialuiden vuokrat	296	280	300	306	313	7,1
Koneiden ja laitteiden vuokrat	0	0	0	0	0	0,0
Muut vuokratuotot	73	43	43	44	45	-0,8
Muut tuotot	153	303	97	99	100	-68,1
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0	0	0	0	0	0,0
Maanmyyntivoitot	**1 475**	**1 975**	**2 040**	**2 320**	**2 320**	**3,3**
Yhteensä	**2 280**	**2 906**	**2 763**	**3 057**	**3 072**	**-4,9**

Muissa toimintatuotoissa merkittävin erä on maanmyyntivoitot. Ne kasvavat 38,3 % vuoden 2015 tilinpäätöksestä ja 3,3 % vuoden 2016 talousarviosta.

Suunnitelmavuosille maanmyyntivoittoja on korotettu 13,7 % vuoden 2017 tasosta.

Toimintakulut

Ulkoiset (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019	Ta16-Ta17 muutos-%
Toimintakulut	-89 595	-90 396	-92 263	-93 796	-95 203	2,1

Kempeleen kunnan toimintakulut vuonna 2017 ovat 92,3 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvavat 3,0 % vuoden 2015 tilinpäätöksestä ja 2,1 % vuoden 2016 talousarviosta.

Talousarvioraamissa toimintakuluja korotettiin 1,0 % vuoden 2016 alkuperäisestä talousarviosta. Terveyskeskuksen leasing-vuokraa, Ylikylän elementtipäiväkodin vuokraa ja Zemppi Areenan vuokria (yhteensä 1,129 miljoona euroa) ei kuitenkaan ole sisällytetty raamilukuihin. Ilman näitä vuokraeriä toimintakulut ovat kasvaneet 0,8 %.

Henkilöstökulut

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019	Ta16-Ta17 muutos-%
Vakinaisten kk-palkat	-27 860	-29 300	-29 579	-30 022	-30 473	1,0
Määräaikaisten palkat	-1 453	-1 120	-1 055	-1 071	-1 090	-5,8
Sijaiset	-1 779	-1 265	-1 260	-1 279	-1 298	-0,4
Tuntipalkat	-781	-842	-849	-862	-875	0,8
Jaksotetut palkat	239	0	0	0	0	0,0
Erilliskorvaukset	-1 217	-1 109	-1 041	-1 057	-1 072	-6,1
Kokouspalkkiot	-166	-200	-216	-220	-223	8,0
Henkilökunnan kokouspalkkiot	-64	-47	-50	-51	-52	6,4
Muut palkkiot	-54	0	-6	-4	-3	0,0
Asiantuntijapalkkiot	-33	-10	-99	-100	-102	880,2
Valtion työll. varoin palkat	-748	-1 021	-1 021	-1 037	-1 052	0,0
Kunnan työll.varoin palkat	-18	-80	-80	-81	-83	-0,2
Eläkekulut	-7 184	-7 233	-7 142	-7 249	-7 357	-1,3
Muut henkilösivukulut	-1 818	-2 154	-1 867	-1 895	-1 923	-13,3
Henkilöstökorvaukset	441	293	285	289	294	-2,7
Yhteensä	**-42 495**	**-44 089**	**-43 980**	**-44 639**	**-45 309**	**-0,2**

Kempeleen kunnan henkilöstömenot vuonna 2017 talousarviossa ovat noin 44 milj. euroa. Määrärahat laskevat edellisvuodesta noin 110 000 euroa eli 0,2 %. Muutokseen vaikuttaa kilpailukykysopimus, jonka mukaan kunta-alan henkilöstön lomarahoja leikataan 30 % ja työnantajamaksuista työttömyysvakuutus- ja sosiaaliturvamaksua alennetaan. Vastaavasti työttömyysvakuutus- ja sosiaaliturvamaksut nousevat työntekijämaksuissa.

Palkkojen sivukuluprosenteista työnantajan eläkemaksut pysyvät lähes ennallaan, sosiaaliturvamaksu ja työttömyysvakuutusmaksu laskevat vuoteen 2016 verrattuna.

Lomapalkkavelka on toteutettu talousarviossa siten, että velan määrä pysyy vakiona ja näin ollen lomapalkkavelan muutos on 0.

Suunnitelmavuosien kuluja on korotettu 1,5 % edellisen vuoden tasosta.

Palkkakulut

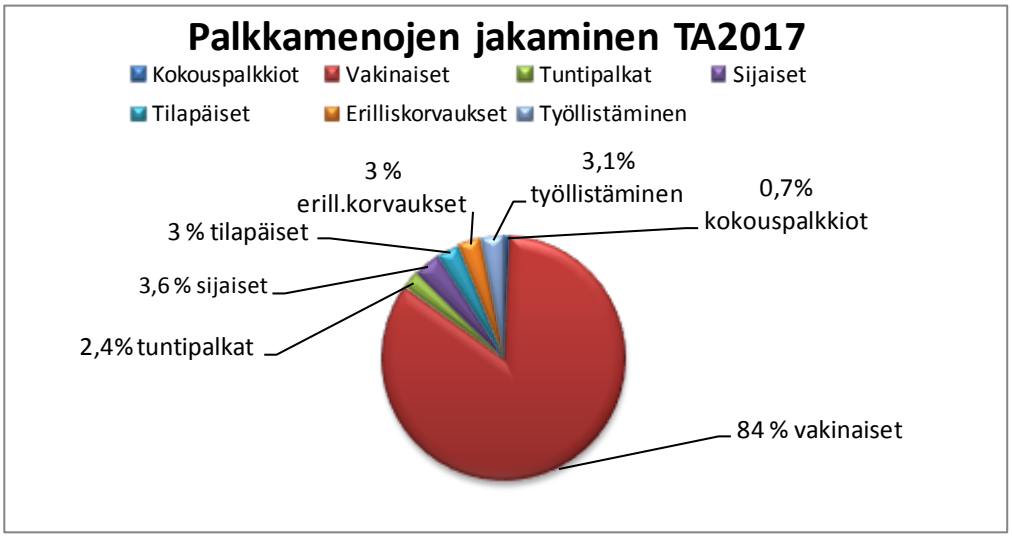

Palvelujen ostot (erikoissairaanhoito)

Tilierittely (ulkoiset, 1000 €) (Erikoissairaanhoito eriteltynä)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019	Ta16-Ta17 muutos-%
Asiakaspalv. ostot valtiolta	**-43**	**-23**	**-33**	**-33**	**-34**	**46,3**
joista erikoissairaanhoito	-3	0	0	*0*	0	0,0
Asiakaspalv. ostot kunnilta	**-498**	**-434**	**-511**	**-518**	**-526**	**17,7**
joista erikoissairaanhoito	-3	0	0	0	0	0,0
Asiakaspalv. ostot kuntayhtymiltä	**-20 336**	**-19 225**	**-19 509**	**-19 817**	**-20 114**	**1,5**
joista erikoissairaanhoito	*-19 155*	*-17 965*	*-18 147*	*-18 419*	*-18 695*	1,0
Asiakaspalv. ostot muilta	**-7 506**	**-7 157**	**-7 714**	**-7 850**	**-7 968**	**7,8**
joista erikoissairaanhoito	*-196*	*-209*	*-211*	*-214*	*-217*	1,0
Muut palvelujen ostot	**-7 801**	**-8 308**	**-8 599**	**-8 806**	**-8 939**	**3,5**
Yhteensä	**-36 184**	**-35 146**	**-36 366**	**-37 024**	**-37 581**	**3,5**

Palvelujen ostoihin on talousarviossa varattu 36,4 miljoonaa euroa. Kasvu on 0,5 % vuoden 2015 tilinpäätökseen ja 3,5 % vuoden 2016 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2017 talousarviossa on huomioitu vuoden 2016 lisämäärärahan tarve palvelujen ostoihin.

Muut toimintakuluerät

Muissa toimintakuluissa on merkittävää kasvua vuonna 2017. Kasvua aiheuttavat erityisesti rakennusten ja huoneistojen vuokramenot koskien Zemppi Areenaa ja Ylikylän elementtipäiväkotia sekä terveyskeskuksen leasing-vuokra.

Avustusten määräraha pienenee vuoteen 2016 verrattuna 11 %. Vähennys johtuu erityisesti 1.8.2016 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain muutoksen myötä pienenevistä yksityisen päivähoidon ja yksityisen hoidon tuen määristä.

Verotuotot

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019	Ta16-Ta17 muutos-%
Kunnan tulovero	58 388	58 900	58 969	60 063	61 248	0,1
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 228	1 500	2 596	2 644	2 696	73,1
Kiinteistövero	2 990	3 000	3 135	3 193	3 256	4,5
Yhteensä	**63 605**	**63 400**	**64 700**	**65 900**	**67 200**	**2,1**

Kempeleen kunnan verotulot vuodelle 2017 on arvioitu Kuntaliiton lokakuussa 2016 antaman verotuloennusteen pohjalta. Saman verotuloennusteen mukaisesti vuoden 2016 talousarvion verotulon määrää on korotettu 1,7 miljoonaa euroa ja verotulokertymän arvioidaan vuonna 2016 olevan yhteensä 65,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2017 verotulot tulevat siten vähenemään vuoden 2016 tasosta noin 0,6 %. Vähennyksen lopulliseen määrään vaikuttaa valtuuston 7.11.2016 päättämät tuloveron sekä kiinteistöveron määrät. Vuoden 2015 tilinpäätökseen verrattuna verotuloissa on kasvua 1,7 %.

Vuoden 2017 talousarvio on valmisteltu vuoden 2016 veroprosenttien mukaan. Verotulot asukasta kohti laskettuna ovat 3685 euroa. Kunnan tuloista 65,8 % muodostuu verotuloista. Ansiotuloissa yksi veroprosentti vastaa 3,1 miljoonaa euroa.

Veroprosentit	2013	2014	2015	2016	2017
Ansiovero	19,50	20,50	20,50	20,50	20,50
Kiinteistöverot					
Yleinen	0,95	0,95	0,95	0,95	1,10
Vakituinen asuminen	0,40	0,40	0,40	0,40	0,43
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakentamaton rakennuspaikka		3,00	3,00	4,00	4,00

Kunnallisvero

osuus yhteisöveron tuotosta kuntakohtaisten jako-osuuksienperusteella. Yhteisöveron perusteet Kilpailukykysopimukseen liittyvät muutokset vuosina 2017 - 2020 vaikuttavat sekä kuntien tuloihin että niiden menoihin. Kuntien verotulot pienenevät mm. työntekijämaksujen muutosten kautta. Ansiotuloveroihin liittyvä veronkevennys ei vaikuta kuntien rahoitusasemaan, koska se kompensoidaan valtionosuusjärjestelmässä.

Kuntaliiton lokakuussa 2016 antaman ennusteen mukaan Kempeleen kunnan verotulot yhteensä vuonna 2017 tulevat vähenemään vuoden 2016 tasosta, mikäli vuoden 2016 veroprosentit säilyvät ennallaan. Valtuusto päättää 7.11.2016 tuloveron ja kiinteistöverojen määrät vuodelle 2017.

Yhteisövero

Kunnille jaetaan ja veroprosentit päättää valtio.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kunnallinen vero ja se tilitetään kiinteistön sijaintikunnalle. Kiinteistöveron perusteena ovat kiinteistöveroprosentit ja kiinteistön verotusarvo. Maapohja ja rakennukset verotetaan erikseen. Kunta päättää sovellettavista kiinteistöveroista kiinteistöverolaissa säädettyjen vähimmäis- ja enimmäismäärien rajoissa.

Hallitus on antanut 6.10.2016 eduskunnalle lakiesityksen kiinteistöverojen vaihteluvälien muuttamisesta (HE 174/2016). Vuodelle 2017 esitetään muutoksia yleisen kiinteistöveron, vakituisten asuntojen sekä rakentamattomien rakennuspaikkojen kiinteistöveron vähimmäis- ja enimmäismääriin. Lisäksi muiden asuinrakennusten osalta esitetään poistettavaksi yhteys vakituisten asuntojen kiinteistöveroon ja esitetään siihen samat vähimmäis- ja enimmäismäärät kuin yleisessä kiinteistöverossa. Yleishyödyllisten yhteisöjen ja voimalaitosrakennusten ja -rakennelmien kiinteistöverojen vaihteluväleihin ei esitetä muutoksia. Lain ehdotetaan tulevan voimaan 15.11.2016 ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2017 toimitettavassa kiinteistöverotuksessa.

Valtionosuudet

Tilierittely (1000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019	Ta16-Ta17 muutos-%
valtionosuus	20 631	21 722	21 463	21 828	22 377	-1,2
Verotuloihin perustava vo tasaus	3 033	3 039	3 696	3 759	3 853	21,6
Järjestelmämuutoksen tasaus	-622	-621	0	0	0	-100,0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut						0,0
valtionosuudet	-1 620	-1 659	-1 659	-1 687	-1 730	0,0
Yhteensä	**21 421**	**22 481**	**23 500**	**23 900**	**24 500**	**4,5**

Valtionosuuksien avulla varmistetaan kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuus koko maassa. Valtionosuusjärjestelmä sisältää kustannuserojen kompensaation ja tulopohjan tasauksen. Kunnan omarahoitusosuus on kaikissa kunnissa yhtä suuri asukasta kohti laskettuna.

Valtionosuudet koostuvat kahdesta osasta: kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksista.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Siten kunnalle myönnetyn valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta todelliset palvelukustannukset tai se tuottaako kunta palvelut omana toimintana vai ostopalveluna.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- varhaiskasvatus (päivähoito)
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen)
- taiteen perusopetus (asukasperusteinen)

Peruspalvelujen valtionosuus on yleiskatteellinen

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset kunta saa kaikkien väestötietojärjestelmään merkittyjen kuntalaisten perusteella. Kotikuntakorvaus perustuu kunnan esi- ja perusopetuksen laskennallisiin kustannuksiin ja sen määrä on eri 6-, 7-12 ja 13-15 -vuotiaille. Kunnat toimittavat vuosittain tilaston oppilaistaan ikäryhmittäin ja kotikunnittain Tilastokeskukselle. Kunkin vuoden valtionosuus perustuu vuodenvaihteen tilanteeseen kaksi vuotta taaksepäin.

Kilpailukykysopimukseen sisältyy OKM:n hallinnonalaan sekä peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaukset. Kilpailukykysopimukseen liittyvä julkisen sektorin 30 %:n lomarahaleikkaus pienentää kuntien menoja mutta samalla säästöä vastaava määrä vähennetään kuntien valtionosuuksista. Samoin työajan pidennyksestä kunnille arvioitu kustannussäästö otetaan osittain huomioon peruspalvelujen valtionosuuksien mitoituksessa vuonna 2017.

Vuosikate

Vuoden 2017 talousarviossa vuosikate on 5,270 miljoonaa euroa. Vuosikate heikkenee 7,7 % vuoden 2015 tilinpäätöksestä ja vahvistuu 5,1 % vuoden 2016 talousarviosta.

Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot ja on 300 euroa / asukas.

Suunnitelmavuosina vuosikatteen ennakoidaan vahvistuvan ja kattavan poistot.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korot							
1 000 €	2013	2014	2015	Ta 2016	Ta 2017	Ts 2018	Ts 2019
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Kulut	-741	-816	-761	-1 000	-800	-900	-1 000
Nettokulut	**-741**	**-816**	**-761**	**-1 000**	**-800**	**-900**	**-1 000**

Muut rahoitustuotot ja -kulut							
1 000 €	2013	2014	2015	Ta 2016	Ta 2017	Ts 2018	Ts 2019
Tuotot	33	35	92	32	52	50	50
Kulut	-16	-19	-16	-20	-20	-20	-20
Nettotuotot	**17**	**16**	**76**	**12**	**32**	**30**	**30**

Rahoituskuluissa on huomioitu Euroopan Keskuspankin alhaiset ohjauskorot. Talousarvion laadintahetkellä arvioidaan, että vuoden 2016 talousarvion korkokuluja voidaan pienentää 0,2 miljoonaa euroa.

Poistot

Poistot pysyvistä vastaavista 1 000 €	2013	2014	2015	Ta 2016	Ta 2017	Ts 2018	Ts 2019
Poistot	-4 588	-5 015	-5 420	-4 759	-4 730	-5 275	-5 676

Poistot on laskettu valtuuston 8.12.2014 / 80 § hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Tulevien vuosien mittavat investointien poistot on laskettu investointikohteiden valmistumisajankohdan mukaan.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi muodostuu 540.162 euroa.

Aikaisempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista on tehty investointivarauksia. Investointivarauksen avulla on mahdollista kirjata kuluksi tulevien investointihankkeiden kuluja ja tulouttaa niitä ao. hankkeen poistoajan kuluessa. Vuonna 2017 näitä tuloksenjärjestelyeriä eli poistoeron muutoksia voidaan tulouttaa noin 629.000 euroa.

Tilikauden tuloksenjärjestelyerien jälkeinen ylijäämä on arviolta 1.169.262 euroa.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista =
100 x Toimintatuotot/(Toimintakulut- Valmistus omaan käyttöön)

Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan maksu- ja myyntituotoilla.

Verotuloilla ja valtionosuuksilla katetaan 89,4 % toimintakuluista.

Vuosikate prosenttia poistoista =
100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai sitä suurempi, voidaan kunnan tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu,
kun vuosikate on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on
negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Kertynyt ylijäämä, €/asukas =
(Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä)/ Asukasmäärä

6. RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tuottojen ja kulujen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

RAHOITUSLASKELMA	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toiminnan rahavirta	**4 399 956**	**3 039 115**	**3 230 162**	**3 354 435**	**3 909 933**
Vuosikate	5 711 704	5 014 115	5 270 162	5 674 435	6 229 933
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-1 311 748	-1 975 000	-2 040 000	-2 320 000	-2 320 000
Investointien rahavirta	**-4 789 496**	**-7 428 370**	**-15 139 000**	**-15 455 000**	**-2 700 000**
Investointimenot	-7 492 688	-10 282 170	-17 639 000	-18 185 000	-5 430 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	519 046	553 800	100 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeden luovutustulot	2 184 146	2 300 000	2 400 000	2 730 000	2 730 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-389 540**	**-4 389 255**	**-11 908 838**	**-12 100 565**	**1 209 933**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	**240 000**	**-200 000**	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**
Antolainasaamisten lisäykset		-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Antolainasaamisten vähennykset	240 000		100 000	100 000	100 000
Lainakannan muutokset	**2 110 000**	**4 680 000**	**12 020 000**	**12 247 000**	**-1 070 000**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 900 000	9 600 000	17 600 000	19 000 000	5 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 790 000	-4 920 000	-5 580 000	-6 753 000	-6 670 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset	**-766 585**				
Vaikutus maksuvalmiuteen	**1 193 876**	**90 745**	**11 162**	**46 435**	**39 933**
Rahavarat 31.12.	7 129 149	7 219 894	7 231 056	7 277 491	7 317 424
Rahavarat 1.1.	7 953 688	7 129 149	7 219 894	7 231 056	7 277 491
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	**-18 537 106**	**-17 796 691**	**-22 791 181**	**-30 233 615**	**-27 578 265**
Lainanhoitokate	**1,2**	**1,0**	**1,0**	**0,9**	**0,9**
Kassan riittävyys, pv	25	25	23	22	25
Sitova valtuustoon nähden					

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Tulorahoitus saadaan, kun vuosikatteesta vähennetään maanmyyntivoitot, jotka on kirjattu tuloslaskelmaosaan muihin toimintatuottoihin sekä lisätään mahdolliset satunnaiset tuotot.

Toiminnan rahavirta vuonna 2017 on 3,230 miljoonaa euroa.

Investointien rahavirta

Investointien rahavirta saadaan, kun investointimenoista vähennetään maanmyyntitulot ja investointikohteisiin saadut tuotot.

Investointien rahavirta vuonna 2017 on -15,1 miljoonaa euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta on talousarviossa negatiivinen 11,9 miljoonaa euroa. Myös suunnitelmavuoden 2018 toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen 12,1 miljoonaa euroa. *Ylikylän päiväkodin osalta selvitetään vielä rahoitusmallia. Mikäli hanke toteutetaan esim. leasing-mallilla, pienenee kunnan investointitarve vastaavasti.*

Suunnitelmavuoden 2019 osalta toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi 1,2 miljoonaa euroa. Suunnitelmavuoteen 2019 liittyy kuitenkin epävarmuustekijöitä, joiden täsmentyessä tilannetta on mahdollista arvioida tarkemmin.

Yritysalueiden myynnin ennakoitavat tulokertymät ovat merkittäviä. Ne arvioidaan investointiosaan vahvemmin kevään aikana tehtävässä investointiohjelman uudelleentarkastelussa. Maanmyynnistä saatavat tulot vähentävät kunnan tarvitsemaa kokonaislainamäärää.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirtaan sisältyy antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset.

Antolainasaamisten lisäyksiin ja vähennyksiin on budjetoitu Leader -rahoituksen saaneille toimijoille myönnettyä tilapäislainoja ja niiden lyhennyksiä. Kunnanhallitus päättää lainan antamisesta.

Vuonna 2017 lyhennetään aikaisempina vuosina nostettua lainaa 5,580 miljoonaa euroa. Lainanhoitokate on 1,0 ja kassan riittävyys 23 päivää.

Rahoituksen turvaamiseksi vuonna 2017 on tarpeen ottaa 17,6 miljoonaa euroa uutta lainaa, koska toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen, vanhoja lainoja tulee lyhentää suunnitelman mukaan ja antolainausta annetaan. Vuonna 2017 Kempeleen kunnan lainamäärä lisääntyy 12,020 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa lainakanta on 52,060 miljoonaa euroa, 2965 euroa / asukas.

Ensimmäisen suunnitelmavuoden aikana velkaantuminen lisääntyy mutta toisen suunnitelmavuoden aikana velkaantuminen taittuu ja lainakanta kääntyy laskuun. Vuonna 2018 lainanhoitokatteeksi muodostuu 0,9 ja lainanlyhennysten vuoksi rahavarat vähenevät 1,1 miljoonaa euroa. Tämän myötä kassan riittävyys alenee 19 päivään.

Lainamäärä

Lainakannan muutokset							
1 000 €	2013	2014	2015	Ta 2016	Ta 2017	Ts 2018	Ts 2019
Lainojen lisäys	8 700	6 200	6 900	9 600	17 600	19 000	5 600
Lainojen vähennys	3 850	4 620	4 790	4 920	5 580	6 753	6 670
Lainat 31.12.	**31 670**	**33 250**	**35 360**	**40 040**	**52 060**	**64 307**	**63 237**
Lainat € / asukas	**1 909**	**1 968**	**2 072**	**2 314**	**2 965**	**3 605**	**3 489**

Kuntakonsernin lainakanta							
1 000 €	2013	2014	2015	Ta 2016	Ta 2017	Ts 2018	Ts 2019
Kunta	31 670	33 250	35 360	40 040	52 060	64 307	63 237
Tytäryhteisöt	13 639	12 444	11 771	11 911	11 165	10 536	9 922
Lainat 31.12.	**45 309**	**45 694**	**47 131**	**51 951**	**63 225**	**74 843**	**73 159**
Lainat € / asukas	**2 731**	**2 705**	**2 762**	**3 003**	**3 601**	**4 196**	**4 037**

Uuden kuntalain mukaan talouden seurannan kannalta on erityisesti korostettu konsernitunnuslukujen merkitystä.

Kempeleen kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt Kiinteistö Oy Kempeleen kartano ja Kempeleen Vesihuolto Oy sekä kuntayhtymät Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Oulun seudun koulutuskuntayhtymä ja Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnnan ja investointien rahavirran kertymä =
Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen 5 vuoden kertymä.

Toiminnan ja rahavirtojen kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Lainanhoitokate =
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainahoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.
Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv) =
365 pv x Rahavarat varainhoitovuoden lopussa/ Kassasta maksut varainhoitovuonna.

Kassan riittävyys kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Kassavaroihin lasketaan rahat, pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit.

Riittävänä tavoitearvona voidaan pitää 14 - 20 päivän kassan riittävyyttä.

7 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN PROSESSEITTAIN

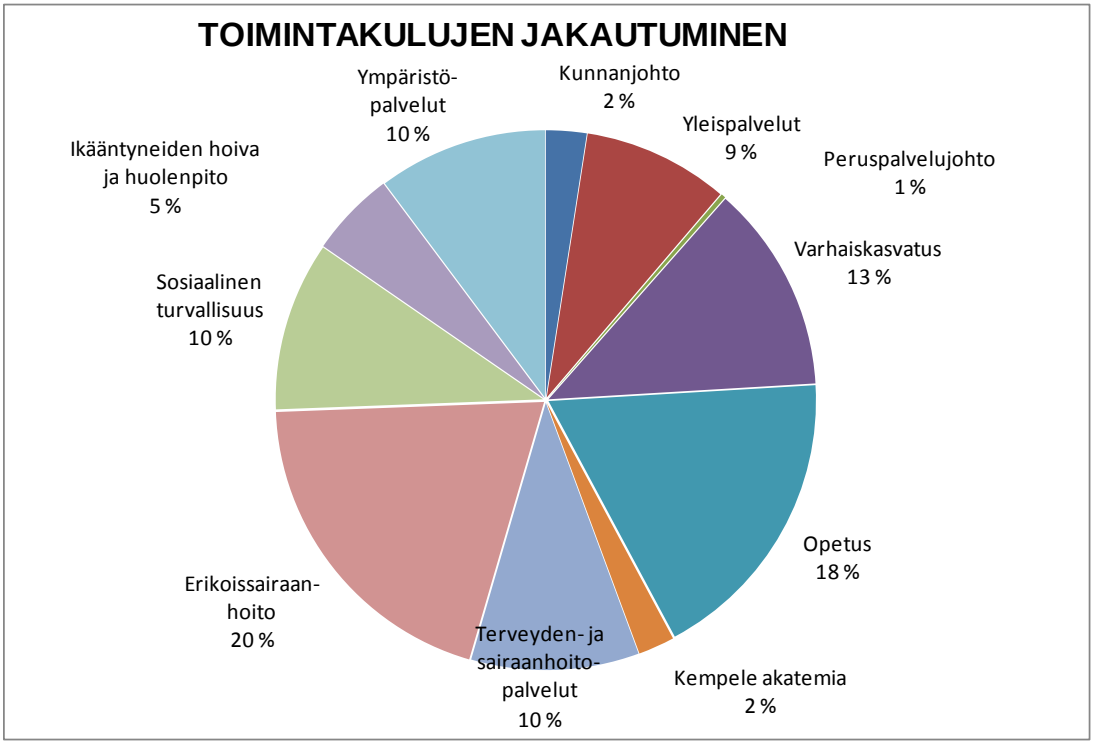

Kunnanjohto

Ulkoiset ja sisäiset (1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
KUNNANJOHTO					
Kunnanjohto					
Tuotot	120	123	46	47	48
Kulut	-2 055	-2 335	-2 420	-2 462	-2 499
Netto	-1 935	-2 212	-2 374	-2 415	-2 451
Yleispalvelut					
Tuotot	5 984	6 558	7 088	7 229	7 374
Valmistus omaan käyttöön	3	0	0	0	0
Kulut	-8 033	-8 553	-8 678	-8 804	-8 936
Netto	-2 046	-1 995	-1 590	-1 575	-1 562
KUNNANJOHTO					
Tuotot yhteensä	**6 104**	**6 681**	**7 134**	**7 276**	**7 422**
Valmistus omaan käyttöön	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**
Kulut yhteensä	**-10 088**	**-10 888**	**-11 098**	**-11 266**	**-11 435**
Netto yhteensä	**-3 981**	**-4 207**	**-3 964**	**-3 990**	**-4 013**

Peruspalvelut

Ulkoiset ja sisäiset (1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
PERUSPALVELUT					
Peruspalvelujohto					
Tuotot	0	3	3	3	3
Kulut	-133	-276	-280	-284	-288
Netto	-133	-273	-277	-281	-285
Terveys ja toimintakyky					
Tuotot	1 928	1 582	1 487	1 517	1 547
Kulut	-30 408	-29 166	-29 406	-29 863	-30 310
Netto	-28 480	-27 584	-27 919	-28 346	-28 763
Sosiaalinen turvallisuus					
Tuotot	1 029	1 362	1 074	1 095	1 117
Kulut	-9 849	-9 789	-9 809	-9 956	-10 106
Netto	-8 820	-8 427	-8 735	-8 861	-8 989
Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito					
Tuotot	1 039	1 005	1 062	1 083	1 105
Kulut	-5 118	-5 038	-5 135	-5 232	-5 311
Netto	-4 079	-4 033	-4 073	-4 149	-4 206
Sosiaali- ja terveyspalvelut yhteensä					
Tuotot	**3 996**	**3 952**	**3 626**	**3 698**	**3 772**
Kulut	**-45 508**	**-44 269**	**-44 630**	**-45 335**	**-46 015**
Netto	**-41 512**	**-40 317**	**-41 004**	**-41 637**	**-42 243**
Varhaiskasvatus					
Tuotot	1 514	1 548	1 571	1 603	1 635
Kulut	-13 674	-13 972	-14 079	-14 346	-14 562
Netto	-12 160	-12 424	-12 508	-12 743	-12 927
Opetus					
Tuotot	1 000	659	520	531	541
Kulut	-20 477	-21 392	-21 905	-22 285	-22 618
Netto	-19 477	-20 733	-21 385	-21 754	-22 077
Kempele Akatemia					
Tuotot	765	808	839	856	872
Kulut	-2 784	-2 682	-2 825	-2 878	-2 919
Netto	-2 019	-1 874	-1 986	-2 022	-2 047
Varhaiskasvatus, Opetus ja Kempele Akatemia					
Tuotot	**3 279**	**3 015**	**2 930**	**2 990**	**3 048**
Kulut	**-36 935**	**-38 046**	**-38 809**	**-39 509**	**-40 099**
Netto	**-33 656**	**-35 031**	**-35 879**	**-36 519**	**-37 051**
PERUSPALVELUT					
Tuotot yhteensä	**7 275**	**6 967**	**6 556**	**6 688**	**6 820**
Kulut yhteensä	**-82 443**	**-82 315**	**-83 439**	**-84 844**	**-86 114**
Netto yhteensä	**-75 168**	**-75 348**	**-76 883**	**-78 156**	**-79 294**

Ympäristöpalvelut

Ulkoiset ja sisäiset (1 000 €)	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
YMPÄRISTÖPALVELUT					
Ympäristöpalveluiden johto					
Tuotot	19	0	0	0	0
Kulut	-437	-446	-1 523	-1 546	-1 569
Netto	-418	-446	-1 523	-1 546	-1 569
Ympäristön kunnossapito					
Tuotot	196	103	85	87	88
Valmistus omaan käyttöön	277	361	389	395	401
Kulut	-2 624	-2 833	-2 945	-2 990	-3 035
Netto	-2 151	-2 369	-2 471	-2 508	-2 546
Tilapalvelut					
Tuotot	5 016	4 995	5 428	5 536	5 648
Kulut	-2 762	-3 162	-4 498	-4 529	-4 598
Netto	2 254	1 833	930	1 007	1 050
Maankäyttö					
Tuotot	2 403	2 329	2 414	2 702	2 710
Kulut	-455	-513	-537	-575	-584
Netto	1 948	1 816	1 877	2 127	2 126
Rakennusvalvonta					
Tuotot	141	166	170	173	177
Valmistus omaan käyttöön	3	0	0	0	0
Kulut	-1 258	-1 324	-298	-302	-308
Netto	-1 117	-1 158	-128	-129	-131
YMPÄRISTÖPALVELUT					
Tuotot yhteensä	**7 775**	**7 593**	**8 097**	**8 498**	**8 623**
Valmistus omaan käyttöön	**280**	**361**	**389**	**395**	**401**
Kulut yhteensä	**-7 536**	**-8 278**	**-9 801**	**-9 942**	**-10 094**
Netto yhteensä	**519**	**-324**	**-1 315**	**-1 049**	**-1 070**
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ					
Tuotot	**21 154**	**21 241**	**21 787**	**22 462**	**22 865**
Valmistus omaan käyttöön	**283**	**361**	**389**	**395**	**401**
Kulut	**-100 067**	**-101 481**	**-104 338**	**-106 052**	**-107 643**
Netto	**-78 630**	**-79 879**	**-82 162**	**-83 195**	**-84 377**

7.1 KUNNANJOHTO

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**6 105**	**6 681**	**7 134**	**7 276**	**7 422**
Myyntituotot	5 800	6 387	6 912	7 050	7 191
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	299	294	222	226	231
Muut toimintatuotot	6	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-10 089**	**-10 888**	**-11 098**	**-11 266**	**-11 435**
Henkilöstökulut	-5 335	-5 627	-5 591	-5 675	-5 760
Palvelujen ostot	-2 720	-3 107	-3 327	-3 376	-3 426
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 069	-1 145	-1 146	-1 166	-1 184
Avustukset	-74	-73	-73	-74	-75
Muut toimintakulut	-891	-936	-961	-975	-990
Toimintakate	**-3 981**	**-4 207**	**-3 964**	**-3 990**	**-4 013**
Suunnitelman mukaiset poistot	-281	-399	-598	-665	-716
Tilikauden tulos	**-4 262**	**-4 606**	**-4 562**	**-4 655**	**-4 729**
Vyörytyskulut	-2132	-1900	-1968	-1998	-2028
Vyörytystuotot	4370	3525	4383	4449	4516
Tilikauden alijäämä	**-2 024**	**-2 981**	**-2 147**	**-2 204**	**-2 241**

Kunnanjohto

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**120**	**123**	**46**	**47**	**48**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-2 055**	**-2 335**	**-2 420**	**-2 462**	**-2 499**
Toimintakate	**-1 935**	**-2 212**	**-2 374**	**-2 415**	**-2 451**
Suunnitelman mukaiset poistot	-19	-18	-15	-17	-18
Tilikauden tulos	**-1 954**	**-2 230**	**-2 389**	**-2 432**	**-2 469**
Vyörytyskulut	-220	-106	-147	-149	-151
Vyörytystuotot	665	772	840	853	865
Tilikauden alijäämä	**-1 509**	**-1 564**	**-1 696**	**-1 728**	**-1 755**

Kehitysnäkymät

Kunnanjohdon perustehtävä on vastata yhteistyössä valtuuston ja kunnanhallituksen kanssa kunnan palvelujen järjestämisestä, hallinnosta, taloudesta, sopimuksista ja toiminnan kehittämisestä sekä konserniohjauksesta.

Valtuusto arvioi nykyisen strategian ja sen päivitystarpeet keväällä 2017 ja tekee tarvittaessa hienosäätöä siihen. Uusi valtuusto laatii uuden strategian vuonna 2018, jolloin on tiedossa tehtävät ja vastuut, jotka kunnalla on vuodesta 2019 alkaen.
Vuonna 2017 toteutetaan kuntavaalit. Vuonna 2018 suoritetaan sekä presidentinvaali, että maakuntavaalit. Eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit pidetään vuonna 2019.

Vuonna 2014 on käynnistetty kansallisen palveluarkkitehtuurin ohjelma (KaPA). Kehitettävien palvelujen käytöstä säädettiin 15.7.2016 voimaan tulleella (laki hallinnon yhteisten sähköisen asioinnin tukipalveluista). Lain tarkoituksena on parantaa julkisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, yhteentoimivuutta ja ohjausta, sekä edistää julkisen hallinnon tehokkuutta ja tuottavuutta.
Kunnille KaPA-laki tuo käyttövelvoitteita viiteen palveluun, joita ovat: palvelunäkymät, palvelutietovaranto, palveluväylä, tunnistaminen (vahvan tunnistuksen osalta), viestinvälitys sekä verkkomaksamisen palvelu. Kuntien on 31.7.2017 mennessä tuotettava lakisääteisten palvelujen julkiset tiedot kansalliseen palvelutietovarantoon siitä edelleen palvelunäkymissä hyödynnettäväksi, oli palvelu sähköinen tai ei. Kunta hakee valtionvarainministeriöltä valtionavustusta Suomi.fi -palvelutietovarannon käyttöönottoon ja Vetuma- tunnistamisesta Suomi.fi tunnistukseen siirtymiseen.

Strategiset tavoitteet

Hallittu ja riittävä väestönkasvu		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
17 500 asukasta vuonna v. 2016 lopussa	17 556 asukasta	Asukasta/vuosi

Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Työpaikkojen määrän kasvu on vakiintunut, nettolisäys 400	Aloittaneita yrityksiä 80, yrityskanta kasvaa 100 kontaktia kunnassa toimiviin yrityksiin 100 kontaktia uusiin/laajentaviin yrityksiin	Tilastokeskuksen ja Uusyrityskeskuksen tilastot Kontaktit yrityksiin, oma tilasto
Yritystonttien tarjontaa on lisätty	Monipuolinen yritystonttitarjonta, (hyvä näkyvyys, ok-yritystontteja, pieniä tontteja, isoja tontteja)	Yritystonttien tarjonta, lkm

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Jatketaan yhteistyötä Uusyrityskeskuksen kanssa uusien yritysten perustamiseksi.
- Jatketaan Sijoitu Kempeleeseen -toimintoa markkinoimalla yritysalueita aktiivisesti.
- Palvellaan kempeleläisiä yrityksiä niiden tarpeen mukaan.
- Kempeleen kunta osallistuu kehittämishankkeisiin, jotka hyödyttävät Kempeleen yrityksiä.
- Osallistutaan Hankikivi jatkohankkeen työskentelyyn.

- Sovitaan Linnakallion kehittämisen askelista ja perustetaan yhtiö kehittämisen edistämiseksi.
- Kempele on sitoutunut Oulun seudun Leader ry:n toimintaan alkaneelle ohjelmakaudelle. Kunnan maksuosuus mahdollistaa rahoituksen yritysten, järjestöjen ja kunnan hankkeisiin.
- Ollaan mukana Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät ry:n hankinta-asiamies- ja sukupolvenvaihdoshankkeissa.
- Solmitaan yhteistyösopimus Zatelliitin kaupallisen tontin kehittämiseksi ja tuetaan tontin kehittämistä.
- Uusitaan pääliikenneväylien varsien isot mainostaulut.

Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Tiedottaminen on aktiivista	Somessa otetaan käyttöön uusia välineitä. Facebookissa 2000 tykkääjän raja rikki Ajankohtaisia julkaisuja FB:ssa + nettisivuilla vähintään kaksi / kk / prosessi. Yritysuutiskirjeitä 6 kpl / vuosi	Tavoitteen toteutuminen Tykkääjien lkm Julkaisujen lkm Uutiskirjeiden lkm
Kempele on Pohjois-Suomen vetovoimaisin kunta	Kunta myy/vuokraa vähintään 10 kpl yritystontteja (edellyttää uusien kaavatonttien kaavoituksen valmistumista) Kuntaan muuttaa 2 uutta isompaa yritystä Vanhojen yritysalueiden ulkoinen ilme kohenee Kempele tunnetaan yrittäjäystävällisempänä kuntana Kempele saa muuttovoittoa	lkm Toimipaikkojen lkm Toteutuneet suunnitelmat Vapaa palaute yrittäjiltä Muuttotase

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Instagram otetaan käyttöön.
- Aktiivinen sisällön tuottaminen someen ja nettiin.
- Kunnan toimintojen viestinnän ja markkinoinnin tukeminen ja aktivointi.
- Jatketaan yritysuutiskirjeiden lähettämistä; vähintään 6 kpl / vuosi.
- Markkinoinnin yhtenä painopisteenä Suomi100 ja Kempele 150 vuotta -tapahtumat.
- Osallistutaan Zeppelinin yhteismarkkinointiin ja Rakentajamessuille.
- Hyödynnetään Zempin näkyvyyttä kunnan markkinoinnissa.
- Viestintä- ja markkinointisuunnitelman uudistamisen aloittaminen.
- Jatketaan yritysalueiden ulkoisen ilmeen parantamista Kaapo-hankkeen suunnitelmien pohjalta yhteistyössä yritysten kanssa.

Kunnan talous on vahva		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Tilikauden tulokset ovat pääsääntöisesti positiivisia	500.000 €	Tilikauden tulos
Kunnan velkaantuminen on hallittua ja velkamäärä pysyy alle valtakunnan keskiarvon (vuonna 2015: 2835 €/as)	2965 € / as	Lainamäärä/asukas

Joustava päätöksenteko ja yhteen hiileen puhaltaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Poliittinen ja viranhaltijapäätöksenteko on sujuvaa, yksituumaista ja rohkeaa	Asukastyytyväisyyskyselyn tulos positiivinen Päätöksenteko säädösten mukaista -oikaisuvaatimuksia ja valituksia 0 kpl -lisälista-asioita 0 kpl Aloitteisiin vastausaika: -viranhaltijavalmistelussa 2 vko -valiokuntavalmistelussa 3 kk	Asukastyytyväisyyskysely parillisina vuosina ja toimielinten itsearvioinnit vuosittain Muutoksenhakujen ja kumottujen päätösten määrä Vastausaika

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Huhtikuussa toteutetaan kuntavaalit, joissa valitaan 39 uutta valtuutettua valtuustokaudelle 1.6.2016 -31.5.2020.
- Koulutetaan/perehdytetään uudet luottamushenkilöt tehtäväänsä.
- Siirrytään valtuustokauden alusta myös valtuuston osalta paperittomaan kokouskäytäntöön.
- Hankitaan sähköisiä työvälineitä valtuutetuille.
- Jatketaan valtuustosalin Av-tekniikan kehittämistä.
- Valiokunnat ja kunnanhallitus toteuttavat päivän tutustumismatkan, valtuusto kahden päivän seminaarimatkan.
- Osallistutaan sote- ja maakuntauudistuksen valmistelutyöhön.

Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kuntalaisilla on voimakas Kempele-henki	Monenlaisia ja erilaisia tapahtumia järjestetään eri sidosryhmien kanssa mm. Vuosittainen Hyvä kasvaa Kempeleessä tapahtuma	Tapahtumien lkm eri palvelusektoreilla

Kuntayhteisön vapaaehtoisverkostot ovat aktiivisia ja sosiaaliset verkostot ovat vahvistuneet	Tiedottamista sosiaalisen median avulla on lisätty ja tapahtumakalenteri on aktiivisessa käytössä. Järjestöjen yhteystietorekisteri on ajantasalla	Tapahtumien lkm tapahtuma-kalenterissa Yhteystietojen käytettävyys

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Järjestetään juhlavuoteen, Kempele 150 v ja Suomi 100 liittyviä tapahtumia.
- Julkaistaan kuntatiedotteessa järjestöliite ja extra -kuntatiedote juhlavuoteen liittyen.
- Järjestetään yhteisöiltoja ja valtuusto ja nuoret ilta.
- Valitaan vuoden yhteisö.
- Osallistutaan ESIKOTO- hankkeeseen. (Turvapaikanhakijoiden esikotouttamista koskeva hanke)

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Olemme edelläkävijöitä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä	Kempeleen TEA-viisarin pistemäärä 10 % -yksikköä korkeampi kuin valtakunnan keskiarvo	TEA-viisarin pistemäärä (Teaviisari kuvaa kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden edistämisessä)

Yleispalvelut

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**5 985**	**6 558**	**7 088**	**7 229**	**7 374**
Valmistus omaan käyttöön	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-8 033**	**-8 553**	**-8 678**	**-8 804**	**-8 936**
Toimintakate	**-2 045**	**-1 995**	**-1 590**	**-1 575**	**-1 562**
Suunnitelman mukaiset poistot	-262	-381	-583	-648	-698
Tilikauden tulos	**-2 307**	**-2 376**	**-2 173**	**-2 223**	**-2 260**
Vyörytyskulut	-1912	-1794	-1821	-1849	-1877
Vyörytystuotot	3704	2753	3543	3596	3651
Tilikauden alijäämä	**-515**	**-1 417**	**-451**	**-476**	**-486**

Kehitysnäkymät

Yleispalveluihin kuuluvat talous- ja henkilöstöhallinto, tietotekniikkapalvelut sekä ateria- ja puhdistuspalvelut. Tulevan sote- ja maakuntauudistuksen ennakoidaan vaikuttavan yleispalvelujen toimintoihin ja niiltä osin käydään keskustelua mahdollisista muutoksista suunnitelmien täsmentyessä.

Taloushallinto

Taloushallinnon keskeisinä tehtävinä ovat 1) taloustiedon tuottaminen (talousarvio, raportointi ja tilinpäätös) 2) maksuliikenteen hoitaminen 3) perinnän suorittaminen 4) taloushallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpitäminen 5) tarvittava koulutus esimiehille ja henkilöstölle.

Taloushallinnon prosesseja on kehitetty vuoden 2016 aikana. Loppuvuonna 2016 otetaan käyttöön UDP-raportointi sekä uusi budjetointiohjelma. Niistä järjestetään koulutuksia kaikille käyttäjille. Vuoden 2017 aikana vakiinnutetaan uusien ohjelmistojen käyttö ja annetaan tarvittaessa käyttäjätukea.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinnon keskeisinä tehtävinä ovat 1) henkilöstön ja luottamushenkilöiden palkanmaksu 2) lakisääteisen tiedon tuottaminen sidosryhmille 3) henkilöstöhallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpitäminen 4) esimiesten ja henkilöstön kouluttaminen 5) linjata työ- ja virkaehtosopimusten ja lainsäädännön tulkintaa työnantajan näkökulmasta henkilöstöä koskevissa kysymyksissä 6) tukea organisaatiota henkilöstöhallinnon kysymyksissä 7) työsuojelutoiminta.

Timecon-työajan leimauslaitteita on hankittu vuonna 2016 ja niiden myötä ennakoidaan nopeuttavan Titania-ohjelman työaikojen leimaamista ja seurantaa. Vuonna 2017 toteutetaan johtamiseen ja esimiestyöhön liittyvä koko organisaatiota koskeva kehityshanke yhdenmukaisen johtamiskäytäntöjen luomiseksi. Lisäksi päivitetään ohjeita ja linjauksia yhdenmukaisten käytäntöjen tukemiseksi.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje ovat valtuuston hyväksymässä muodossa olleet voimassa vuoden 2015 alusta lähtien. Vuonna 2017 sisäinen valvonta jatkaa säännönmukaista riskienarviointia jatkaen ja laajentaen sitä yksikkötasolla. Pääprosessien osalta päivitetään vuonna 2015 tehty kokonaisarviointi. Sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta arvioinnissa huomioidaan erityisesti sote-uudistus ja mahdollinen aluehallintomalliin siirtyminen. Sähköiset palvelut ja niiden käyttöönotto ovat vuonna 2017 sisäisen valvonnan arvioinnin kohteena.

Keskeinen tavoite riskienarvioinnissa on, että tilivelvolliset esimiehet sekä henkilöstö kykenevät tunnistamaan oman yksikkönsä toimintaan liittyviä toiminnallisia ja taloudellisia riskejä ja ennaltaehkäisemään niitä. Tunnistettuihin ja realisoitumassa oleviin riskeihin laaditaan yhteistyössä esimiesten ja sisäisen tarkastuksen kanssa toimenpidesuunnitelma ja sille aikataulu ja vastuutus.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje päivitetään yhdenmukaiseksi uudistettavien kunnan toimintasäännön ja konserniohjeen kanssa, jotta uusi valtuusto voi hyväksyä ohjeen sen mukaisesti kuin siinä on nykyisessä muodossaan mainittu.

Hankinnat

Kansallisen hankintalain sekä EU:n julkisia hankintoja koskevien direktiivien uudistuttua otetaan vuonna 2017 käyttöön organisaation omat uudet hankinta- ja sopimusohjeet. Uudet hankinta- ja sopimusohjeet koulutetaan hankinnoista vastaaville viranhaltijoille. Julkisesti kilpailutettavissa hankinnoissa osallistutaan järjestelmällisesti hankintojen valmisteluun hankinnan muodon ja kilpailutusprosessin osalta; tavoitteena on minimoida hankintoja koskevien valitusten ja mahdollisten Markkinaoikeusprosessien määrä.

Sähköinen hankinta- ja kilpailutusjärjestelmä otetaan vuoden 2017 aikana käyttöön asteittain; käyttöönoton aikana koulutetaan järjestelmää käyttävä henkilöstö.

Vakuutukset kilpailutetaan vuonna 2017.

Tietotekniikkapalvelut

Tietotekniikkapalveluiden keskeisinä tehtävinä ovat 1) varmistaa järjestelmien häiriötön toiminta 2) valmistella tietotekniikkapalveluiden hankinnat yhteistyössä prosessien kanssa 3) valmius toimia poikkeusolosuhteissa.

Tietotekniikkapalveluiden sisäinen uudelleenorganisoituminen on aloitettu vuonna 2016 ja sitä jatketaan edelleen vuonna 2017. Yhteistyötä tietotekniikkapalveluiden ja prosessien välillä kehitetään. Samoin tietotekniikkapalveluihin liittyviä prosesseja kehitetään ja dokumentointia päivitetään. Kehitystyöhön liittyen talousarvioon on varattu määräraha 8 kuukauden määräaikaiseen työsuhteeseen.

Tietosuoja ja tietoturva

Kempeleen kunnan tietoturvan ja tietosuojan kehittämistä jatketaan edelleen. Lisäksi valmistaudutaan EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantuloon vuonna 2018.

Ateria- ja puhdistuspalvelut

Ateria- ja puhdistuspalveluiden keskeisenä tehtävänä on tuottaa ateria- ja puhdistuspalveluita Kempeleen kunnan eri yksiköille. Yksikön tulee myös kyetä nopeasti vastaamaan sellaisiin organisaation muuttuviin tilanteisiin, jotka vaikuttavat myös ateria- ja puhdistuspalveluihin.

Strategiset tavoitteet

Kempeleen kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Dynaaminen, joustava, uudistumiskykyinen ja uusia työmuotoja mahdollistava työyhteisö, jossa työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä ja osallistua	Prosessien kehittäminen, prosessikuvaukset Henkilöstön osaamisen jakaminen ja kouluttaminen	Työhyvinvointi-mittariston tulokset
Henkilöstö ja luottamushenkilöt ovat motivoituneita ja haluavat tehdä tuloksekasta ja asiakaslähtöistä työtä	Prosessien kehittäminen, prosessikuvaukset Henkilöstön osaamisen jakaminen ja kouluttaminen	Työhyvinvointi-mittariston tulokset
Hyvät esimies- ja työyhteisötaidot	Yhteisen johtamismallin luominen Johtamis- ja esimieskoulutukset	Työhyvinvointi-mittariston tulokset

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Henkilöstösuunnittelu, lyhyen ja pitkän aikaväli suunnitelmat
- Koulutussuunnitelman laatiminen
- Henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen omaan työhönsä
- Hyvinvointikysely ja sen tulosten hyödyntäminen
- Aktiivisen tuen mallin vahvistaminen
- Yhteisen johtamismallin luominen
- Prosessikuvausten tekeminen ja päivittäminen

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Palvelut ovat vaikuttavia ja oikea-aikaisia	Arviointi ja kehittämisideat henkilöstöltä ja prosesseista Palaute	Tehty toimenpide tavoitteeseen nähden

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Kehittämiskohteiden aktiivinen tunnistaminen ja työstäminen
- Tietojärjestelmien tehokas hyödyntäminen
- Tietotekniikkapalveluiden organisointi ja toimintatapojen kehittäminen
- Ateria- ja puhdistuspalveluiden rekrytoinneissa vahvistetaan edelleen yhdistelmäosaamista uusien henkilöiden osalta. Työtehtävät arvioidaan missä toiminnassa yhdistelmäosaamisen hyödyntäminen on järkevää
- Ateria- ja puhdistuspalveluiden toiminnan taloudellisuutta pyritään tehostamaan välttämällä sijaisten käyttöä lyhytaikaisissa poissaoloissa niissä kohteissa, joissa se on mahdollista. Näissä kohteissa arvioidaan palvelutaso tapauskohtaisesti uudelleen

- Ateria- ja puhdistuspalvelut osallistuvat ammattikeittiöille tarkoitettuun Portaat luomuun -ohjelmaan. Vuonna 2017 tavoitteena on saavuttaa Portaat luomuun -ohjelman taso 1
- Asiakastyytyväisyyskysely koululaisille ateriapalveluista
- Asiakastyytyväisyyskysely sisäisille asiakkaille
- Yhteistyön kehittäminen

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Olemme edelläkävijöitä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä	Ateriapalvelut toteutetaan ravitsemussuositusten mukaisesti	Käynnistetyt toimenpiteet Kouluterveyskysely

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Hyvinvointiin liittyvä kouluterveyskysely toteutetaan parittomina vuosina
- Ravitsemussuositukset ovat käytössä
- Hyödynnetään sähköisen hyvinvointikertomuksen mittareita

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kuntalaisilla on käytössään ajasta ja paikasta riippumattomia sähköisiä palveluja keskeisissä palveluprosesseissa	Sähköisten palveluiden kehittämisellä on vakiintunut toimintamalli	Sähköisten palveluiden käyttö ja toimivuus Palaute

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Sähköisten palveluiden kehittäminen liitetään palvelutoiminnan suunnitteluun ja prosessien kehittämiseen
- Suunnitellaan kunnan sähköisen pysyväisarkistoinnin käyttöönottoa
- Ateriapalveluissa laajennetaan tuotannonohjausjärjestelmän käyttöä mahdollisuuksien mukaan

7.2 PERUSPALVELUT

Peruspalvelut yhteensä

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**7 275**	**6 967**	**6 555**	**6 686**	**6 820**
Myyntituotot	1 906	1 555	1 541	1 572	1 603
Maksutuotot	3 806	3 853	4 075	4 156	4 239
Tuet ja avustukset	1 342	1 166	767	782	798
Muut toimintatuotot	221	393	172	176	180
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-82 444**	**-82 315**	**-83 438**	**-84 842**	**-86 114**
Henkilöstökulut	-34 945	-36 094	-35 829	-36 366	-36 911
Palvelujen ostot	-36 059	-35 025	-36 533	-37 168	-37 725
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 613	-1 627	-1 682	-1 718	-1 744
Avustukset	-5 679	-5 430	-4 824	-4 952	-5 026
Muut toimintakulut	-4 148	-4 139	-4 570	-4 638	-4 708
Toimintakate	**-75 169**	**-75 348**	**-76 883**	**-78 156**	**-79 294**
Suunnitelman mukaiset poistot	-343	-249	-205	-229	-247
Tilikauden tulos	**-75 512**	**-75 597**	**-77 088**	**-78 385**	**-79 541**
Vyörytyskulut	-2010	-1509	-2134	-2166	-2198
Vyörytystuotot	54	68	28	29	29
Tilikauden alijäämä	**-77 468**	**-77 038**	**-79 194**	**-80 522**	**-81 710**

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**3 996**	**3 952**	**3 625**	**3 697**	**3 771**
Toimintakulut	**-45 508**	**-44 269**	**-44 629**	**-45 334**	**-46 014**
Toimintakate	**-41 512**	**-40 317**	**-41 004**	**-41 637**	**-42 243**
Suunnitelman mukaiset poistot	-76	-134	-80	-90	-97
Tilikauden tulos	**-41 588**	**-40 451**	**-41 084**	**-41 727**	**-42 340**
Vyörytyskulut	-955	-704	-1 016	-1 032	-1 046
Vyörytystuotot	54	68	28	29	29
Tilikauden alijäämä	**-42 489**	**-41 087**	**-42 072**	**-42 730**	**-43 357**

Varhaiskasvatus, Opetus ja Kempele Akatemia

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**3 279**	**3 015**	**2 930**	**2 989**	**3 049**
Toimintakulut	**-36 935**	**-38 046**	**-38 809**	**-39 508**	**-40 100**
Toimintakate	**-33 656**	**-35 031**	**-35 879**	**-36 519**	**-37 051**
Suunnitelman mukaiset poistot	-268	-115	-125	-139	-150
Tilikauden tulos	**-33 924**	**-35 146**	**-36 004**	**-36 658**	**-37 201**
Vyörytyskulut	-1 055	-805	-1 118	-1 134	-1 152
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-34 979**	**-35 951**	**-37 122**	**-37 792**	**-38 353**

Peruspalvelujohto

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**0**	**3**	**3**	**3**	**3**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-133**	**-276**	**-280**	**-284**	**-288**
Toimintakate	**-133**	**-273**	**-277**	**-281**	**-285**
Suunnitelman mukaiset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-133**	**-273**	**-277**	**-281**	**-285**
Vyörytyskulut	-17	-6	-14	-14	-15
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-150**	**-279**	**-291**	**-295**	**-300**

Kehitysnäkymät

Peruspalveluprosessi vastaa kunnille kuuluvien opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveydenhuollon ja Kempele Akatemian lainsäädännön mukaisten palvelujen järjestämisestä. Peruspalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia, sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Lisäksi varhaiskasvatus ja opetuspalveluilla on myös kasvatus- ja opetustehtävä. Kempele Akatemian tavoitteena on järjestää laajempia ja monipuolisempia vapaa-ajan palveluita kaikenikäisille kuntalaisille. Peruspalvelujen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Palveluissa painotetaan avohuollon palveluja, ennaltaehkäiseviä, hyvinvointia ja osallisuutta edistäviä palveluja. Peruspalvelujen toiminnalliset muutokset sisältävät rakenteellisia muutoksia.

Varhaiskasvatuksen alaprosessin palveluissa toimintaa suunnataan 1.8.2016 voimaan tulleen lainsäädännön mukaisesti. Lokakuussa 2016 valmistuvat uudet valtakunnalliset varhaiskasvatuksen perusteet. Niiden pohjalta laaditaan Kempeleen kunnan varhaiskasvatussuunnitelmat. Syksyllä 2016 käynnistynyt Uudistuva varhaiskasvatus -hanke jatkuu. Hanke on täydennyskoulutus- ja kehittämishanke, joka on saanut opetushallituksen rahoituksen. Hanke toteutetaan ajalla 1.10.2016- 31.12.2017. Varhaiskasvatuspalvelujen siirtymistä tuntiperusteiseen laskutukseen valmistellaan.

Perusopetuspalveluissa talousarviovuoden 2017 aikana syksyllä 2016 hyväksyttyjä opetussuunnitelmia viedään käytäntöön. Opetussuunnitelman lisäksi toimintaa ohjaavat Hyvän kasvun ohjelman mukaiset tavoitteet ja toimenpiteet. Linnakangastalon 2. vaiheen investointi käynnistyy keväällä 2017. Linnakangastalon 2. vaiheen rakentamisen ajaksi järjestetään kolmelle ryhmälle opetusta väistötiloissa syksystä 2017 alkaen oppilasmäärän kasvusta johtuen. Talousarviovuoden aikana opetuksen johtamisjärjestelmää arvioidaan ja kehitetään. Lukio-opetuksen painopisteenä kehitetään lukion sähköisiä oppimisympäristöjä sekä toimintaa eri verkostojen ja ammatillisen koulutuksen kanssa. Talousarviovuonna 2017 jatketaan opetuksen sähköisten oppimisympäristöjen kehittämistä ja käyttöönottoa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kempeleen perusopetuksen koulut kuuluvat valtakunnalliseen Liikkuva koulu -verkostoon ja ovat mukana Liikkuva koulu -hankkeessa. Tulevana vuotena on tavoitteena laajentaa Liikkuva koulu -hanketta myös toiselle asteelle.

Lisäksi haetaan valtion erityisavustusta uuden pedagogiikan, uusien oppimisympäristöjen ja uusien opetussuunnitelman perusteiden mukaiseen kehittämis- ja koulutustoimintaan.

Kansalaisopiston palvelut, kulttuuri- ja kirjastopalvelut, liikuntapalvelut, nuorisotyön palvelut, virkistysuimala Zimmarin palvelut yhdistettiin Kempele Akatemian toiminnaksi 1.8.2016 alkaen. Kempele Akatemia yhdistää liikunta-, kulttuuri-, kirjasto-, nuoriso- sekä kansalaisopiston tarjoamat palvelut ja resurssit yhdeksi kokonaisuudeksi. Talousarviovuonna 2017 Kempele Akatemian toimintaa vakiinnutetaan ja tavoitteena on järjestää laajempia ja monipuolisempia vapaa-ajan palveluita kaikenikäisille kuntalaisille. Kempele Akatemia organisoi ja vastaa kunnan tapahtumien järjestämisestä sekä Suomi 100 ja Kempele 150 juhlavuoden tapahtumien järjestelyistä. Taiteen perusopetus sekä taidekoulu käynnistetään 1.8.2017 alkaen. Talousarviovuoden 2017 aikana Kempele Akatemian johtajan ja liikuntasihteerin tehtävä/tehtävänkuva valmistellaan ja vakiinnutetaan sekä tehdään tarvittavat tehtävien nimikemuutokset.

Nuorisotyön palveluissa vakinaistetaan pajaohjaajan tehtävä ja kaksi etsivän nuorisotyön ohjaajan tehtävää. Lisäksi nuorisotyön palveluihin perustetaan ohjaajan tehtävä, johon varhaiskasvatuksesta määräaikaisena syksyllä 2016 siirtynyt resurssi siirtyy. Muutoksilla ei ole talousarviovaikutuksia. Virkistysuimala Zimmariin perustetaan ½ ohjaajan tehtävä, johon siirtyy terveys ja toimintakyvyn alaprosessista ½ ohjaajan resurssi. Muutoksella ei ole talousarviovaikutuksia. Virkistysuimala Zimmarin palvelupisteen toimintamallia selvitetään vuoden 2017 aikana.

Kempele Akatemian toiminnalle valmistuvat tilat rakennusliike Lehdon Leos Leklandin kiinteistöön kevään 2017 aikana. Kempele Akatemian talousarviossa käytetään nettobudjetointia.

Terveys ja toimintakyvyn alaprosessissa terveyskeskuksen vanhan osan saneeraus jatkuu vuoden 2017 aikana ja koko rakennusprojekti valmistuu vuoden 2017 loppuun mennessä. Terveyskeskussairaalassa hoidetaan lääketieteellisistä syistä sairaanhoitoa tarvitsevia potilaita. Terveydenhuoltolain muutos v. 2014 mahdollisti kansalaisille terveyskeskuksen valinnanvapauden. Valinnanvapaus on tuonut Kempeleen terveyskeskukselle uusia ulkokuntalaisia käyttäjiä yli 400 henkilöä. Avohoidollisena palveluna kotisairaalatoimintaa kehitetään edelleen.

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito alaprosessin palvelujen painopisteenä on kotihoitopalvelujen, asumispalvelujen ja tukipalvelujen kehittäminen. Palveluja monipuolistetaan ikäihmisten perhehoidon palveluilla sekä päivätoiminnan palveluilla. Päivätoiminnan kehittämiseen valmistellaan resurssin lisäystä sosiaalisen turvallisuuden alaprosessista. Lisäksi sosiaalisen turvallisuuden alaprosessista siirtyy ½ palvelusihteerin työpanos ikääntyneiden hoiva ja huolenpidon alaprosessiin. Päivätoimintapalvelujen osalta selvitetään yhteistyön mahdollisuuksia Hovilan palveluyhdistys ry:n Hovila kodin kanssa.

Sosiaalisen turvallisuuden alaprosessissa talousarviovuoden 2017 alusta toimeentulotuen perusosa siirtyy KELA: n järjestettäväksi. Työllistämisyksikössä valmistellaan kunnan monistuspalvelujen järjestämistä työllistämispalveluina. Talousarviovuonna 2017 työllistämisyksikkö osallistuu työllistämistä edistäviin hankkeisiin. Lastensuojelu- ja vammaispalveluissa keskiössä ovat avohuollon palvelut. Sosiaalihuoltolain uudistuksen myötä sosiaalityön painopiste on muuttumassa entistä enemmän ehkäisevään työhön. Sosiaalityön palvelujen toimintamalleja arvioidaan ja tarvittaessa toimintamalleja uudistetaan ja tehdään rakenteellisia muutoksia. Kehitysvammaisten toimintakeskusta hyödynnetään oppimisympäristönä opintojensa loppuvaiheessa olevien kehitysvammaisten oppilaiden 1.8.2017 alkaen.

Omaishoitajien jaksamista ja työhyvinvointia tuetaan myöntämällä omaishoitajille vuosikortti virkistysuimala Zimmariin 50 €/vuosi.

Pirilä-alueen kehittämistä jatketaan syksyllä 2016 toteutuneen Pohjois-Pohjanmaan liiton Master Plan Pirilä -kylän toimintamallihankkeen loppuraportin toimenpiteiden mukaisesti. Erilaisia yhteistyömuotoja kolmannen sektorin kanssa sekä lasten, nuorten, ikääntyneiden ja eritysryhmien osallisuutta ja pikkuparlamentin, seniorineuvoston ja vammaisneuvoston toimintaa kehitetään. Sähköisten palvelujen käyttöönottoa ja laajentamista koko peruspalveluprosessin osalta jatketaan. Lisäksi selvitetään sähköisiin palveluihin tarvittavan laitteiston hankintaa mahdollisena leasinghankintana. Talousarviovuonna 2017 prosessikuvauksia jatketaan ja valmistuneita prosessikuvauksia päivitetään.

Peruspalveluprosessin tuottoihin vaikuttavat vähentävästi perustoimeentulotuen siirtyminen Kelan järjestettäväksi 1.1.2017 alkaen. Muutoksen jälkeen kunnilta jäävät pois perustoimeentulotukeen myönnetyt valtionosuudet. Lisäksi tuottoihin vaikuttaa vähentävästi opetuksessa ryhmäkoon pienentämiseen saaduista valtionavustuksista luopuminen ja terveyskeskuksen sairaalan potilaspaikkojen vähenemisestä johtuvat asiakasmaksujen ja myynnin pieneneminen. Asiakasmaksuja korotetaan vuosittain asiakasmaksulainsäädännön sekä kunnanhallituksen ja -valtuuston linjausten mukaisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollot palveluissa valmistaudutaan tulevaan SOTE- ja maakuntauudistukseen.

Terveys ja toimintakyky

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**1 928**	**1 582**	**1 487**	**1 517**	**1 547**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-30 408**	**-29 166**	**-29 406**	**-29 863**	**-30 310**
Toimintakate	**-28 480**	**-27 584**	**-27 919**	**-28 346**	**-28 763**
Suunnitelman mukaiset poistot	-76	-134	-77	-85	-92
Tilikauden tulos	**-28 556**	**-27 718**	**-27 996**	**-28 431**	**-28 855**
Vyörytyskulut	-487	-334	-488	-495	-503
Vyörytystuotot	54	68	29	29	29
Tilikauden alijäämä	**-28 989**	**-27 984**	**-28 455**	**-28 897**	**-29 329**

Kehitysnäkymät

Terveys ja toimintakyky alaprosessin palveluista säädetään mm. terveydenhuoltolaissa. Palvelujen tehtävänä on kuntalaisten elämänhallinnan edistäminen, terveyden, toiminta- ja työkyvyn sekä yleisen hyvinvoinnin tukeminen ja ylläpitäminen sekä sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito.

Terveyskeskuksen rakennushankkeen uudisosa otettiin käyttöön lokakuussa 2016. Uudisosaan sijoittuvat terveyskeskussairaala, kuntoutus ja tekniset tilat. Lisäksi tk:n hallinto on väistössä uudisrakennuksessa. Vastaanoton, hammashoidon, laboratorion ja röntgenin väistöt hoidetaan saneerauksen alla olevassa tk-kiinteistössä. Neuvolat jatkavat väistössä tilaelementtirakennuksessa, osoite Hovintie 5. Vanhan tk-kiinteistön saneeraus toteutetaan kahdessa vaiheessa tavoitteella, että koko rakennusprojekti valmistuu v 2017 loppuun mennessä. Saneerausvaihe aiheuttaa terveyskeskuspalveluissa vaativia tila- ja toimintamuutoksia sekä ahtautta vielä vuoden 2017 aikana. Terveyskeskuskiinteistö rakennetaan allianssihankkeena Kuntarahoitukselle ja tilat ovat terveyskeskuksen käytössä leasingsopimuksella.

Uudessa terveyskeskussairaalassa potilaspaikat vähenivät, paikkoja on n 20–22. Tk-sairaalassa hoidetaan sairaanhoitoa ja/tai kuntoutusta tarvitsevia potilaita, hoivapalveluille ei ole potilaspaikkoja. Avohoidollisena palveluna vakinaistettiin kotisairaalatoiminta v. 2016 lopussa.

Vastaanotolla kahden lähihoitajan työsuhde muutetaan sairaanhoitajan työsuhteiksi hoidon porrastuksen ja työtehtävien vaativuuden vuoksi. Erityisliikunnan koordinaattorin osa-aikainen tehtävä siirtyy terveyspalveluista Kempele Akatemialle v. 2017 alussa. Muita henkilöstömuutoksia tai henkilöstölisäyksiä ei sisälly talousarvioon.

Terveydenhuoltolain muutos v. 2014 mahdollisti kansalaisille terveyskeskuksen valinnan vapauden. Valinta koskee kaikkia terveyskeskuspalveluita kokonaisuutena. Valinnan vapaus on lisännyt reilun 2,5 vuoden aikana Kempeleen terveyskeskukselle uusia ulkokuntaisia käyttäjiä yli 400 henkilöä. Kunnan väestönkasvu ja tk-valinnan perusteella palveluihin oikeutetut ovat tuoneet merkittäviä paineita terveyspalveluille. Tämä tilanne näkyy palveluiden ruuhkautumisena ja ennaltaehkäisevän työtä ei voida toteuttaa toivotulla tavalla.

Erikoissairaanhoidon talousarvioon on varattu raamin mukainen 1 % kasvu. Esh varaus on yht. n 18.358 M€ joka on n. 1 M€ pienempi kuin v 2015 käyttö.

Talousarvion tuloissa vähentävänä tekijänä on huomioitu tk-sairaalan potilaspaikkojen vähenemisestä johtuvat asiakasmaksujen ja myynnin pieneneminen. Toisaalta avopalveluissa asiakasmaksutulot on arvioitu aiempaa suuremmiksi. Ulkokuntalaisten hoito ja muiden myyntipalveluiden toteuttamien (esim. tk-sairaala ja rtg) aiheuttavat lisämenoja mutta niiden tuottamisesta saadaan myyntituottoja. Näihin ennakoimattomiin menoihin ja tuottoihin ei ole talousarviovarauksia mutta edellä mainituista ei kuitenkaan muodostu nettomenoja.

Sosiaalinen turvallisuus

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**1 029**	**1 362**	**1 074**	**1 095**	**1 117**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-9 849**	**-9 789**	**-9 809**	**-9 956**	**-10 106**
Toimintakate	**-8 820**	**-8 427**	**-8 735**	**-8 861**	**-8 989**
poistot			-4	-4	-5
Tilikauden tulos	**-8 820**	**-8 427**	**-8 739**	**-8 865**	**-8 994**
Vyörytyskulut	-261	-247	-297	-304	-305
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-9 081**	**-8 674**	**-9 036**	**-9 169**	**-9 299**

Kehitysnäkymät

Sosiaalisen turvallisuuden alaprosessin tehtävät määräytyvät sosiaalihuoltolain perusteella. Suurin osa sosiaalisen turvallisuuden alaprosessin palveluista on lainsäädännön mukaisesti ns. subjektiivisia oikeuksia.

Sosiaalihuoltolain uudistuksen myötä sosiaalityön painopiste on muuttumassa entistä enemmän ehkäisevään työhön. Lastensuojeluilmoitusten määrät ovat lähteneet laskuun, mutta toisaalta sosiaalihuoltolain mukaisten palvelutarpeen arviointien määrät ovat kasvaneet.

Perustoimeentulotuki siirtyy Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi 1.1.2017 alkaen. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen jää edelleen kuntien tehtäväksi.

Uudistus vähentää sosiaalipalveluiden tuloja 290.000 euroa. Perustoimeentulotukimenot pienenevät 550.000 euroa. Perustoimeentulotukeen on varattu 30.000 euroa siirtymävaihetta silmällä pitäen.

Henkilöstökuluihin ei siirrolla ole vaikutuksia.

Päihdehuollon laitoskuntoutuspalveluita ostetaan entiseen tapaan A-klinikkasäätiön kanssa tehtävän sopimuksen mukaisesti Järvenpään päihdesairaalasta.

Työllistämisessä pyritään aktiiviseen työllistämiseen ja kuntouttavan työtoiminnan kehittämiseen. Syksyllä 2016 palkattiin työnsuunnittelija ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan ohjaamiseen.

Palkkatukityössä pääpaino on edelleen pitkäaikaistyöttömissä sekä alle 25-vuotiaissa työttömissä. Työllistettävät sijoittuvat pääasiassa kunnan omiin yksiköihin.

Rekrytointilisää yrityksille maksetaan myös vuonna 2017 entisillä ehdoilla. Vuoden 2017 aikana aloittaa työllisyyspalveluiden alaisuudessa monistuspaja, joka tarjoaa monistuspalveluita kunnan yksiköille sekä kunnan ulkopuolisille asiakkaille. Tarvittava henkilöstöresurssi saadaan pääosin palkkatukityöllistämisen kautta.

Kempeleen kunta on mukana (Oulu, Kempele, Liminka, Tyrnävä, Muhos, Hailuoto, II, Lumijoki) työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskokeilussa, jossa kehitetään asiakaslähtöisen palvelun tuotantomallia. Alueellinen työllisyyskokeilu käynnistyy keväällä 2017.

Työttömyysturvalain mahdollisiin muutoksiin ei talousarviossa ole varauduttu, sillä asiasta ei ole vielä päätöksiä. Toteutuessaan muutokset tulevat voimaan vuoden 2017 alussa. Esityksessä mm. palkkatuetun työn työssäoloehdon kertymiseen on ehdotettu muutoksia, joilla on vaikutuksia kunnan tukityöllistämiseen.

Kehitysvammalain muutoksella kesäkuussa 2016 vahvistettiin kehitysvammaisten itsemääräämisoikeutta ja itsenäistä suoriutumista. Vuonna 2017 ei kempeleläisiä kehitysvammaisia ole pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Tuettua asumista pyritään lisäämään palveluasumisen vaihtoehtona ja perhehoitoa lisätään mahdollisuuksien mukaan.

Santamäen koululta saadun koulukäyntiohjaajan työpanos (1/2) toimintakeskuksessa muuttuu kokoaikaiseksi 1.8.2017 alkaen. Muutoksen myötä toimintakeskusta voidaan hyödyntää oppimisympäristönä opintojensa loppuvaiheessa olevien kehitysvammaisten oppilaiden kohdalla.

Vaikeavammaisten palveluihin on varattu lisää määrärahaa lähes samansuuruinen summa mikä perustoimeentulotukimenoihin on varattu vuonna 2016. Määrärahalisäys on tehty viime vuosina kasvaneiden palveluasumisen ostopalveluiden vuoksi.

Mielenterveyskuntoutujien työtoiminta siirtyy vuoden 2017 alussa pois toimintakeskuksesta. Toimintaa varten vuokrataan tilat Tiilitorin kiinteistöstä. Muuton myötä työtoiminnan luonne muuttuu enemmän päivätoimintatyyppiseksi ja henkilöstöresurssia voidaan käyttää entistä enemmän mielenterveyskuntoutujien asumisen tukemiseen ja tukiasumisen ostopalveluista voidaan luopua.

Sosiaalipalveluissa on eläkkeelle siirtymisen vuoksi ollut palvelusihteerin vakanssi täyttämättä useita vuosia. Vuoden 2017 alusta tehtävä täytetään vakinaisesti siten, että työpanoksesta puolet käytetään ikääntyneiden hoivan ja huolenpidon alaprosessissa.

Omaishoitajien jaksamista ja työhyvinvointia tuetaan myöntämällä omaishoitajille vuosikortti virkistysuimala Zimmariin 50 €/vuosi.

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**1 039**	**1 005**	**1 062**	**1 083**	**1 105**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-5 118**	**-5 038**	**-5 135**	**-5 232**	**-5 311**
Toimintakate	**-4 079**	**-4 033**	**-4 073**	**-4 149**	**-4 206**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-4 079**	**-4 033**	**-4 073**	**-4 149**	**-4 206**
Vyörytyskulut	-190	-117	-217	-220	-223
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-4 269**	**-4 150**	**-4 290**	**-4 369**	**-4 429**

Kehitysnäkymät

Ikääntyneiden hoivaan ja huolenpitoon sisältyvistä palveluista määritellään mm. sosiaalihuolto-, terveydenhuolto- sekä vanhuspalvelulaissa. Palvelutoiminnassa tavoitteena on kempeleläisten ikääntyneiden kotona asumisen tukeminen. Hyvä hoito ja palvelu perustuvat mm. turvallisuuteen, voimavaralähtöisyyteen, oikeudenmukaisuuteen ja asiakkaan omaan osallistumiseen.

Ennaltaehkäisevänä toimintana ja tulevaisuuden ikääntyneiden palvelujen kehittämisen suunnittelussa suuntaa antavina toimintoina toteutettujen vuosittaisten kolmen ikäluokan (70-, 75- ja 80-vuotiaiden) lakisääteisten, mutta vapaaehtoisten terveystarkastusten ja hyvinvointia tukevien kotikäyntien toteutusta jatketaan. Uusia tarkastettavia ikääntyneitä on em. vuosiluokissa yhteensä noin 350 ja heidän lisäkseen on osa siirtyneistä terveystarkastuksista kahdelta edelliseltä seurantavuodelta. Aikataulullinen toteutus on niiden osalta kuitenkin epävarmaa, sillä ensisijaisesti kotihoidossa henkilöstöresurssia kohdennetaan enemmän hoitoa ja hoivaa tarvitseville ikääntyneille.

Vuodelle 2017 on huomioitu kaksi määräaikaista kotiavustajaa asiakkaiden lounasaterioiden kotikuljetuksen sekä vanhusten palvelutalon päivittäisen lähiateriapalvelun sujuvaksi järjestämiseksi. Kotiin kuljetettavien lounaiden määrä on edelleen kasvava ja palvelutalolla tarjotaan päivittäin kolme lämmintä ateriaa.

Henkilöstömuutoksena saadaan vuoden 2017 alusta osa-aikaisen palvelusihteerin lisäys sosiaalisen turvallisuuden – alaprosessissa tapahtuvien järjestelyjen kautta. Vanhusten päivätoiminnan kasvavaan tarpeeseen ja toiminnan kehittämiseen saataneen henkilöstölisäys vuoden 2017 alusta sosiaalisen turvallisuuden – alaprosessista. Palkkamäärärahat siirtyvät tehtävien ja henkilöiden mukana.

Tehostettu palveluasuminen järjestetään edelleen ostamalla se kokonaisuudessaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Terveyskeskussairaalassa ei enää lokakuusta 2016 alkaen ole ollut paikkoja pitkäaikaishoivaa tarvitseville asiakkaille. Ympärivuorokautinen hoivapalvelu toteutetaan ikähoivan koordinoimana yksityisissä tehostetun palveluasumisen palvelukodeissa. Tehostetun palveluasumisen

järjestämisen tekee haastavaksi lain määrittelemät palvelujen saamisen määräajat sekä käytettävissä olevat taloudelliset resurssit. Asiakkaiden määrä palvelukodeissa on lisääntynyt vuoden 2016 aikana osittain laitoshoidon purkamisen seurauksena, mutta myös kotihoidossa tapahtuneen asiakkaiden hoitoisuuden kasvun myötä. Tällä hetkellä SHL:n mukaista tehostettua palveluasumista ostetaan kaikkiaan 73 asiakkaalle. Kotihoito mahdollistaa asiakkaiden kotona asumisen tehostettujen kotihoidon käyntien, järjestetyn vuorohoidon ja yöpartiotoiminnan kautta, mutta palveluiden järjestämistavat niin kotihoidossa kuin palveluasumisessa perustuvat aina asiakkaan yksilölliseen palvelutarpeeseen ja kokonaistilanteeseen.

Ikäihmisten perhehoitopalvelujen kehittämistä jatketaan vuoden 2017 aikana. Omaishoitajien jaksamista ja työhyvinvointia tuetaan myöntämällä omaishoitajille vuosikortti virkistysuimala Zimmariin 50 €/vuosi.

Varhaiskasvatus

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**1 514**	**1 548**	**1 571**	**1 603**	**1 635**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-13 674**	**-13 972**	**-14 079**	**-14 346**	**-14 562**
Toimintakate	**-12 160**	**-12 424**	**-12 508**	**-12 743**	**-12 927**
Suunnitelman mukaiset poistot	-45	-43	-42	-47	-50
Tilikauden tulos	**-12 205**	**-12 467**	**-12 550**	**-12 790**	**-12 977**
Vyörytyskulut	-522	-327	-535	-544	-552
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-12 727**	**-12 794**	**-13 085**	**-13 334**	**-13 529**

Kehitysnäkymät

Varhaiskasvatus on kasvatusta, opetusta ja hoitoa, joiden tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Jokaisella lapsella on tietyin edellytyksin oikeus saada varhaiskasvatusta. Vanhemmat päättävät lapsensa osallistumisesta varhaiskasvatukseen. Kempeleessä varhaiskasvatusta järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodeissa sekä avoimen päiväkodin ryhmissä. Lisäksi maksetaan lakisääteistä ja kunnallista kotihoidon tukea sekä lakisääteistä ja kunnallista yksityisen hoidon tukea. Kunnallista kotihoidon tukea maksetaan alle kaksivuotiaalle lapselle, jolla on oikeus myös lakisääteiseen kotihoidon tukeen. Yksityisen hoidon tukea maksetaan muissa kunnissa olevien yksityisten päiväkotien asiakkaille, yksityiselle perhepäivähoitajille ja perheiden palkkaamille työsuhteisille hoitajille.

Myös koulun aloitusta edeltävä esiopetus on toiminnallisesti varhaiskasvatusta. Esiopetukseen osallistuminen on ollut velvoittavaa 1.8.2015 alkaen. Kempeleessä esiopetus ja siihen liittyvä päivähoito, lukuun ottamatta Ketolanperän esiopetusta, järjestetään päiväkodeissa. Esiopetusta ja siihen liittyvää täydentävää päivähoitoa järjestetään kunnallisten päiväkotien lisäksi myös yksityisissä päiväkodeissa.

Varhaiskasvatuksen lainsäädäntöä tullaan uudistamaan vaiheittain. Ensimmäinen varhaiskasvatuslain uudistus tuli voimaan 1.8.2015. Lain toinen vaihe tulee käsittelyyn myöhemmin, jolloin on tavoitteena

koota kaikki varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö yhteen. Tällä hetkellä useat sosiaalihuollon lait ohjaavat myös varhaiskasvatusta.

Lokakuussa 2016 valmistuvat uudet valtakunnalliset varhaiskasvatuksen perusteet. Niiden pohjalta laaditaan Kempeleen kunnan varhaiskasvatussuunnitelmat. Kempeleen kunnan varhaiskasvatus on saanut opetushallitukselta 23 800€ avustusta ”Uudistuva Varhaiskasvatus-hankkeeseen”, joka osaltaan tukee Kempeleen varhaiskasvatussuunnitelman valmistamista. Hanke on laadittu yhdessä ympäristökuntien ja Oulun yliopiston kanssa. Tavoitteena hankkeessa on kehittää pedagogista johtajuutta. Hanke kestää vuoden 2017 loppuun.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöresursseista Kirkonkylän esiopetuspäiväkodin lastenhoitajan työsuhteesta on siirretty 50 % opetuksen erityisohjaajan määrärahoihin. Pikkukokon päiväkodin lastenhoitajan vapautunut työsuhde muutetaan lastentarhanopettajan työsuhteeksi. Yhden lastenhoitajan käyttämättömät määrärahat Sarkkirannan päiväkodista siirretään nuorisotyöhön.

Vuoden 2017 alussa maaliskuuhun mennessä siirrytään tuntiperusteiseen päivähoitolaskutukseen. Asian valmistelu vaatii tietoteknisiä hankintoja sekä mobiilikirjauslaitteet yksiköihin. Laskutusperusteisiin määritellään tuntimääräiset hoitoaikaluokat, joista vanhemmat valitsevat hoidontarpeeseen sopivan tuntirajan. Hoitoajan seuranta tapahtuu siten, että työntekijät kirjaavat mobiililaitteella lapsen tulo- ja lähtöajan.

Opetus

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**1 000**	**659**	**520**	**531**	**541**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-20 477**	**-21 392**	**-21 905**	**-22 285**	**-22 618**
Toimintakate	**-19 477**	**-20 733**	**-21 385**	**-21 754**	**-22 077**
Suunnitelman mukaiset poistot	-220	-62	-81	-90	-97
Tilikauden tulos	**-19 697**	**-20 795**	**-21 466**	**-21 844**	**-22 174**
Vyörytyskulut	-450	-430	-493	-500	-508
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-20 147**	**-21 225**	**-21 959**	**-22 344**	**-22 682**

Kehitysnäkymät

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa jatketaan opetussuunnitelmauudistuksen toimeenpanoa. Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön seitsemännellä vuosiluokalla 1.8.2017 alkaen. Toimintakulttuurin ja digitalisaation aiheuttama muutos etenee käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Opetussuunnitelman lisäksi toimintaa ohjaavat Hyvän kasvun ohjelman mukaiset tavoitteet ja toimenpiteet. Linnakangastalon yhtenäiskoulun rakentamisen 2. vaihe käynnistyy vuoden 2017 aikana. Yhtenäiskoulun muodostumiseen liittyvä kasvava oppilasmäärä edellyttää tilapäisratkaisuja Linnakangastalon koulun alueella.

Kasvavan oppilasmäärän ja Linnakangastalon yhtenäiskouluun liittyvien järjestelyjen takia rekrytoimme syksystä 2017 alkaen uusina virkoina erityisopettajan, englannin ja ruotsin kielen lehtorin, opinto-ohjaajan matematiikan ja fysiikan tuntiopettajan sekä viisi luokanopettajaa. Näiden muutosten takia opetuksen toimintakulut kasvavat 2,8 % vuoteen 2016 verrattuna.

Liikkuva koulu

Kempeleen perusopetuksen koulut kuuluvat valtakunnalliseen Liikkuva koulu verkostoon ja ovat mukana Liikkuva koulu hankkeessa. Tulevana vuotena on tavoitteena laajentaa Liikkuva koulu hanketta myös toiselle asteelle.

Liikkuva koulu- hankkeen tavoitteena on edistää lasten ja nuorten liikkumisen mahdollisuuksia, matalan kynnyksen liikkumista sekä tukea lapsen ja nuoren liikunnallista ja aktiivista koulupäivää. Oppilaat ovat mukana hankkeessa kehittäjinä ja toimijoina.

Konkreettisia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi ovat mm.

- Oppitunneilla käytetään entistä enemmän toiminnallisia työtapoja ja vähennetään pitkiä istumisjaksoja.
- Hyödynnetään ulko-opetuksen mahdollisuuksia.
- Oppitunneilla hyödynnetään erilaisia teknologisia sovelluksia toiminnallisuuden lisäämiseksi.
- Luokkien tekemät retket koulualueen ulkopuolelle sisältävät ulkoilua ja liikkumista.
- Oppituntien puitteissa tehtävät vierailut lähialueelle kuljetaan mahdollisuuksien mukaan kävellen tai pyörällä.
- Välituntitoiminta on monipuolista sekä koulun sisätiloissa että ulkoalueilla.
- Kouluissa toimii aktiivisesti oppilaiden ylläpitämä Välkkäritoiminta
- Välkkärit ja liikuntatukarit toimivat välitunneilla aktiivisesti.
- Koululiikuntavälineiden hankinnassa huomioidaan oppilaiden osallisuus ja erilaiset oppijat.
- Koululaisilla on käytössä salivälitunti. Toimintaa kehitetään.

Vuoden 2017 painotuksena on toimintakulttuurin kehittäminen, toiminnallisuuden edistäminen sekä koulujen oppimisympäristöjen kehittäminen. Toiminnassa on mukana myös kunnan urheiluseuroja.

Talousarvio vuodelle 2017 sisältää Liikkuva koulu -hankkeen omavastuurahoitusosuuden.

Lisäksi haetaan Opetushallituksen perusopetuksen järjestäjille myöntämää valtion erityisavustusta, jolla kehitetään uusiin opetussuunnitelman perusteisiin pohjautuvia oppimisympäristöjä ja pedagogiikkaa perusopetuksessa esim. tutoropettajat/digiosaajat. Opettajien koulutuksen ja osaamisen kehittämisessä tehdään yhteistyötä Oulun yliopiston/Täydentävien opintojen keskuksen (Topik) kanssa.

Kempele Akatemia

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**765**	**808**	**839**	**856**	**873**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-2 784**	**-2 682**	**-2 825**	**-2 878**	**-2 921**
Toimintakate	**-2 019**	**-1 874**	**-1 986**	**-2 022**	**-2 048**
Suunnitelman mukaiset poistot	-3	-10	-2	-2	-2
Tilikauden tulos	**-2 022**	**-1 884**	**-1 988**	**-2 024**	**-2 050**
Vyörytyskulut	-83	-48	-90	-90	-92
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-2 105**	**-1 932**	**-2 078**	**-2 114**	**-2 142**

Kehitysnäkymät

Kirjasto jatkaa kirjastojärjestelmän kehittämistä yhteistyössä Outi-kirjastojen kanssa. Talousarvio vuonna 2017 painopisteenä on lasten lukemisharrastuksen edistäminen. Lukudiplomin suorittamiseen panostetaan ja kirjastoon-hankintaan lisää lasten kirjallisuutta. Lukudiplomia kehitetään digitaaliseen muotoon yhdessä koulujen kanssa. Kirjasto järjestää tapahtumia tulevana juhlavuonna eri teemoin ja kirjallisuutta esiin nostaen. Kirjastoon uusitaan sekä lasten että aikuisten puolen kirjahyllystöt.

Kulttuuri järjestää juhlavuoden tapahtumia ja esityksiä jo laaditun ohjelman mukaisesti. Tulossa on juhlavuoden avajaiset sekä useita suuria tapahtumia mm. Kevät alkaa Kempeleestä, Museon kesä, Hyvä kasvaa Kempeleestä sekä Linnakallio International Sculpture Symposium. Konsertteja järjestetään keväällä ja syksyllä kuluvan vuoden tapaan. Kulttuuripolku – mallia kehitetään yhdessä koulujen kanssa. Yhteistyötä laajennetaan eri seurojen ja järjestöjen kanssa.

Liikuntapalvelujen keskeisenä tavoitteena on saattaa kunnan tarjoama liikuntatoiminta yhteisen suunnittelun ja toteutuksen kokonaisuuteen. Mahdolliset päällekkäisyydet eri toimijoiden kesken selvitetään ja toimintaa kohdennetaan tehokkaammin. Liikuntapalveluiden kehittämistä pyritään toteuttamaan ohjaus- ja välineresurssien sekä hanketoiminnan kasvun kautta. Liikunta halutaan poikkihallinnolliseksi hyvinvoinnin työkaluksi. Virkistysuimala Zimmariin perustetaan ½ ohjaajan tehtävä, johon siirtyy terveys ja toimintakyvyn alaprosessista ½ ohjaajan resurssi. Muutoksella ei ole talousarviovaikutuksia. Virkistysuimala Zimmarin palvelupisteen toimintamallia selvitetään vuoden 2017 aikana.

Nuorisotyön palveluissa vakinaistetaan/perustetaan pajaohjaajan tehtävä ja kaksi etsivän nuorisotyön ohjaajan tehtävää. Lisäksi nuorisotyön palveluihin perustetaan ohjaajan tehtävä, johon varhaiskasvatuksesta määräaikaisena syksyllä 2016 siirtynyt resurssi siirtyy. Muutoksilla ei ole talousarviovaikutuksia.

Kansalaisopistopalveluissa laajennetaan syksyllä 2016 käynnistynyttä Liikuntakoulua useammille ikäryhmille. Laaditaan Kulttuurikoulun ja taiteen perusopetuksen (yleinen oppimäärä) opetussuunnitelmat.

Muutetaan Kempeleen kansalaisopisto -nimi Kempele Opistoksi niin että uusi nimi on käytössä viimeistään lukuvuoden 2017 - 2018 alkaessa. Jatketaan ja kehitetään toiminnallista yhteistyötä kunnan eri prosessien kanssa.

Strategiset tavoitteet

Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kuntayhteisön vapaaehtoisverkostot ovat aktiivisia ja sosiaaliset verkostot ovat vahvistuneet	Yhteistyö eri verkostojen kanssa	Yhteistyöverkostojen määrä Tapahtumien määrä ja palaute

Keskeiset toimenpiteet

Terveys ja toimintakyky

- Yhteistyö perheiden kanssa

Sosiaalinen turvallisuus

- Yhteistyö kolmannen sektorin, eri seurojen ja seurakunnan kanssa

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

- Yhteistyö seurakunnan, eri seurojen ja kolmannen sektorin kanssa

Varhaiskasvatus

- Yhteistyö urheilu- ja liikuntaseurojen, seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa

Opetus

- Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa

Kempele Akatemia

- Yhteistyö ja tapahtumien järjestäminen urheilu- ja liikuntaseurojen, seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluja on uudistettu rakentamalla asiakaskeskeinen palvelukokonaisuus	Lapsiperheiden palvelujen kehittämistä jatketaan	Kehittämishankkeiden eteneminen Tehdyt asiakaslähtöiset prosessikuvaukset Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman arviointi
Palvelut ovat vaikuttavia ja oikeanaikaisia	Avohoitopalveluiden lisääminen	Uudistetut toimintamallit

Keskeiset toimenpiteet

Terveys ja toimintakyky

- Pitkäaikaislaitoshoito tk-sairaalassa vähenee uudisrakennuksen valmistuessa

- Kotisairaalatoiminnan vahvistaminen avopalveluiden tukemisessa
- Vastaanottotoiminnassa virka-ajan päivystys keskitettynä ilman aluejakoa, mutta ei kiireellinen vastaanotto jatkuu väestövastuun mallilla toistaiseksi
- Neuvolan ja lapsiperheiden perhetyön yhteistä kehittämistä jatketaan ja vahvistetaan

Sosiaalinen turvallisuus

- Prosessikuvausten mukanaan tuomat muutokset ja toimenpiteet palvelujen toimintamalleihin
- Lainsäädännön mukanaan tuomat muutokset ja toimenpiteet

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

- Palveluohjauksen kehittäminen
- Perhehoitopalvelujen kehittäminen
- Päivätoiminnan kehittäminen

Varhaiskasvatus

- Kempeleen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen

Opetus

- Linnakangastalon yhtenäiskoulua rakennetaan tulevaisuuden oppimisympäristöksi

Kempele Akatemia

- Taiteen perusopetus ja taidekoulu käynnistyy 1.8.2017 alkaen
- Vakiinnutetaan nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö
- Kulttuuripolku -mallia kehitetään yhdessä koulujen kanssa
- Liikuntapalvelujen kehittämistä toteutetaan ohjaus- ja välineresurssien sekä hanketoiminnan kautta

Ikäihmisten palveluiden rakenteen ja sisällön uudistaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Ikääntyneiden palvelurakenne: - 93 % asuu kotona * 13-14 % kotihoidon piirissä * 5-6 % saa omaishoidon tukea - ymp.vrk hoito ja hoiva 7 % Avohoidon lisääminen ja laitoshoidon purkaminen (0 %)	93 % asuu kotona, heistä 13-14 % kotihoidon piirissä ja 5-6 % saa omaishoidontukea ympärivuorokautinen 7 % Laitoshoidon purkaminen	Eri palveluja saavien määrä ja osuus 75 vuotta täyttäneistä

Keskeiset toimenpiteet

Terveys ja toimintakyky

- Pitkäaikaislaitoshoito tk-sairaalassa vähenee ja loppuu uudisrakennuksen valmistuessa
- Kotisairaalatoiminnan vahvistaminen avopalveluiden tukemisessa

Sosiaalinen turvallisuus

- Sosiaalityön palvelut ikäihmisille

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

- Kotona asumisen tukeminen
- Palveluohjauksen kehittäminen

Kempele Akatemia

- Palveluissa huomioidaan ikääntyneiden vapaa-ajan palvelujen tarpeet

Palvelut järjestetään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kuntalaiset ovat mukana palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa (palvelumuotoilu)	Aloitteiden hyödyntäminen palvelujen järjestämisessä	Uusien työmenetelmien käyt-töönoton seuranta Asukas/asiakas-tyytyväisyys-mittauksien tulokset

Keskeiset toimenpiteet

Terveys ja toimintakyky

- Asiakaspalautteiden ja toiveiden huomioiminen palvelujen järjestämisessä

Sosiaalinen turvallisuus

- Asiakaspalautteiden ja toiveiden huomioiminen palveluiden järjestämisessä

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

- Asiakaspalautetiedon kerääminen

Varhaiskasvatus

- Vanhempaintoimikuntien osallisuuden lisääminen suunnittelussa

Opetus

- Lasten ja nuorten osallisuutta kehitetään tiivistämällä koulujen oppilaskuntien hallitusten, pikkuparlamentin sekä lasten- ja nuortenfoorumin yhteistä työtä aktiivisena osana Kempeleen kuntaa

Kempele Akatemia

- Asiakaspalautteiden huomioiminen palvelujen järjestämisessä

Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Olemme edelläkävijöitä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä	Hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden tulos huomioiminen palvelujen järjestämisessä	Käynnistetyt toimenpiteet

Keskeiset toimenpiteet

Terveys ja toimintakyky

- Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastukset
- Neuvolan ja lapsiperheiden perhetyön yhteistä kehittämistä jatketaan ja vahvistetaan
- Elämäntapaohjauksen ja ryhmätoimintojen kehittäminen ja jatkaminen

Sosiaalinen turvallisuus

- Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastukset
- Tukityöllistämisessä painopiste pitkäaikaistyöttömissä

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

- Kuntouttavaa hoitotyönotetta vahvistetaan
- Ennaltaehkäisevät terveystarkastukset 70- ja 75-vuotiaille sekä hyvinvointia tukevat kotikäynnit 80-vuotiaille

Varhaiskasvatus

- Yksiköiden liikuntavastaavien yhteistyö liikuntasihteerin kanssa
- Liikunnallisen elämäntavan edistämisen suunnittelu ja toteutus

Opetus

- Hyvän kasvun ohjelmassa nousseet kehittämiskohteet huomioidaan toiminnan kehittämisessä

Kempele Akatemia

- Hyvinvointikertomuksen kautta nousseet kehittämiskohteet huomioidaan palveluja järjestettäessä

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kuntalaisilla on käytössään ajasta ja paikasta riippumattomia sähköisiä palveluja keskeisissä palveluprosesseissa	Peruspalveluprosessin sähköisten palvelujen kehittäminen	Sähköisten palvelujen käyttö ja toimivuus

Keskeiset toimenpiteet

Terveys ja toimintakyky

- Sähköisten palveluiden käytön kehittäminen, mm. lomakepohjat
- Sähköisen potilastiedon arkiston käytön lisääminen, oma KanTa-palveluiden käyttöön kannustaminen

Sosiaalinen turvallisuus

- Sähköisten palveluiden kehittäminen (sähköiset lomakkeet)

Ikääntyneiden hoiva ja huolenpito

- Sähköisten palveluiden kehittäminen, mm. lomakkeet

Varhaiskasvatus

- Tuntiperusteisen laskutuksen järjestelmä ja mobiiliseuranta

Opetus

- Sähköisten palveluiden ja sähköisen oppimisympäristön kehittäminen

Kempele Akatemia

- Sähköisten palveluiden kehittäminen

7.3 YMPÄRISTÖPALVELUT

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**7 775**	**7 593**	**8 098**	**8 500**	**8 624**
Myyntituotot	4 933	4 803	5 259	5 365	5 472
Maksutuotot	765	259	249	254	259
Tuet ja avustukset	24	18	0	0	0
Muut toimintatuotot	2 053	2 513	2 590	2 881	2 893
Valmistus omaan käyttöön	**279**	**361**	**389**	**395**	**401**
Toimintakulut	**-7 534**	**-8 278**	**-9 802**	**-9 945**	**-10 094**
Henkilöstökulut	-2 215	-2 369	-2 560	-2 599	-2 638
Palvelujen ostot	-3 148	-3 367	-3 409	-3 491	-3 543
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 714	-1 972	-2 192	-2 225	-2 258
Muut toimintakulut	-457	-570	-1 641	-1 630	-1 655
Toimintakate	**520**	**-324**	**-1 315**	**-1 050**	**-1 069**
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 453	-4 111	-3 926	-4 381	-4 714
Tilikauden tulos	**-3 933**	**-4 435**	**-5 241**	**-5 431**	**-5 783**
Vyörytyskulut	-282	-185	-310	-314	-319
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-4 215**	**-4 620**	**-5 551**	**-5 745**	**-6 102**

Ympäristöpalveluiden johto

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**19**	**0**	**0**	**0**	**0**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-1 481**	**-1 498**	**-1 523**	**-1 546**	**-1 569**
Toimintakate	**-1 462**	**-1 498**	**-1 523**	**-1 546**	**-1 569**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-1 462**	**-1 498**	**-1 523**	**-1 546**	**-1 569**
Vyörytyskulut	-89	-36	-95	-97	-98
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-1 551**	**-1 534**	**-1 618**	**-1 643**	**-1 667**

Kehitysnäkymät

Ympäristöpalvelut huolehtivat Kempeleen kunnan fyysisen ympäristön toimivuudesta ja turvallisuudesta. Prosessi vastaa siitä, että kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut ja lakisääteiset rakennusvalvonnan viranomaispalvelut toimivat kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.

Ympäristöpalveluiden tuotot muodostuvat pääsääntöisesti maanmyyntituotoista. Vuonna 2016 maanmyyntituotot ylittivät reilusti budjetoidun. Tulevalle vuodelle asetettu kasvutavoite saavutetaan, mikäli rakentamisen määrässä ei tapahdu huomattavaa muutosta.

Ympäristöpalveluiden toimintakulut kasvavat merkittävästi kasvaneiden tilavuokrien vuoksi. Uusina vuokrakohteina ovat mm. terveyskeskus, Zemppi Areena ja Ylikylän elementtipäiväkoti. Ilman näitä vuokrakohteita ympäristöpalveluiden menot on saatu tavoitteiden mukaisiksi.

Ympäristöpalveluihin esitetään lisäresursseja maankäyttöön, rakennusvalvontaan ja tilapalveluihin.

Ympäristöpalveluissa suoritetaan hallinnon ja esimiestyön tarkastelu ja mahdollinen uudelleen organisointi.

Ympäristön kunnossapito

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**196**	**103**	**85**	**87**	**88**
Valmistus omaan käyttöön	**276**	**362**	**389**	**395**	**401**
Toimintakulut	**-2 622**	**-2 837**	**-2 945**	**-2 990**	**-3 035**
Toimintakate	**-2 150**	**-2 372**	**-2 471**	**-2 508**	**-2 546**
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 978	-1 959	-1 761	-1 964	-2 113
Tilikauden tulos	**-4 128**	**-4 331**	**-4 232**	**-4 472**	**-4 659**
Vyörytyskulut	-58	-49	-83	-84	-85
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-4 186**	**-4 380**	**-4 315**	**-4 556**	**-4 744**

Kehitysnäkymät

Ympäristön kunnossapidon palvelualue huolehtii Kempeleen kunnan infra-omaisuuden hallinnasta sisältäen katualueiden, leikkipuistojen, viheralueiden, yleisten alueiden, metsien ja ulkoliikuntapaikkojen ylläpidosta, suunnittelusta ja rakentamisesta sekä joukkoliikenteen järjestämisestä. Kunnan nopea kasvu tuo haasteita ympäristön kunnossapidolle. Uusien alueiden rakentuminen sekä vanhojen alueiden lisääntynyt kunnostustarve tuo haasteen määrärahojen riittävyyteen tulevaisuudessa.

Merkittävimpänä uusinvestointeina tuleville vuosille voidaan mainita Zatelliitin uusi eritasoliittymä, jonka rakentaminen alkaa keväällä 2017 Kempeleen kunnan ja Liikenneviraston yhteishankkeena ja valmistuu vuoden 2018 loppuun mennessä. Uusi eritasoliittymä on tärkeä osa Kempeleen liikennejärjestelmää ja tulee siirtämään liikennepainetta Ketolanperäntieltä uudelle Komeetantien poikittaisyhteydelle Kokkokankaantien ja Eteläsuomentien välille.

Kempeleen yksityistieverkon kunto heikkenee ja kunta pyrkii aktivoimaan yksityistiekuntia toimimaan tilanteessa. Perus kunnossapito on riittämätöntä pitämään yksityistiet liikennettä tyydyttävässä kunnossa tulevaisuudessa.

Joukkoliikenteen osalta matkustajamäärät ovat lähteneet kasvuun uuden toimintatavan käyttöönoton jälkeen. Syksyn 2016 aikana tehdyn joukkoliikenteen kilpailutuksen myötä palvelutasoa saadaan Kempeleen kunnassa nostettua ja määrärahoja voidaan ohjata joukkoliikenteen kehittämiseen tulevaisuudessa. Samalla Kempeleeseen saadaan uusi bussilinja numero 50. Uusi linjasto aloittaa kesällä 2017.

Ulkoliikuntapaikkojen kehittämisen painopisteet ovat edelleen Sarkkirannassa ja Köykkyrissä. Myös Linnakankaan lähiliikunta-alueelle laaditaan yleissuunnitelma, jotta koulun laajennuksesta aiheutuvat muutokset liikuntapaikkoihin saadaan hallintaan ja toteuttaminen käynnistettyä. Linnakallion louhintatyöt päättyvät vuoden 2017 lopussa. Linnakallion uimarannan rakentaminen on tarkoitus aloittaa 2018. Tätä varten on laadittava uimarannan rakentamissuunnitelma.

Ylläpidettävien puistojen ja viheralueiden määrä kasvaa kunnan kehittyessä. Leikkipuistoverkostoa tarkastellaan alueiden luonteen muuttuessa vuosittain ja resursseja ohjataan sinne, missä kysyntää on eniten.

Tilapalvelut

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**5 016**	**4 995**	**5 429**	**5 538**	**5 649**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-2 762**	**-3 161**	**-4 498**	**-4 530**	**-4 599**
Toimintakate	**2 254**	**1 834**	**931**	**1 008**	**1 050**
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 475	-2 152	-2 166	-2 417	-2 601
Tilikauden tulos	**-221**	**-318**	**-1 235**	**-1 409**	**-1 551**
Vyörytyskulut	-96	-86	-92	-94	-95
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-317**	**-404**	**-1 327**	**-1 503**	**-1 646**

Kehitysnäkymät

Tilapalveluiden palvelualue vastaa kunnan omistaman kiinteistöomaisuuden hallinnasta, huollosta ja kunnossapidosta.

Linnakangastalon toisen vaiheen laajennuksen valmistelua jatketaan siten, että sen rakentaminen voidaan aloittaa keväällä 2017. Terveyskeskuksen laajennusosa on valmistunut ja vanhan osan peruskorjaus on aloitettu. Terveyskeskushanke on kokonaisuutena valmis 2018.

Nykyisiä kiinteistöjä korjataan aktiivisesti määrärahojen puitteissa. Kiinteistöissä mahdollisesti ilmaantuviin sisäilmaongelmiin reagoidaan nykyisen tavan mukaan nopeasti. Sisäilmatyöryhmä käsittelee säännöllisesti tähän liittyvät asiat.

Vuokrattujen tilojen määrä lisääntyy kertomusvuonna, joten vuokramenotkin kasvavat merkittävästi.

Maankäyttö

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**2 403**	**2 329**	**2 414**	**2 701**	**2 709**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-455**	**-515**	**-537**	**-575**	**-584**
Toimintakate	**1 948**	**1 814**	**1 877**	**2 126**	**2 125**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**1 948**	**1 814**	**1 877**	**2 126**	**2 125**
Vyörytyskulut	-28	-10	-29	-29	-29
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä	**1 920**	**1 804**	**1 848**	**2 097**	**2 096**

Kehitysnäkymät

Maankäyttö huolehtii kunnan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteisestä ohjaamisesta (yleiskaavoitus), kunnan maaomaisuuden riittävyydestä asuntotuotannon ja elinkeinoelämän tarpeisiin (maanhankinta), maa-alueiden käytön yksityiskohtaisesta järjestämisestä, rakentamisesta ja kehittämisestä (asemakaavoitus) sekä kunnan omistamien rakentamisalueiden riittävyydestä ja luovuttamisesta (tonttivaranto/tontinluovutus). Lisäksi maankäyttö osallistuu Oulun kaupunkiseudun kuntien väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseen (MALPE, seuturakennetiimi).

Valtuuston hyväksymät maapoliittinen ohjelma ja asunto-ohjelma antavat hyvän lähtökohdan pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen maankäytön kehittämiseen sekä Kempele sopimuksen tavoitteiden mukaiseen yritys- ja asuntotuotannon toteuttamiseen. Maakuntakaavan 1-vaihe on hyväksytty ja sen lisäksi kunnassa on vireillä taajaman osayleiskaava ja Linnakankaan osayleiskaava yksityiskohtaisemman asemakaavoituksen pohjaksi. Kuntakeskusta, Zeppelin-Zatelliitti työpaikka- ja yritysaluetta sekä Linnakankaan matkailu- ja virkistysaluetta ollaan aktiivisesti kehittämässä ja niille tullaan jatkamaan yleissuunnittelua ja asemakaavoitusta v. 2017 aikana.

Yritysalueiden tonttivaranto on parantumassa Hakamaan alueelle v.2017 alussa valmistuvan asemakaavoituksen myötä. Lisäksi v. 2017 jatketaan Zatelliitin alueen yritystonttien kaavoitusta. Kunnan asuntotonttien varannot vastaavat 5-10 vuoden tonttireserviä, mutta kunnan länsiosassa niitä ei ole laisinkaan. Tilanteen parantamiseksi v. 2017 aikana käynnistetään Kirkonseudun alueelle asemakaavoitus omakoti- ja rivitalotonttien kaavoittamiseksi. Lisäksi tulevan vuoden aikana aloitetaan Niittyrannantien varteen asemakaavanmuutos, jossa toteutumattomat rivitalotontit muutetaan omakotitonteiksi. Kuntakeskuksen asemakaavoitus tulee pidemmällä ajanjaksolla parantamaan kuntakeskuksen palvelurakennetta ja asuntotuotantoa.

Kunta on viime vuosina hankkinut raakamaata keskeisiltä kehittämisalueilta ja tämä edistää asemakaavojen laatimista ja tontinluovutuksen toteuttamista. Vuoden 2015 lopussa tarkastettiin tonttien luovutushintoja ja siirryttiin osittain myös tonttien vuokraukseen. Näiden toimenpiteiden myötä tonttien luovuttaminen on piristynyt v. 2016 aikana ja uusien tonttien kysyntä v.2017 rakentamiseen on ollut vilkasta.

Rakennusvalvonta

Tuloslaskelma 1000 € ulkoinen + sisäinen	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	**141**	**165**	**170**	**173**	**177**
Valmistus omaan käyttöön	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut	**-215**	**-266**	**-298**	**-302**	**-308**
Toimintakate	**-71**	**-101**	**-128**	**-129**	**-131**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-71**	**-101**	**-128**	**-129**	**-131**
Vyörytyskulut	-10	-5	-11	-11	-10
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä	**-81**	**-106**	**-139**	**-140**	**-141**

Kehitysnäkymät

Rakennusvalvonta huolehtii lainsäädännön määrittelemistä viranomaistoiminnoista kunnassa.

Kempeleen kunta on toiminut pilottikuntana sähköisen rakennuslupahakemuksen kehittämisessä ja tämä toiminta on vakiinnutettu kunnassa. Rakennus- ja huoneistotietojen ylläpitäminen on valtakunnallisesti siirtymässä kuntien vastuulle, kun aiemmin tietoja on ylläpidetty VRK:n (maistraatti) toimesta. VRK:n uudistus on aiheuttanut välttämättömiä perusparannustarpeita rakennus- ja huoneistorekisteriin. Perusparannustyö on aloitettu lokakuussa 2015 ja se jatkuu edelleen.

Rakennusvalvontaan esitetään henkilöstölisäyksenä uutta tarkastusinsinööriä.

Strategiset tavoitteet

Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kaavoitus on ajan tasalla	Riittävä tonttitarjonta	Yritystonttien määrä

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Hakamaan asemakaavoitus
- Zatelliitin 2. vaiheen ja Vihiluodon asemakaavoitus

Turvallinen ja aktivoiva ympäristö		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kehittämishankkeet ovat edenneet ja ympäristö koetaan aktivoivaksi ja turvalliseksi	Liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen Valaistuksen kehittämissuunnitelman toteuttaminen	Toteutuneet liikenne-turvallisuushankkeet Hyvinvointikertomuksen turvallisuus ja elinympäristö-mittarit

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen
- Valaistuksen kehittämissuunnitelman toteuttaminen
- Kevyen liikenteen käyttäjämäärien seuranta

Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kuntayhteisön vapaaehtoisverkostot ovat aktiivisia ja sosiaaliset verkostot ovat vahvistuneet	Osallistetaan asukkaita ja yhteisöjä ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa	Osallistujien palaute, Aktiiviset hankkeet, Aktiivisten verkostojen lukumäärä

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Asukkaiden ja yhteisöjen osallistaminen ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa

Palvelurakenteiden ja tuotantotapojen uudistaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Palvelut ovat vaikuttavia ja oikea-aikaisia	Prosessikuvauksia tarkennetaan	Palveluiden järjestämissuunnitelman toteutuminen Prosessikuvausten lukumäärä

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Prosessikuvauksia tarkennetaan
- Prosesseista laaditaan toiminnan vuosikellot

Palvelut järjestetään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kuntalaiset ovat mukana palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa	Asukkaita ja yhteisöjä on kuultu ympäristön suunnitteluprosessissa.	Uusien työmenetelmien käyttöönoton seuranta Asukas/asiakastyytyväisyysmittauksien tulokset

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Asukkaiden ja yhteisöjen osallistaminen ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa

Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Olemme edelläkävijöitä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä	Arkiliikunnan ja liikunnan olosuhteiden kehittäminen	Käynnistetyt toimenpiteet Hyvinvointikertomuksen mittarit

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Arkiliikunnan ja liikunnan olosuhteiden kehittäminen kaavoituksessa ja ympäristön toteutuksessa
- Kevyen liikenteen käyttäjämäärien seuranta

Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä		
Valtuustokauden tavoite 2013 - 2017	**Tavoitetaso 2017**	**Mittari/arviointikriteeri**
Kuntalaisilla on käytössään ajasta ja paikasta riippumattomia sähköisiä palveluja keskeisissä palveluproses-seissa	Kuntalaiset käyttävät aktiivisesti sähköistä tonttihakua ja rakennuslupahakua.	Sähköisten palvelujen käyttö ja toimivuus

Keskeiset toimenpiteet 2017

- Lupapisteen laajentaminen ympäristön kunnossapidon luvituksiin
- Infra-omaisuuden hallintajärjestelmien kartoitus

8 INVESTOINTIOSA

Investointitulot

INVESTOINNIT	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
INVESTOINTITULOT					
MAA- JA VESIALUEET	**2 184 146**	**2 300 000**	**2 400 000**	**2 730 000**	**2 730 000**
RAKENNUKSET					
	67 500	29 500			
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT					
		314 300			
KUNNALLISTEKNIIKKA			**100 000**		
	451 546	150 000			
Liikenneväylien rakentaminen, Linnakangas Ara			100 000		
KONEET JA KALUSTO					
		60 000			

Investointimenot

INVESTOINNIT	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
INVESTOINTIMENOT					
MAA- JA VESIALUEET	**-544 135**	**-550 000**	**-750 000**	**-550 000**	**-550 000**
RAKENNUKSET	**-2 134 422**	**-4 278 300**	**-5 814 000**	**-8 595 000**	**-1 780 000**
Uudisrakentaminen					
Linnakangastalon laajennus II			-4 500 000	-4 000 000	
Linnakankaan väistötilan perustustyöt			-100 000		
Ylikylän päiväkoti				-4 000 000	-1 000 000
Korjausrakentaminen					
Sarkkirannan huoltorakennuksen peruskorjaus ja laajennus			-150 000		
Lukion julkisivun korjaus				-300 000	
Muut korjaukset					
Keittiö ja ruokailu			-85 000	-45 000	-40 000
Lukion ilmanvaihto			-350 000		
Koulujen ja päiväkotien piha-alueet			-80 000		
Sähköinen kulunvalvonta ja yleinen turvallisuus			-50 000	-50 000	-40 000
Kirkonkylän yhtenäiskoulu, katu- ja piha-alueet			-300 000		
Zimmarin korjaukset			-87 000		
Muita korjauksia					-500 000
Pienet hankkeet			-112 000	-200 000	-200 000
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	**-267 391**	**-960 000**	**-50 000**	**-450 000**	**0**
Ketonlanperäntien liittymät			-50 000	-450 000	
KUNNALLISTEKNIIKKA	**-3 344 529**	**-2 540 000**	**-8 766 000**	**-7 000 000**	**-2 000 000**
Zatelliitin eritasoliittymä			-5 000 000	-5 000 000	
Liikenneväylien rakentaminen			-2 416 000		
Liikenneväylien päällystäminen			-835 000		
Liikenneväylien valaistus			-100 000		
Liikenneturvallisuus			-50 000		
Linnakallion matkailu- ja virkistysalue			-50 000		
Urheilualueet			-215 000		
Puistot ja leikkipaikat			-100 000		
TIETOKONEOHJELMISTOT	**-307 946**	**-480 340**	**-400 000**	**-400 000**	**-400 000**
KONEET JA KALUSTO	**-886 645**	**-1 473 530**	**-1 859 000**	**-1 190 000**	**-700 000**
Tietokoneet ja laitteet			-550 000	-550 000	-550 000
Terveyskeskuksen kalusteet			-919 000		
Ympäristöpalvelut koneet ja kalusto			-150 000	-100 000	-100 000
Kempelehallin kuntosalilaitteet			-20 000	-20 000	
Kirjaston kirjahyllyt			-80 000		
Päiväkotien kalusteet			-30 000	-20 000	-20 000
Koulujen kalusteet			-60 000	-500 000	-30 000
Kempele Akatemian kalusteet			-30 000		
Kunnantalon kalusteet			-20 000		
OSAKKEET JA OSUUDET	**-7 620**	**0**	**0**	**0**	**0**

INVESTOINTITULOT	**2 184 146**	**2 300 000**	**2 400 000**	**2 730 000**	**2 730 000**
RAHOITUSOSUUDET	**519 046**	**553 800**	**100 000**	**0**	**0**
INVESTOINTIMENOT	**-7 492 688**	**-10 282 170**	**-17 639 000**	**-18 185 000**	**-5 430 000**
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	**-4 789 496**	**-7 428 370**	**-15 139 000**	**-15 455 000**	**-2 700 000**

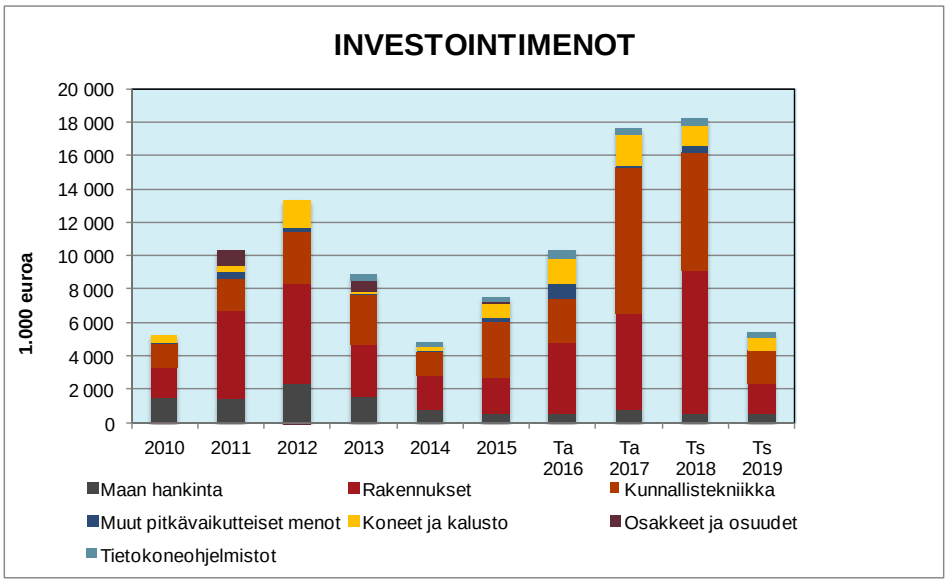
INVESTOINTIMENOT
1.000 euroa
20 000
18 000
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
4 000
2 000
0
2010
2011
2012
2013
2014
2015
Ta 2016
Ta 2017
Ts 2018
Ts 2019
Maan hankinta
Rakennukset
Kunnallistekniikka
Muut pitkävaikutteiset menot
Koneet ja kalusto
Osakkeet ja osuudet
Tietokoneohjelmistot

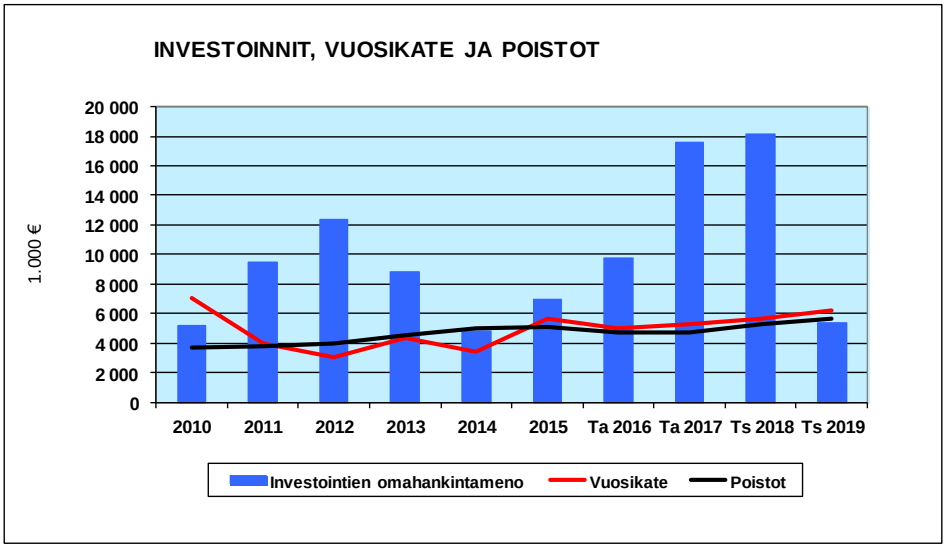
INVESTOINNIT, VUOSIKATE JA POISTOT
1.000 €
20 000
18 000
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
4 000
2 000
0
2010
2011
2012
2013
2014
2015
Ta 2016
Ta 2017
Ts 2018
Ts 2019
Investointien omahankintameno
Vuosikate
Poistot

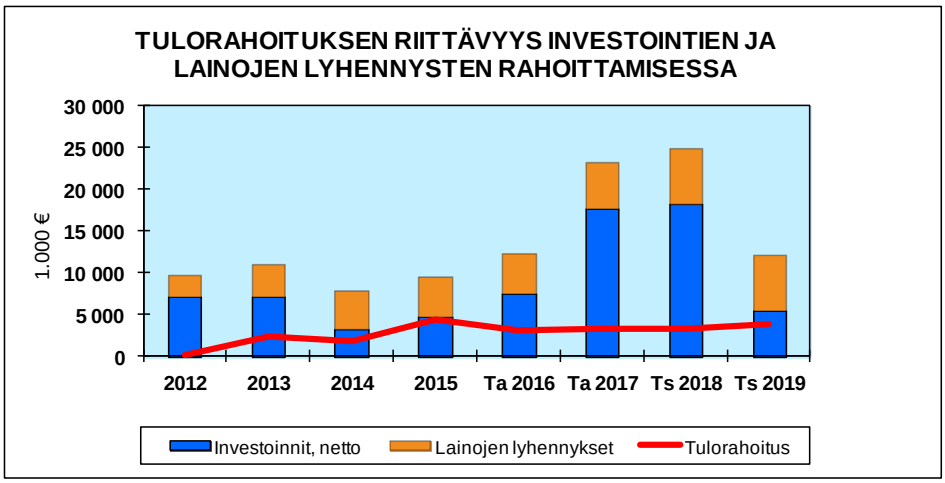
TULORAHOITUKSEN RIITTÄVYYS INVESTOINTIEN JA LAINOJEN LYHENNYSTEN RAHOITTAMISESSA
1.000 €
30 000
25 000
20 000
15 000
10 000
5 000
0
2012
2013
2014
2015
Ta 2016
Ta 2017
Ts 2018
Ts 2019
Investoinnit, netto
Lainojen lyhennykset
Tulorahoitus

8.1. MAA- JA VESIALUEET

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot			2 300 000	2 400 000	2 730 000	2 730 000
Menot			-1 000 000	-750 000	-550 000	-550 000
Netto	0	0	1 300 000	1 650 000	2 180 000	2 180 000

Maa-alueiden hankinta

Maahankintaa tehdään Kirkonseudun/Savikorven, Zatelliitin ja Metsärinteen keskeisiltä rakentamisalueilta. Kaavoituksen lisäksi maanhankintaa tullaan tekemään Linnakankaan alueelta läjitysalueen tarpeisiin, sekä varataan määrärahaa asemanseudulla vireillä olevan lunastustoimituksen korvauksien maksamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanhallitus.

Maanmyyntituotot

Maanmyyntituotot muodostuvat seuraavasti:

- omakotitonttien myyntituotot 1.450.000 €
- paritalotontit 120.000 €
- rivitalotonttien myyntituotot 350.000 €
- yritystonttien myyntituotot 480.000 €

Maanmyyntituottoja arvioidaan saatavan yhteensä 2.400.000 €, josta kirjataan käyttötalousosaan maaomaisuuden hallinnan palveluyksikköön maksettujen tonttien myyntivoitoksi 2.040.000 €. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanhallitus.

8.2 RAKENNUKSET

Uudisrakentaminen

Terveyskeskus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot			890 447			
Menot	-15 076 405	-379 380	-37 300			
Netto	-15 076 405	-379 380	853 147	0	0	0

Terveyskeskuksen peruskorjaus- ja laajennustyömaa on alkanut uudisosan rakentamisella. Laajennusosa valmistuu syksyllä 2016 ja se rakennetaan leasing-rahoitteisesti. Peruskorjausosa aloitetaan heti uudisrakentamisen jälkeen ja myös se rakennetaan leasing-rahoitteisesti.

Linnakangastalon laajennus II

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-8 500 000			-4 500 000	-4 000 000	
Netto	-8 500 000	0	0	-4 500 000	-4 000 000	0

Kasvavan oppilasmäärän ja erikoisluokkatilojen välttämättömän tarpeen myötä muodostetaan kuntaan kolmen yhtenäiskoulun kokonaisuus. Nämä muodostavat toiminnallisesti ja taloudellisesti optimaalisen

kokonaisuuden. Samalla ratkaisussa kunnan kouluinvestoinnit keskitetään yhteen kohteeseen ja luovutaan Ylikylän II-vaiheen rakentamisesta. Laajennuksen yhteyteen rakennetaan myös liikuntasali. Linnakangastalon laajennuksen seuraavan vaiheen rakentaminen vaiheistuu kahdelle vuodelle. Hankkeen tulisi valmistua 2018. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Linnakankaan väistötilan perustustyöt

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-100 000			-100 000		
Netto	-100 000	0	0	-100 000	0	0

Linnakangasalueen oppilasmäärän kasvaessa joudutaan vuokraamaan elementtikoulu kunnes Linnakangastalon laajennus II valmistuu. Elementtikoulua varten rakennetaan perustukset.

Ylikylän päiväkoti

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-5 000 000				-4 000 000	-1 000 000
Netto	-5 000 000	0	0	0	-4 000 000	-1 000 000

Ylikylän alueelle suunnitellaan uutta useamman nykyisen päiväkodin korvaavaa suurempaa päiväkotia. Alustava suunnittelu on jo aloitettu syksyllä 2016, mutta varsinainen rakentaminen aloitetaan 2017. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja. *Hankkeen rahoitusmallia selvitetään.*

Korjausrakentaminen

Sarkkirannan huoltorakennuksen peruskorjaus ja laajennus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot	0					
Menot	-150 000			-150 000		
Netto	-150 000	0	0	-150 000	0	0

Sarkkirannan urheilukeskuksen huoltorakennuksen tiloja peruskorjataan ja laajennetaan vastaamaan nykyistä tarvetta. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Lukion julkisivun korjaus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-300 000				-300 000	
Netto	-300 000	0	0	0	-300 000	0

Lukion betonijulkisivujen pinnoittaminen ja korroosiovaurioituneiden terästen korjaaminen. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Muut korjaukset

Keittiö ja ruokailu

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-185 000		-60 000	-85 000	-45 000	-40 000
Netto	-185 000	0	-60 000	-85 000	-45 000	-40 000

Uusitaan Ylikylän keskuskeittiön yhdistelmäuuni ja Kokkokankaan päiväkodin keittiön astianpesulinjastoa. Linnakangastalon keittiön ja Kirkonkylän yhtenäiskoulun keittiön lisähankintoja (esim. kuljetusvaunut). (Linnakangastalon keittiön isot muutostyöt sisällytetään rakennushankkeeseen.) Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja kiinteiden laitteiden osalta ja talousjohtaja irtokalusteiden osalta kuultuaan ateria- ja puhdistuspalvelupäällikköä.

Lukion ilmanvaihto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-350 000			-350 000		
Netto	-350 000	0	0	-350 000	0	0

Lukion ilmanvaihto suunnitellaan ja uusitaan pääosin vuonna 2017. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Koulujen ja päiväkotien piha-alueet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-141 000		-91 000	-80 000		
Netto	-141 000	0	-91 000	-80 000	0	0

Kohta sisältää Ylikylän yhtenäiskoulun sekä Ketolanperän koulun piha-alueiden kunnostusta. Pikkukokon päiväkodin aidan uusiminen. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Sähköinen kulunvalvonta ja yleinen turvallisuus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-50 000			-50 000	-50 000	-40 000
Netto	-50 000	0	0	-50 000	-50 000	-40 000

Sähköiseen kulunvalvontaan siirtyminen, aloitetaan Kirkonkylän koulukeskuksesta ja varikosta. Samassa yhteydessä tarkastellaan myös kameravalvonnan tarvetta. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Kirkonkylän yhtenäiskoulu, katu- ja piha-alueet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot	9 500	38 000	9 500			
Menot	-700 000	-178 493	-300 000	-300 000		
Netto	-690 500	-140 493	-290 500	-300 000	0	0

Yhtenäiskoulun liikenne- ja pysäköintialueiden rakentaminen Koulutien kohdalla. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Zimmarin korjaukset

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-87 000			-87 000		
Netto	-87 000			-87 000	0	0

- Uimahallin pukukaappien uusinta, valvomon ilmanvaihto - 17 000
- Uimahallin vedenpuhdistuslaitteiston uusintaa - 40 000
- Uimahallin kiukaan uusinta - 5 000
- Zimmarin hallin valaistus, suodatinhiilien vaihto ja allasimuri - 25 000

Pienet hankkeet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-112 000			-112 000	-200 000	-200 000
Netto	-112 000			-112 000	-200 000	-200 000

- Kirkonkylän yhtenäiskoulun B-talon julkisivuverhouksen uusinta - 20 000
- Paloaseman, Kokkokankaan päiväkodin, Kirkonkylän yhtenäiskoulun D-talon ja lukion kiinteistöautomaation uusinta - 57 000
- Varikon pihan asfaltointi - 25 000
- Martintalon lattioiden uusinta - 10 000

Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

8.3 MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Ketolanperäntien liittymät

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-500 000			-50 000	-450 000	
Netto	-500 000	0	0	-50 000	-450 000	0

Ketolanperäntien liikennejärjestelyihin Zimmarin ja Zeppeliinin kohdalla yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

8.4 KUNNALLISTEKNIIKKA

Zatelliitin eritasoliittymä

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot	-10 000 000		0	-5 000 000	-5 000 000	
Netto	-10 000 000	0	0	-5 000 000	-5 000 000	0

Zatelliitin uusi eritasoliittymä rakennetaan vuosina 2017 - 2018 yhteistyössä Liikenneviraston kanssa.

Liikenneväylien rakentaminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot				100 000		
Menot			-1 417 000	-2 416 000		
Netto	0	0	-1 417 000	-2 316 000	0	0

- Asuntoalueiden kunnallistekniikka: Linnakankaan Miessuontien asuinalue
- Yritysalueiden kunnallistekniikka: Hakamaan ja Zatelliitin yritysalueet
- Katujen perusparannusta Teppolantie, Uneliuksentie, Hakamaantie, Sohjanantie, Pekurintie
- Tulot: ARA-infra-avustus Linnakankaan asuinalueelle mahdollinen

Liikenneväylien päällystäminen

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot			-360 000	-835 000		
Netto	0	0	-360 000	-835 000	0	0

- Uusien katujen päällystystä Loukkotörmän, Linnakankaan ja Merisaran alueella
- Päällysteiden uusimista mm. Vihikari, Sarkkirannantie, Vihiluodontie, Koskelantie
- Zimmarin liikenne- ja pysäköintialueiden päällystys- ja vihertyöt

Liikenneväylien valaistus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot			-100 000	-100 000		
Netto	0	0	-100 000	-100 000	0	0

Uutta valaistusta katurakennuskohteisiin sekä koko kunnan kattava valaistuksen yleissuunnitelma.

Liikenneturvallisuus

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot			-50 000	-50 000		
Netto	0	0			0	0

Liikenneturvallisuuden parantamiskohteita liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti.

Linnakallion matkailu- ja virkistysalue

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot				-50 000		
Netto	0	0			0	0

Kalliojärven ja uimarannan ympäristösuunnitelmien laadinta.

Urheilualueet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot			-270 000	-215 000		
Netto	0	0	-270 000	-215 000	0	0

- Köykkyrin kehittäminen (valaistusta, p-alueet, maastoliikuntareitistön laajentaminen ja kunnostus)
- Sarkkirannan urheilukeskuksen pysäköintialueiden laajentaminen.
- Linnakangastalon lähiliikunta-alueen suunnittelu

Puistot ja leikkipaikat

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot			-60 000	-100 000		
Netto	0	0	-60 000	100 000	0	0

8.5 TIETOKONEOHJELMISTOT

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot			-480 340	-400 000	-400 000	-400 000
Netto	0	0	-480 340	-400 000	-400 000	-400 000

Prosesseja koskevat tietokoneohjelmistojen hankinnat ja niiden käyttöönottojen aikataulutukset valmistellaan yhteistyössä ao. prosessin ja tietotekniikkapalveluiden kanssa. Investointiohjelmaan sisältyy mm. sähköisten palveluiden selvitysprojektissa kehittämiskohteiksi valitut hankinnat. Lisäksi määrärahaan sisältyy hallinnon yhteisiä sekä ict-infraan liittyviä hankintoja. Määrärahan käytöstä vastaa talousjohtaja.

8.6 KONEET JA KALUSTO

Tietokoneet ja laitteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot			50 000			
Menot			-582 830	-550 000	-550 000	-550 000
Netto	0	0	-532 830	-550 000	-550 000	-550 000

Määrärahalla hankitaan kunnanjohdon, peruspalveluiden ja ympäristöpalveluiden työasemat ja oheislaitteet. Kouluja koskevat hankinnat valmistellaan yhteistyössä opetuksen ja tietotekniikkapalveluiden kanssa. Määrärahaan sisältyy ict-infraan liittyviä hankintoja. Määrärahan käytöstä vastaa talousjohtaja.

Terveyskeskuksen kalusteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot				-919 000		
Netto	0	0	0	-919 000	0	0

Terveyskeskuksen rakentamisessa saneerausvaiheeseen liittyvät irtaimistohankinnat.
Saneeraus on aloitettu syksyllä 2016 ja tavoitteena on valmistuminen v. 2017 loppuun mennessä.
Määrärahan käytöstä vastaa terveysjohtaja.

Ympäristöpalvelut koneet ja kalusto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot				-150 000	-100 000	-100 000
Netto	0	0	0	-150 000	-100 000	-100 000

- Katujen ja puistojen kunnossapitotraktorin uusiminen - 40 000
- Urheilukeskuksen huoltotraktorin uusiminen - 40 000
- Mönkijä varusteineen - 25 000
- Huoltoauto - 15 000
- Robottitakymetrikalusto - 30 000

Kempelehallin kuntosalilaitteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot				-20 000	-20 000	
Netto	0	0	0	-20 000	-20 000	0

Määrärahalla hankitaan kuntosalilaitteita. Määrärahasta vastaa tekninen johtaja.

Kirjaston kirjahyllyt

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot				-80 000		
Netto	0	0	0	-80 000	0	0

Määrärahalla hankitaan kirjastolle uudet hyllyt. Määrärahasta vastaa peruspalvelujohtaja.

Päiväkotien kalusteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot				-30 000	-20 000	-20 000
Netto	0	0	0	-30 000	-20 000	-20 000

- Kirkkotie: korkeat tuolit ja pöydät lapsiryhmälle - 4 000
- Kokkokangas: korkeat tuolit ja pöydät lapsiryhmille - 10 000
- Linnakangastalo: korkeat tuolit ja pöydät lapsiryhmille - 16 000

Määrärahasta vastaa varhaiskasvatuksen johtaja.

Koulujen kalusteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot				-60 000	-500 000	-30 000
Netto	0	0	0	-60 000	-500 000	-30 000

- Ketolanperä: ryhmätyöskentelypisteet luokkiin - 5 000
- Santamäkitalo: ryhmätyöskentelypisteet luokkiin - 5 000
- Kirkonkylä: oppimisympäristön kalustaminen, pöytäryhmät, sohvat, pehmotuolit ja muunneltavat kalusteet -10 000
- Kirkonkylä: käsityön koneistuksen uusinta OPS -11 000
- Ylikylä: oppimisympäristön kalustaminen, pöytäryhmät, sohvat, pehmotuolit ja muunneltavat kalusteet -11 000
- Linnakangas: ruokasalin kalusteet ja oppilaspöydät/tuolit -18 000

Määrärahasta vastaa sivistysjohtaja.

Kempele Akatemian kalusteet

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot				-30 000		
Netto	0	0	0	-30 000	0	0

Määrärahalla kalustetaan Kempele Akatemian tilat. Määrärahasta vastaa peruspalvelujohtaja.

Kunnantalon kalusto

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot				-20 000		
Netto	0	0	0	-20 000	0	0

Määrärahalla hankitaan neuvonnan ja aulan kalusteet sekä sähköpöytiä. Määrärahasta vastaa hallintojohtaja.

8.7 OSAKKEET JA OSUUDET

	Kustannus-arvio	Ed.vuosien käyttö	Tilinpäätös-ennuste 2016	Talousarvio 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019
Tulot						
Menot		-7 620	-10 000			
Netto	0	-7 620	-10 000	0	0	0

Määrärahasta vastaa hallintojohtaja.

9. KEMPELEEN KONSERNIN TYTÄRYHTIÖT

9.1 KEMPELEEN VESIHUOLTO OY

Yhtiö perustettiin 9.1.1964 ja se on ollut kunnan tytäryhtiö vuodesta 1969 lähtien. Kempeleen kunta omistaa 86,42 % osakkeista ja Limingan kunta 10,1 %. Kaikkiaan osakkaita on 24.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Kempeleen Vesihuolto Oy:n toimialana on ylläpitää toiminta-alueellaan vesihuoltolain tarkoittamaa vesi- ja viemäröintilaitosta sekä toimia muulla kunnallisteknisellä toimialalla. Yhtiön tarkoituksena on toimia yleishyödyllisellä pohjalla voittoa jakamatta siten, että toiminta lisää alueen viihtyvyyttä ja hyvinvointia ja elvyttää sen tuotannollista toimintaa. Toiminnan perustana on vesihuoltolaki (681/2014).

Vesiyhtiön toiminnallisena tavoitteena on toimittaa riittävästi hyvää vettä ja ympäristön haasteiden vaatimat viemäripalvelut asiakaslähtöisesti ja edullisella hinnalla siten, että palvelut vastaavat käyttäjien tarpeita.

Vesijohtoverkosto kattaa Kempeleen rakennetut alueet. Liittymisaste on 99,8 %. Vesijohtoja on 301 km. Vedenkulutus on keskimäärin 2 260 m^3/vrk. Vesi otetaan Kempeleenharjun tärkeältä pohjavesialueelta (11 244 011) Tuohinon, Honkasalmen ja Monkkasen pohjavedenottamoista.

Pohjavesi vaatii käsittelyn ennen verkostoon johtamista. Tuohinon käsittelykapasiteetti on 5 000 m^3/vrk. Monkkasesta saadaan 500 m^3/vrk. Veden mikrobiologisen laadun varmistamiseksi laitoksilla on uv-valolla tapahtuva desinfiointi. Vesijohtovesi on täyttänyt talousvesiasetuksen 1352/2015 laatuvaatimukset ja -suositukset.

Jätevesiviemäröinti kattaa asemakaava-alueet, Ketolanperän pohjoisosan sekä Tuohinon ja Monkkasen vedenottamoiden lähialueet. Lisäksi verkoston ulkopuoleltakin on liittynyt yli sata taloa rakentamalla oman viemärin talostaan yhtiön viemäriin saakka. Viemärin liittymisaste on 93,2 %. Viemäriverkostoa on 195 km ja jätevedenpumppaamoita 60 kpl.

Henkilöstöä on Lakeuden Keskuspuhdistamo mukaan luettuna 16 henkilöä. Tuotannossa on käyttöpäällikkö ja 4 ammattityöntekijää. Verkostotöissä ja rakentajapalvelussa verkostopäällikkö, verkostomestari ja 6 ammattityöntekijää. Toimistotyöntekijöitä on 2. Lisäksi yhtiöillä on yhteinen toimitusjohtaja.

Liitteenä on yhtiön tilinpäätös-/ budjettiyhteenveto 2015–2019. Liiketoiminnan tulos on ollut tasapainossa.

Maksujen perusteet ovat vesihuoltolain perusteella annetun valtakunnallisen suosituksen mukaiset. Vesi maksaa 0,97 euroa/ m^3 ja jätevesi 1,26 euroa/ m^3, sis. alv 24 %. Normaalikokoisen omakotitalon perusmaksu vedestä on 7,09 euroa/ kk ja viemäröinnistä 5,68 euroa/ kk. Muilla kiinteistöillä perusmaksut ovat kerrosalaperusteiset.

Budjetoidut investoinnit vuodelle 2017 ovat 0,745 milj. euroa. Ne kyetään maksamaan liittymismaksuilla, valtion avustuksella ja tulorahoituksella.

1 000 €	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TS 2018	TS 2019
TULOT					
Vesi- ja jätevesimaksut	2099	2112	2123	2159	2172
Muut tulot	204	209	198	190	170
Liikevaihto	**2303**	**2321**	**2321**	**2349**	**2342**
Liiketoim. muut tuotot	12	12	14	14	14
MENOT					
Materiaalit ja palvelut	880	904	892	930	935
Henkilöstökulut	509	462	466	476	479
Poistot ja arvonalenemiset	785	724	745	764	764
Liiketoiminnan muut kulut	198	203	222	211	205
Liikevoitto	**-57**	**40**	**10**	**-18**	**-27**
Rahoitustuotot ja -kulut	21	16	19	19	21
Voitto ennen tilinp. siirt.	-36	56	29	1	-6
Tilinpäätössiirrot	26	-30	-10	0	6
Tilikauden tulos	**-10**	**26**	**19**	**1**	**0**
RAHOITUSLASKELMA					
INVESTOINNIT	561	460	745	580	570
RAHOITUS					
Liittymismaksut	241	490	350	310	305
Tulorahoitus (poistot+tulos)	749	780	774	765	758
Valtion avustus	0	28	14	0	0
Lainojen muutos	0	0	0	0	0
Rahoitustulos	**429**	**838**	**393**	**495**	**493**

9.2 KIINTEISTÖ OY KEMPELEENKARTANO

Kiinteistö Oy Kempeleenkartano kuuluu Kempeleen kunnan kuntakonserniin. Yhtiö aloitti toimintansa 1.1.1993, jolloin kaikki kunnan omistamat aravavuokratalot siirtyivät yhtiön omistukseen.

Kunnanvaltuusto on 12.8.1993 tehnyt päätöksen, jonka mukaan Kiinteistö Oy Kempeleenkartano toimii Kempeleen kunnan vuokra-asuntojen tuottajana.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Kiinteistö Oy Kempeleenkartanon toimialana on vuokra-asuntotarpeen tyydyttäminen Kempeleessä. Tämän toteuttamiseksi yhtiö vuokraa, omistaa, hallitsee ja rakennuttaa asuinkiinteistöjä sekä antaa vuokralle asuntoja ja asuinkiinteistöjä.

Yhtiön tavoitteena on

- tuottaa hyvänlaatuista, toimivia ja haluttuja vuokra-asuntoja, joiden vuokrataso on kohtuullinen ja käyttöaste lähellä 100 %
- ylläpitää asuntojen kunto sellaisena, että niiden rakenteellinen kunto ei iän myötä huonone
- toteuttaa asuntojen uustuotanto kunnan asunto-ohjelman mukaisesti
- hoitaa yhtiön talous liiketaloudellisesti kannattavasti
- pitää yhtiön kassavaranto 1-2 kuukauden vuokratulojen suuruisena ja tilikauden tulos vuosittain noin +/- 0 €.

Yhtiön osakepääoma on 2.111.770,16 €. Kempeleen kunta omistaa yhtiön kaikki osakkeet.

Yhtiöllä on tällä hetkellä vuokratalokohteita eri puolilla Kempelettä 24 kpl, joissa on yhteensä 437 asuntoa. Asunnot ovat pieniä ja isoja kaksioita sekä kolmioita. Vanhusten ja vammaisten palvelutalossa on myös yksiöitä.

Yhtiö sai 8.10.2015 Ara:lta purkuluvan vuokratalokohteelle Kangastie 18. Kohteessa oli yhteensä 8 asuntoa (5 kpl 2h+k+s ja 3 kpl 3h+k+s). Tontti on ollut vuokrattuna Kempeleen kunnalta. Kohde on purettu kesällä 2016 ja tontin vuokrasopimus tullaan purkamaan Kempeleen kunnan kanssa. Kohteen purkamiseen on haettu Ara:lta purkuavustusta. Purkuavustuksen jälkeisen osuuden maksaa Kempeleen kunta.

Aravalainoituksesta johtuen yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa, eikä se jaa myöskään osinkoa. Asunnoista peritään omakustannusvuokraa, jolla katetaan sekä talon hoito- että pääomamenot. Vuoden 2017 talousarvion mukaan perittävät vuokrat vaihtelevat talokohtaisesti välillä 9,56 – 10,92 €/m^2/kk.

Yhtiö on saanut Valtiokonttorilta myönteisen päätöksen lainaehtojen muuttamisesta. Takauskäsittely on meneillään Kempeleen kunnassa.

Yhtiöön on valmistunut vuonna 2015 pitkän tähtäimen suunnitelmat. Suunnitelmien toteutus on aloitettu vuonna 2016 ja jatkuu edelleen. Kempeleen kunta on myöntänyt omavelkaista takausta 3,2 milj. €:n summalle seuraavalle viidelle vuodelle. Lainaa on nostettu 1,48 milj. € vuonna 2016.

Asuntohakemuksia yhtiön asuntoihin saapuu vuosittain noin 300 kpl. Asunnon saa vuosittain 35 – 40 % hakijoista. Vuokrauksen käyttöaste on 93 % (tilanne 30.9.2016).

Yhtiön henkilökuntaan kuuluu tällä hetkellä vakinaiset toimitusjohtaja, kiinteistösihteeri ja kiinteistönhoitaja. Lisäksi yhtiöllä on tällä hetkellä määräaikaisena toimistosihteeri ja ammattimies.

1 000 €	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	TS	TS
RAHANLÄHTEET	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Hoitotuotot					
Vuokrat	2843	3177	3118	3118	3151
Käyttökorvaukset ja muut kiinteistön tuotot	17	3	2	2	2
Rahoitustuotot					
Korkotuotot	4	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	3	0	0	0	0
Nostetut lainat	300	665	0	0	0
Rahan lähteet yhteensä	3167	3845	3120	3120	3153
RAHANKÄYTTÖ					
Hoitomenot					
Kiinteistön hoitokulut	-1791	-1785	-1800	-1900	-1900
Liittymismaksut	0	0	0	0	0
Rakennukset ja rakennelmat	-27	-665	-564	-407	-523
Koneet ja kalusto	-6	0	0	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	0	0	0
Sijoitukset	0	0	0	0	0
Rahoitusmenot					
Lainojen korot	-242	-250	-152	-145	-137
Lainojen lyhennykset	-1213	-915	-651	-629	-614
Rahankäyttö yhteensä	-3279	-3615	-3167	-3081	-3174
Yli/alijäämä tilikaudelta +/-	-112	230	-47	39	-21
Yli/alijäämä edellisiltä tilikausilta +/-	-89	-201	29	-18	21
Yli/alijäämä 31.12.	-201	29	-18	21	0